

T. B. M. M. TUTANAK DERGİSİ

5 inci Birleşim

12 . 10 . 1998 Pazartesi

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I. – GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

389

II. – GELEN KÂĞITLAR

390

III. – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

392

1. – Muğla Milletvekili Zeki Çakıroğlu'nun, Kültür Bakanlığının Muğla'daki yatırımlarına ilişkin gündem dışı konuşması

392:393

2. – Aydın Milletvekili Muhammet Polat'ın, pamuk üreticilerinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması ve Sanayi ve Ticaret Bakanı E. Yalım Erez'in cevabı

393:394

3. – Adana Milletvekili Mehmet Halit Dağlı'nın, Çukurovalı üreticilerin ekonomik sıkıntılarına ilişkin gündem dışı konuşması ve Sanayi ve Ticaret Bakanı E. Yalım Erez'in cevabı

394:396

4. – Sanayi ve Ticaret Bakanı E. Yalım Erez'in; Aydın Milletvekili Muhammet Polat'ın, pamuk üreticilerinin sorunlarına; Adana Milletvekili Mehmet Halit Dağlı'nın, Çukurovalı üreticilerin ekonomik sıkıntılarına ilişkin gündem dışı konuşmalarına cevabı

396:401

B) TEZKERELER VE ÖNERGELER

401

1. – Moldova Cumhuriyetine gidecek olan Devlet Bakanı Şükrü Sina Gürel'e, dönüşüne kadar, Millî Eğitim Bakanı Hikmet Uluğbay'ın vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/1773)

401

**IV. – GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI
VE MECLİS ARAŞTIRMASI**

401,436

A) GÖRÜŞMELER

401,436

1. – Kars Milletvekili Sabri Güner ve 26 arkadaşının, İzmit Körfez Geçiş Projesi ihalesinde mevzuata aykırı davranmak suretiyle usulstizlik yaptığı ve devleti zarara uğrattığı iddiasıyla Bayındırlık ve İskân Bakanı Yaşar Topçu hakkında verdikleri ve Genel Kurulca 6.10.1998 Tarihli 2 nci Birleşimde gündeme alınması kabul edilen gensoru (11/18)

401:430,436:437

V. – SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

431

1. – Sakarya Milletvekili Cevat Ayhan'ın, Bayındırlık ve İskân Bakanı Yaşar Topçu'nun, şahsına sataşması nedeniyle konuşması

431:434

2. – İstanbul Milletvekili Ali Topuz'un, Bayındırlık ve İskân Bakanı Yaşar Topçu'nun, şahsına sataşması nedeniyle konuşması

434:436

VI. – SORULAR VE CEVAPLAR

437

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

437

1. – Konya Milletvekili Mustafa Ünalı'nın, Konya-Hadim ilçesi çok mak-satlı lise tamirati için ayrılan ödeneye ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Hikmet Uluğbay'ın yazılı cevabı (7/5726)

437:438

2. – Konya Milletvekili Mustafa Ünalı'nın, Konya-Selçuklu ilçesi Fatih Endüstri Meslek Lisesi tamirati için ayrılan ödeneye ilişkin sorusu ve Millî Eği-tim Bakanı Hikmet Uluğbay'ın yazılı cevabı (7/5727)

438

3. – Diyarbakır Milletvekili Ömer Vehbi Hatipoğlu'nun, OHAL kapsamın-da yer alan illerdeki öğretmen açığına ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Hikmet Uluğbay'ın yazılı cevabı (7/5773)

439

4. – Mardin Milletvekili Hüseyin Yıldız'ın, görevden alınan bürokratlara ve bazı icraatlarına ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Hikmet Uluğbay'ın yazılı cevabı (7/5817)

439:442

5. – Konya Milletvekili Mustafa Ünalı'nın, Süleyman Demirel Üniversite-si Güzel Sanatlar Fakültesi mezuniyet törenine başörtülü ve sakallı öğrencilerin alınmadığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Hikmet Uluğbay'ın yazılı cevabı (7/5940)

443:444

6. – Diyarbakır Milletvekili Ömer Vehbi Hatipoğlu'nun, yeni yapılan ders-lik sayısına ve okul yapımı için açılan ihalelere ilişkin sorusu ve Millî Eğitimi Ba-kanı Hikmet Uluğbay'ın yazılı cevabı (7/5962)

444:445

I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Neveşehir Milletvekili Esat Kıratlıoğlu'nun, oto alım satımı yapan galericilerin vergi konusunda karşılaştıkları sıkıntılara ilişkin gündem dışı konuşmasına Maliye Bakanı Zekeriya Temizel,

Gaziantep Milletvekili Mehmet Bedri İncetahtacı'nın, Güneydoğu Anadolu'da antepfıstığı üreticilerinin, sorunlarına ve alınması gereken tedbirlere,

Adana Milletvekili Mehmet Halit Dağlı'nın, Çukurova çiftçilerinin ekonomik sıkıntılarına, ilişkin gündem dışı konuşmalarına da, Sanayi ve Ticaret Bakanı E. Yalım Erez cevap verdi.

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi Türk Grubunda Bilecik Milletvekili Şerif Çim'in vefatıyla boşalan bir üyeliğe, Doğru Yol Partisi Grup Başkanlığınca aday gösterilen Sinop Milletvekili Kadir Bozkurt'un üyeliği hususu ile,

(9/12) esas numaralı Meclis Araştırma Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun, başkan, başkanvekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yaptığına ilişkin tezkeresi,

Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Bartın Milletvekili Cafer Tufan Yazıcıoğlu'nun (6/944) esas numaralı sözlü sorusunu geri aldığına ilişkin önergesi okundu; sözlü sorunun geri verildiği bildirildi.

Avrupa Türk Akademisyenler Birliği tarafından İsviçre'nin Lozan Şehrinde düzenlenecek «1923'ten 2023'e Türkiye Cumhuriyeti; Mirasımız, Bugünümüz, Geleceğimiz» konulu konferansa (EATA) TBMM Başkanınca katılımı hususuna ilişkin Başbakanlık tezkeresi kabul edildi.

Kosova kriziyle ilgili olarak NATO tarafından alınabilecek önlemler çerçevesinde ittifak üyesi ülkelerce oluşturulabilecek Çokuluslu Müşterek Güç'e katılmak üzere lüzum, hudut, şümül ve zamanı Hükümetçe takdir ve tespit edilmek kaydıyla Türk Silahlı Kuvvetlerinin yurtdışına gönderilmesine ilişkin Başkanlık tezkeresinin, yapılan müzakereler sonunda oybirliğiyle kabul edildiği açıklandı.

Gündemin «Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler» kısmının :

1 inci sırasında bulunan 132,

2 nci sırasında bulunan 232,

4 üncü sırasında bulunan 553,

5 inci sırasında bulunan 631,

7 nci sırasında bulunan 663,

Sıra sayılı kanun tasarı ve tekliflerinin görüşmeleri, komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadıklarından,

3 üncü sırasında bulunan ve Hükümetçe Komisyona geri alınan 338 sıra sayılı kanun teklifinin görüşmeleri de, Komisyon Raporu gelmediğinden,

Ertelendi;

6 ncı sırada bulunan, Isparta Milletvekili Ömer Bilgin'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporunun (3/1515) (S. Sayısı : 742), yapılan görüşmelerden sonra kabul edildiği ve Isparta Milletvekili Ömer Bilgin'in yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına karar verildiği açıklandı.

Başbakanlıkça, komisyonların hazır bulunamayacağı açıklanarak, grupların da ortak mutabakatı alınmak suretiyle, alınan karar gereğince, Bayındırlık ve İskân Bakanı Yaşar Topçu hakkındaki

gensoru önergesini görüşmek üzere 12 Ekim 1998 Pazartesi günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşime 18.08'de son verildi.

Uluç Gürkan
Başkanvekili

Ünal Yaşar
Gaziantep
Kâtip Üye

Haluk Yıldız
Kastamonu
Kâtip Üye

No. : 5

II. – GELEN KAĞITLAR 12.10.1998 PAZARTESİ

Teklifler

1. – Konya Milletvekili Mehmet Keçeciler İle Karabük Milletvekili Şinasi Altınar'ın; 5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun Ek 71 inci Maddesine Alt Paragraf Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (2/1281) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 6.10.1998)

2. – Demokrat Türkiye Partisi Grup Başkanı Van Milletvekili Mahmut Yılbaş'ın; Seçimlerle İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1282) (Anayasa Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 6.10.1998)

3. – Şırnak Milletvekili M. Salih Yıldırım ve 6 Arkadaşının; 2510 Sayılı İskan Kanununa Bir Ek Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (2/1283) (Plan ve Bütçe ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 7.10.1998)

4. – Erzurum Milletvekili Lütfü Esengün ve 17 Arkadaşının; Erzurum İline Bağlı Akşar Adlı Bir İlçe Kurulmasına Dair Kanun Teklifi (2/1284) (İçişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 7.10.1998)

Raporlar

1. – Bilecik Milletvekili Bahattin Şeker'in; Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Eşref Erdem ve 3 Arkadaşının; İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/1554) (S. Sayısı: 736'ya 1 inci ek) (Dağıtma tarihi: 12.10.1998) (GÜNDEME)

2. – İzmir Milletvekili Ufuk Söylemez'in; Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Eşref Erdem ve 3 Arkadaşısı İle Rize Milletvekili Ahmet Kabil'in İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/1518) (S. Sayısı: 738'e 1 inci ek) (Dağıtma tarihi: 12.10.1998) (GÜNDEME)

Sözlü Soru Önergeleri

1. – Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, 1998-1999 yılları içinde Kur'an Kurslarına kaydolan öğrenci sayısına ilişkin Devlet Bakanından (H.Hüsamettin Özkan) sözlü soru önergesi (6/1202) (Başkanlığa geliş tarihi: 7.10.1998)

2. – Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, 1998-1999 yılları içinde imam hatip liseleri ve özel okullara kaydolan öğrenci sayısına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/1203) (Başkanlığa geliş tarihi: 7.10.1998)

Yazılı Soru Önergeleri

1. – Adana Milletvekili İ.Cevher Cevheri'nin, Emekli Sandığı ve Bağ-Kur tarafından kurum reçetelerine ait faturaların zamanında ödenmesi için bir çalışma yapılıp yapılmadığına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından yazılı soru önergesi (7/6207) (Başkanlığa geliş tarihi: 7.10.1998)
2. – Balıkesir Milletvekili İ.Önder Kırılı'nın, fen adamları yetki-görev ve sorumlulukları hakkındaki yönetmeliğin ne zaman çıkarılacağına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6208) (Başkanlığa geliş tarihi: 7.10.1998)
3. – Balıkesir Milletvekili İ.Önder Kırılı'nın, okullardaki öğretmen açığına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/6209)(Başkanlığa geliş tarihi: 7.10.1998)
4. – Konya Milletvekili Nezir Büyükcengiz'in, Konya İl Millî Eğitim Müdürlüğüne vekaleten yapılan atamaya ilişkin Millî Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/6210) (Başkanlığa geliş tarihi: 7.10.1998)
5. – Sinop Milletvekili Kadir Bozkurt'un, ataması yapılmayan bir öğretmene ilişkin Millî Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/6211) (Başkanlığa geliş tarihi: 7.10.1998)
6. – Konya Milletvekili Hasan Hüseyin Öz'ün, buğday ithalatı ve ihracatına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/6212) (Başkanlığa geliş tarihi: 7.10.1998)
7. – Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonunda toplanan paralardan Samsun İline yapılan yardımlara ilişkin Devlet Bakanından (Hasan Gemici) yazılı soru önergesi (7/6213) (Başkanlığa geliş tarihi: 7.10.1998)
8. – Adana Milletvekili Sıtkı Cengil'in, Adana bölgesinde çalışan personele tazminat ödenip ödenmeyeceğine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6214) (Başkanlığa geliş tarihi: 7.10.1998)
9. – Kayseri Milletvekili Memduh Büyükkılıç'ın, Cumhuriyetin 75. yılı için hazırlanan etkinlikler rehberine ilişkin Devlet Bakanından (Cavit Kavak) yazılı soru önergesi (7/6215) (Başkanlığa geliş tarihi: 7.10.1998)
10. – Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün, kamu çalışanlarına ek zam verilip verilmeyeceğine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/6216) (Başkanlığa geliş tarihi: 7.10.1998)
11. – İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, TV kanalları aracılığıyla pazarlanan ürünlere ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından yazılı soru önergesi (7/6217) (Başkanlığa geliş tarihi: 7.10.1998)
12. – İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, TV kanalları aracılığıyla pazarlanan ürünlerde vergi yasasının ihlal edildiği iddiasına ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/6218) (Başkanlığa geliş tarihi: 7.10.1998)
13. – İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, Kanada'ya ziyarette bulunan Türk heyetinin aranmak istendiği iddialarına ilişkin Dışişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/6219) (Başkanlığa geliş tarihi: 7.10.1998)
14. – İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, Emper Menkul Değerler Şirketine ilişkin Devlet Bakanından (Güneş Taner) yazılı soru önergesi (7/6220) (Başkanlığa geliş tarihi: 7.10.1998)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15.00

12 Ekim 1998 Pazartesi

BAŞKAN : Başkanvekili Yasin HATİBOĞLU**KÂTİP ÜYELER : Ali GÜNAYDIN (Konya), Hüseyin YILDIZ (Mardin)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 5 inci Birleşimini, çalışmalarımızın hayırlara vesile olması, bu 20 nci Dönemin Dördüncü Yasama Yılında idrak edeceğimiz cumhuriyetimizin 75 inci yılının, modern ve çağdaş bir cumhuriyete yaraşır, demokratik, laik, sosyal ve hukuk devleti kavramlarının çağdaşlarımızın daha da önünde ve daha düzeyli biçimde hatırlanması, yaşanması, gereklerinin yapılması temennisiyle açıyorum.

Sayın milletvekilleri, bu yeni düzenlemeye uyum sağlayınca kadar, hepimizin belki bazı sınırları olacaktır; ama, derler ki garibin göçü gide gide düzelmeye. Bu, gide gide düzelecektir.

Toplantı yetersayımız vardır, çalışmalarımıza başlıyoruz; ama, tabii, her zaman kete yemek mümkün değildir; bazen yetersayı görülmeyebilir, yoklama yaparız.

Şimdi, gündeme geçmeden önce, gündem dışı söz talebinde bulunan üç değerli arkadaşımıza, sırasıyla söz vereceğim.

III. – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. – *Muğla Milletvekili Zeki Çakıroğlu'nun, Kültür Bakanlığının Muğla'daki yatırımlarına ilişkin gündem dışı konuşması*

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Muğla Milletvekili Sayın Zeki Çakıroğlu, Kültür Bakanlığının Muğla'daki yatırımlarıyla ilgili olarak gündem dışı söz talebinde bulunmuşlardır.

Buyurun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

ZEKİ ÇAKIROĞLU (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Muğla İlinde Kültür Bakanlığının yatırımlarıyla ilgili gündem dışı söz almış bulunuyorum. Söz verdiği için, Sayın Başkan'a şükranlarımı sunuyorum ve hepinize saygılar sunuyorum.

Muğla İlimiz, turizm ve kültür varlıkları açısından oldukça yoğunluk taşıyan bir il. Sayın Durmuş Fikri Sağlar'ın Kültür Bakanlığı zamanında, dönemin koalisyon hükümetleri zamanında, Muğla İli Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulunun kurulmasına ilişkin karar alınmıştı. Milletvekili seçildiğim 20 nci Dönemde, bu konuyu, 53 üncü Anayol Hükümetinin bütçe görüşmeleri, program görüşmeleri sırasında dile getirmiştım. O dönemin Kültür Bakanı Sayın Ağah Oktay Güner de, bu talebin haklılığını teyit etmiş ve cevaben, Meclis tutanaklarına geçecek şekilde de, bunun gerçekleştirilmesi konusunda, bir noktada söz vermişti.

Anayol Hükümeti görevini bıraktıktan sonra 54 üncü Refahiyol Hükümeti kurulmuş, o dönemde de, bu konu, tarafımızdan takip edilmiş, ne var ki, Refahiyol Hükümeti bu olaya sıcak bakmamıştı. O dönemde, Anavatan Partisi ve Demokratik Sol Parti, Cumhuriyet Halk Partisiyle birlikte muhalefetteydi. Muhalefette bulunan Anavatan Partisi Muğla Milletvekili Sayın Aytaman, Demokratik Sol Parti Muğla Milletvekili Sayın Uzunhasan, bu konuda; yani, Muğla Kültür ve Tabiat Varlıkları İl Müdürlüğü'nün kurulması konusunda gerekli çalışmaları yapmışlardı ve hatta, öylesine bir çalışma aksettirildi ki kamuoyumuza, Muğla yerel basınına... Sayın Aytaman'ın, Devlet Planlama Teşkilatından bu işi çıkardığını, Sayın Uzunhasan'ın da, 54 üncü Cumhuriyet Hükümeti zamanında Bakanlar Kurulundan karar aldırıldığını Muğla yerel basını yazmış ve MUMİKOM dosyasında da bunların yapıldığı, açıkça, Muğlalılara duyurulmuştu.

Temmuz 1997'den sonra da Anadol-D Hükümeti gerçekleşti; yani, Anavatan Partisi ve Demokratik Sol Partinin ağırlıklı oluşturduğu hükümet. Aradan onaltı ay geçti; ne yazık ki, bu sözlerin hiçbiri gerçekleştirilmedi, il kurulumuz hâlâ kurulamadı. Muhalefette söylenenler iktidara gelince unutuluyor mu; ama, Muğlalılar unutmuyor.

Yine, 55 inci Cumhuriyet Hükümetinin Kültür Bakanı Sayın Talay'a ve Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğüne, Datça İlçemizde bir müze kurulması gerektiğini, binasının yerini de belirterek talepte bulunduk. İlgili bakanlıktan, 22.12.1997 tarih, 10511 sayıyla "söz konusu taşınmaz, Datça'da sualtı arkeoloji müzesi olarak kullanılacaktır" diye cevap geldi. Aradan on ay geçti, yine hiçbir şey yok.

Anlıyoruz, Türkiye'nin büyük sorunlarında çözüm üretemiyorsunuz; ama, insaf edin, şu verdiğiniz sözleri yerine getirin; Muğlalılar bunu bekliyorlar, Muğlalılar buna layıktır. Bu Hükümete güvenoyu vermiş Cumhuriyet Halk Partisi Muğla Milletvekili olarak da, bu hizmetleri takip etmek, talep etmek temel hakkımdır diye düşünüyorum. Hükümeti ve Sayın Bakanı, bu konuda daha duyarlı, Muğla'ya saygılı davranmaya çağırıyor ve Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çakıroğlu, teşekkür ediyorum efendim.

2. – *Aydın Milletvekili Muhammet Polat'ın, pamuk üreticilerinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması ve Sanayi ve Ticaret Bakanı E. Yalın Erez'in cevabı*

BAŞKAN – Gündem dışı söz talebinde bulunan diğer bir değerli arkadaşımız Sayın Muhammet Polat, pamuk ve pamuk üreticileriyle ilgili olarak konuşacaklardır; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Efendim, Hükümete sormayı ihmal ettim; özür dilerim. Acaba, Sayın Çakıroğlu'na cevap verilecek mi? Mesele yok.

Sayın Polat, bir dakikanızı rica edeyim, sizin sürenizi vereyim efendim.

MEHMET HALİT DAĞLI (Adana) – Sayın Başkan, beni atladınız ama...

İRFETTİN AKAR (Muğla) – Sayın Başkan, Sayın Dağlı ikinci sırada konuşacaktı!..

BAŞKAN – Efendim, müsaade buyurun...

Sayın Polat, buyurun efendim.

MUHAMMET POLAT (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ilimizin pamuk ve pamuk üreticilerinin sorunları hakkında söz almış bulunmaktayım; bana sözü veren Sayın Başkana teşekkürlerimi ve saygılarımı ileterek, sizlere de aynı şekilde saygı ve selamlarımı iletiyorum.

Aydın ilimizin bitkisel üretimi içerisinde endüstri bitkilerinin payı yüzde 31 civarındadır; pamuk üretimi yüzde 23,50'ye tekabül etmektedir ki, bu en büyük değerdir. İlimizde, halen, yaklaşık 93 bin hektar alanda, yine yaklaşık 285 bin ton pamuk üretimi yapılmaktadır. Üretilen bu pamuğun kalitesi çok yüksek olup, tekstilcilerimizin aradığı bir pamuk türüdür.

Değerli milletvekilleri, Meclisin tatilde olduğu dönemde seçim bölgemde pamuk üreticileriyle yapmış olduğumuz görüşmelerde, pamukçu, açıklanan taban fiyattan çok mağdur olduğunu belirtmiş, "üretici olarak, ürün çeşidini değiştirmeye zorlanıyoruz; bu fiyatlarla gelecek yıl pamuk ekmemiz mümkün değildir. Hükümet, yeniden bir değerlendirme yapmak zorundadır; aksi takdirde, Ege'de pamukçuluk biter. Verilen 195 bin liralık fiyat, ya hesap bilmemek ya da bizi adam yerine koymamaktır. 1 kilogram pamuğu üretebilmek için 280 bin Türk Lirasının harcandığı bir ortamda, böyle düşük bir fiyatın verilmesi, biz üreticileri perişan etmiştir" diye ifade etmişlerdir.

TARİŞ'in, Ar-Ge tarafından 283 bin Türk Lirası maliyet tespiti yapmasına, Sayın Bakana, hemen ödenmek üzere 20 sent prim talebi olmasına, bütün bu rakamlar ortadayken, girdi fiyatlarının, geçen yılla bu yıl arasında yüzde 100 ilâ 200 artmasına rağmen, verilen 195 bin liralık fiyat, üreticiyi, maalesef, üzümüştür, perişan etmiştir.

Bir yıl boyunca çeşitli sıkıntılar içerisinde, borç harç, pamuğunu yetiştiren üreticiye, insafsızlık, haksızlık yapılmış ve yazık olmuştur. Çiftçi ezilmiş ve maalesef, tefeciye mahkûm edilmiştir.

Bütün bu sıkıntıları Ankara'ya, ilgili makamlara bildirmek için, 26 Eylül'de Aydın'ın Söke İlçesinde yapılan mitingde, üreticiler ve ziraat oda başkanları, açıklanan fiyatın düşük olduğunu belirtmişler, düşük fiyattan dolayı üreticilerin sıkıntılarını ve taleplerini dile getirmek için bu mitingi düzenlemişlerdir. Ancak, fiyatlarda herhangi bir değişim söz konusu olmamıştır. Bu yıl aşırı yağışlardan dolayı ekim birkaç kez tekrar edilmiş, dolayısıyla, maliyet de artmıştır. Girdi fiyatları da, aynı şekilde -demin ifade etmiş olduğum gibi- yüzde 100 ilâ yüzde 200 artış göstermiştir. Açıklanan fiyat 195 bin lira olmasına rağmen, şu an elimde, cuma günü gönderilmiş bir fatura var, tüccara satılan pamuğun faturası; maalesef, tüccar, üreticinin elinden pamuğu 150 bin liradan almıştır. Bugün yapmış olduğum telefon görüşmelerinde ise, pamuk, bugün Aydın yöresinde tüccar tarafından 140 bin liraya alınmaktadır.

Değerli arkadaşlar, pamuk, geçen sene de 140 bin lira idi, bu sene de 140 bin lira... Bu fiyatlar üreticileri ne kadar güç durumda bırakmıştır; bunu, hep beraber Sayın Bakanımızın yeniden değerlendirmesi, bu üreticilerin bu üretimlerine devam edebilmeleri için, Aydın'da, bu güzel, kaliteli pamuğun ekiminin süreklilik arz etmesi için fiyatların yeniden değerlendirilmesi lazım. Tabii, sadece Aydın için değil, Türkiye'nin her tarafında ekilen pamuğun fiyatının tam olarak verilmemesinin sıkıntısı bütün bölgelerimizde bütün üreticilerimiz arasında yaşanmaktadır. İthalata konulan yüzde 35 fonun 5,2'ye düşürülmesi de -bu 9 sente tekabül eder- bize göre yanlış bir uygulamadır, bu da üreticiyi mağdur duruma getirecek bir uygulamadır diyorum. İnşallah, Sayın Bakanımızın bu konuda daha duyarlı davranarak, bu fiyatın yeniden değerlendirilmesi konusunda üreticilerimizin lehinde cevap vereceğine inanıyor; hepinize saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Polat, teşekkür ediyorum efendim.

SANAYİ VE TİCARET BAKANI E. YALIM EREZ (Muğla) – Sayın Başkan, Sayın Halit Dağlı da aynı konu hakkında konuşacak.

BAŞKAN – İsterseniz onu da alalım efendim.

SANAYİ VE TİCARET BAKANI E. YALIM EREZ (Muğla) – Alalım, zamandan tasarruf edelim.

BAŞKAN – Tabii efendim.

3. – Adana Milletvekili Mehmet Halit Dağlı'nın, Çukurovalı üreticilerin ekonomik sıkıntılarına ilişkin gündem dışı konuşması ve Sanayi ve Ticaret Bakanı E. Yalım Erez'in cevabı

BAŞKAN – DYP Adana Milletvekili Sayın Halit Dağlı, Çukurova çiftçilerinin sorunlarıyla ilgili olarak.

Buyurunuz efendim.

MEHMET HALİT DAĞLI (Adana) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Çukurovalı üreticilerin ekonomik sıkıntılarını ifade etmek üzere gündem dışı söz almış bulunuyorum. Önce, bana, bu imkânı veren Sayın Başkana teşekkür ediyor, bu vesileyle, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, geçen hafta, yine aynı konuyla ilgili olarak yapmış olduğum gündem dışı konuşmada, 27 Haziran günü Adana'da bir deprem olduğunu ve bu depremin çok büyük sıkıntı-

lara sebebiyet verdiğini; deprem sonrası Adanamız için gözle görülür, elle tutulur herhangi bir icraatın ve desteğin olmadığını; hasat mevsiminde çiftçilerimizin muhatap oldukları bu işlemin de ikinci bir deprem etkisi yarattığını; ayrıca, Hükümetimizin, depremle ilgili olarak Adana'da vermiş olduğu sözleri pek yerine getirmedeğini, ülkemizin başka bölgelerinde meydana gelen tabii afetlere gösterdiği hassasiyeti ve ilgiyi Adana'ya göstermediğini ifade etmişim ve bu ifadelerimi de çok özenle seçerek söylemişim; ancak, bana, cevap veren Sayın Bakan, beni, felaket tellallığı üzerine siyaset yapmakla suçladı ve o konularda söylediğim sözlerin hepsini bana iade etti.

Ben, cuma, cumartesi günleri, acaba Sayın Bakanın söyledikleri mi doğru, benim söylediklerim mi doğru diye Adana'ya gittim, çeşitli demokratik kitle örgütlerinin temsilcileriyle görüştüm. İktidara vücut veren siyasî partilerin temsilcilerinden bile, Adana'ya, gerekli ilginin gösterilmediğini tespit ettim.

Değerli milletvekilleri, yurdumuzun her köşesi bizim için vatan toprağıdır. Ülkemizin her köşesinde yaşayan vatandaş bizim kardeşimizdir. Bizlerin böyle bir ayrıcalık yapması söz konusu değildir; ancak, devlet, vatandaşın başına bir iş geldiği zaman vardır; eğer, devlet, vatandaşın başına bir iş geldiği vakit yörelere, bölgelere göre işlem yapıyorsa... Bunu söylemekten de utanıyorum ama, maalesef böyle; aksini söyleyen arkadaşlarımız varsa... Adana Milletvekilleri de buradadır, onlar da olayı biliyorlar; üzülmeye görüyoruz ki, Adana'da verilen sözler yerine getirilmemiştir ve Adanalı, sabırla, bu sözlerin yerine getirilmesini beklemektedir ve beklemeye de devam edecektir.

Üreticimizin durumuna gelince; üreticimizin durumunu da ifade ettik. Yine, biraz önce Sayın Polat da, Aydın'lı üreticilerin durumundan bahsetti, pamuktaki sıkıntıdan bahsetti "150 bin liraya satılıyor" dedi. Eğer, Çukurovalı çiftçi pamuğunu 150 bin liraya satabilse inanın kasketini havaya fırlatacak; ama, maalesef, 100 bin liraya, 110 bin liraya tüccara pamuğunu satıyor. Elimde, Milliyet Gazetesinin cuma günü Çukurova eki var "üretici isyanda" diyor.

Mısır üreticisi perişan, ofislerde büyük kuyruklar oluşmuş, beş günde, yedi günde, sekiz günde ancak bir kamyon ürünü teslim edebiliyorlar. Çünkü, ithalat serbest hale gelmiş, son güne kadar ithalat, kapılar sonuna kadar açık ve maalesef, mısırdaki tüccar ve sanayici devreye girememiş, pazara girememiş, bütün mal Toprak Mahsulleri Ofisinin üzerine kalmıştır.

Narenciye keza öyle; narenciye üreticisi de çok perişan. Geçen gün yine ifade etmişim, limonun kilosunu geçen yıl 100 bin liraya sattılar, bu sene 80 bin liraya sattılar. 1 Ekimden itibaren ihracata 100 dolarlık teşvik primi konuldu; ama, maalesef, piyasa oluştu, her şey bitti, üretici malını elinden çıkardı.

Bu Hükümet, Türk köylüsünden, Türk çiftçisinden esirgediği parayı, maalesef, başka ülkenin çiftçilerine vermek durumuyla karşı karşıya geldi; bu politika yanlıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Dağılı, efendim, süreniz doldu; size 1 dakika ek süre veriyorum.

Buyurun efendim.

MEHMET HALİT DAĞLI (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

Bu Hükümet, Türk çiftçisinden, Türk köylüsünden esirgediği parayı başka ülkelerin çiftçilerine vermek durumuyla karşı karşıya kaldı. Bu arada da, birtakım çıkar grupları, Türk çiftçisinin, Türk köylüsünün elemegi, alimteri üzerinden tatlı kârlar elde ettiler.

Evet, önümüze 18 Nisan geliyor; inşallah, Türk köylüsü, sizin esirgeyip vermediğiniz paranın karşılığında, sandıkta sizinle hesaplaşacaktır.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.(DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Dağlı, teşekkür ediyorum.

NİHAT MATKAP (Hatay) – Sayın Başkanım, bir ilavem olabilir mi?

BAŞKAN – Buyurun efendim.

NİHAT MATKAP (Hatay) – Sayın Başkanım, pamuk fiyatlarının tespiti konusunda Sayın Bakanın çok ciddi gayretleri olmasına karşın, ne yazık ki, arzu edilen fiyat bir türlü oturmadı.

Arkadaşların söylediğine ilaveten, Hatay bölgesiyle ilgili bir şey söylemek istiyorum: Yaşanılan sel felaketleri dolayısıyla, kimi çiftçimiz 4 defa, kimi çiftçimiz 5 defa ekim yapmak zorunda kaldı; ama, ne yazık ki, fiyat, arzu edilen biçime gelmedi. Kimi arkadaşlar, acaba, bu destekleme primi olarak verilmesi düşünülen 10 sentin, 20 sente yükseltilmesi olabilir mi diye de merak ediyorlar. Ben, bu hususu özellikle söylemek istedim; çünkü, geçen hafta, Hatay çiftçileri ilk defa miting de yaptı .

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Matkap, muhtemel ve müstakbel bir gündem dışı hakkınızı burada kullandınız.

Sayın Bakan tabii, diğer arkadaşların görüşlerini de birlikte değerlendireceklerdir mutlaka.

Sayın Bakan, buyurun efendim.

4. – *Sanayi ve Ticaret Bakanı E. Yalım Erez'in; Aydın Milletvekili Muhammet Polat'ın, pamuk üreticilerinin sorunlarına; Adana Milletvekili Mehmet Halit Dağlı'nın, Çukurovalı üreticilerin ekonomik sıkıntılarına ilişkin gündem dışı konuşmalarına cevabı*

SANAYİ VE TİCARET BAKANI E. YALIM EREZ (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gündem dışı söz alan iki değerli milletvekilinin değindiği konular hakkında görüşlerimi belirtmek üzere söz aldım; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, pamukta bir sorun olduğu doğrudur; yani, gerek burada arkadaşlarımızın dile getirdiği gerekse zaman zaman kamuoyunda dile getirilen pamukta bir sorun olduğu, pamukta bir sorun yaşandığı doğrudur; ancak, doğru olmayan şey, bu sorunun Hükümetin uygulamalarından kaynaklandığını söylemektir. Maalesef, bu, geçen yılın ikinci yarısından sonra Asya ülkelerinde başlayan, daha sonra Rusya'ya sıçrayan ve bugün, hemen hemen bütün dünyayı kapsayan ekonomik krizin etkilerinin bir sonucudur; çünkü, bu krizin başlamasıyla birlikte, bazı sektörlerde önemli durgunluklar başlamış ve pamuk fiyatları da, tüm hammadde fiyatları gibi dünyada çok büyük bir düşüş göstermiştir. Geçen sene, eylül ayı itibariyle Ege tipi pamuğun dünya fiyatı 190 sentti, yine, Çukurova muadili olan pamuğun dünya fiyatı 165 sentti; bugün, Ege tipi pamuğun fiyatı 161 sente, Çukurova tipi pamuğun fiyatı da 117 sente inmiştir. İşte, bunu, zamanında fark eden Hükümetimiz, daha bugünlerde değil, bundan iki ay evvel yeni bir uygulamaya geçilmesi gerektiği kanısıyla pamukta prim sistemine geçmiştir. Pamukta prim sistemine geçmemizin sebebi, bu felaketin, pamuk üreticisinin içine düşeceği bu sıkıntının Hükümet tarafından ta iki ay evvel anlaşılması olmasından kaynaklanmıştır.

Hepinizin bildiği gibi, 1993 yılında, Doğru Yol Partisi ile Cumhuriyet Halk Partisinin iktidarda olduğu dönemde, tarım satış birliklerinin işgal konusuna giren bütün ürünler gibi, pamuk da, destekleme alımının dışına çıkarılmıştır; yani, 1993 yılından beri -1993 yılındaki Hükümetin aldığı karar doğrultusunda- Türkiye'de, hububat, pancar ve tütünün dışında destekleme alımı yapılmamaktadır. Buna karşılık ne yapılmaktadır; tarım satış birliklerine DFİF kaynaklı kredi verilerek,

üreticinin malının bir miktarının tarım satış birlikleri tarafından alınması ve piyasada arz ve talep dengesinin sağlanması temin edilmektedir.

Aslında, bu yıl açıklanan pamuk fiyatları geçen yıl açıklanan pamuk fiyatlarından da farklı değildir. Geçen yıl açıklanan pamuk fiyatı, Antbirlik Antalya Bölgesi için 78,7 senttir, Ege Bölgesi için 78,7 senttir, Çukurova Bölgesi için de 67,4 senttir. Bu sene açıklanan fiyatlar nedir; biraz evvel değerli milletvekilim söyledi, primi söylemediği için 195 bin lirayı telaffuz etti; halbuki, açıklanan fiyatlar, Ege'de 195 bin artı 10 sent, Çukurova'da 160 bin artı 10 sent, GAP pamuğunda da 170 bin artı 10 senttir; yani, geçen sene Antalya Bölgesi pamuğu 78,7 sent olarak açıklanmışken, bu sene Antalya pamuğuna verilen fiyat 80,4 senttir; geçen senenin de üstündedir. Yine, Çukurova pamuğuna verilen fiyat, geçen sene 67,4 sentken, şimdi 67,8 senttir; geçen senenin de üstündedir. Ege Bölgesi pamuğuna verilen fiyat, geçen sene 78,7 sentken, bu sene 80,4 senttir. Şimdi, Türkiye-geçen hafta Sayın Dağlı'nın konuşmasından sonra da belirttiğim gibi- dünyada altıncı sırada pamuk üreten bir ülkedir. Türkiye'ye yaklaşık olarak 2 milyon 100 bin ton kütlü... Bunun lif pamuğa tekabül eden kısmı 800 bin tondur; fakat, Türkiye, aynı zamanda, pamuk ithal eden de bir ülkedir. Yani, Türkiye'nin ürettiği pamuk, ihtiyacını karşılamamaktadır; çünkü, Türkiye, çok güçlü bir tekstil sektörüne sahiptir ve ihracatımızdaki birinci sırayı da tekstil almaktadır. O nedenle, Türkiye, pamuk fiyatını belirlerken, hem pamuk üreticisini enflasyon karşısında koruyacak tedbirleri almak hem de tekstil üreticisinin dünya fiyatlarından pamuk almasını temin edip, tekstil sektörünün rekabet gücünü düşürmemek mecburiyetindedir. İşte, bu sene yapılan, aslında, budur; ama, demin de ifade ettim, pamukta devamlı bir düşüş vardır. Bakın, biz, fiyat açıkladığımız gün, dünya fiyatı, Ege pamuğunda 171 sentken, bugün 167 sente düşmüştür. Yine, biz, pamuk fiyatını açıkladığımızda, Çukurova'da yetiştirilen pamuğa tekabül eden fiyat 140 sentken, bugün 117 sente düşmüştür. Buna rağmen, tarım satış birlikleri, Ege pamuğunu 195 bin artı 10 sentten, GAP yöresi pamuğunu 170 bin artı 10 sentten, Çukurova pamuğunu da 160 bin artı 10 sentten almaktadır. Sorun, dünya fiyatlarının düşmesine paralel olarak, tüccarın pamuk almamasından kaynaklanmaktadır; çünkü, pamuk sezonu dolayısıyla, pamuk, piyasaya fazla miktarda gelmekte; halbuki, tekstil sektörünün içine düştüğü kriz nedeniyle de, tekstilci pamuğu almamaktadır. Bugün, Ege Bölgesinde, borsaya, günde yaklaşık olarak 3 bin ton pamuk gelmektedir; ama, borsada işlem gören pamuk miktarı 400 ilâ 500 ton arasındadır.

Şimdi, biraz evvel de ifade ettim; bunun böyle olacağını bildiğimiz için, ağustos ayından itibaren üreticilerle görüşmeye başladık; tehlikenin nereden geldiği belliydi ve üreticilerin elinde, Ege Çiftçiler Derneğinin mühürü, imzası, başkanın imzası ve yazısı var, Ege Çiftçiler Derneği Başkanı Hulusi Tanman'ın imzasıyla. Bakın, Sayın Tanman bize ne diyor, size okuyayım: "Tekstilcinin üretim ihraç edebilmesi ve Tarış'ın zarar etmemesi için, açıklanacak fiyatın, Ege pamuğu muadili Memphis fiyatından fazla olmaması gerekmektedir." Ne yapmışız; açıkladığımız fiyatı, Sayın Çiftçiler Derneği Başkanının söylediği gibi, dünya fiyatlarının üzerinde açıklamadık. Sonra ne diyor: "Bu durumda, çiftçiye yaşatmak ve korumak için mutlaka prim verilmelidir." Evet, prim de verdik. Yani, ben, size, çiftçinin taleplerini okuyorum.

"Prim, kütlü pamuğa, kilo bazında, sabit olarak ve dolar bazında verilmelidir." Evet, onu da yaptık; dolar bazında verdik.

En son dedikleri de şudur: "Bütçe ve finansman sıkıntısının giderilmesi için, prim, nisan 1999'da ödenebilir ve üretici, pamuk ekimi finansmanında rahatlatılır."

Şimdi, bu, Ege Çiftçiler Derneğinin Hükümetimizden talebi; aslında, bizim yaptığımız da, bu talebin yerine getirilmesidir.

Şimdi, Sayın Muhammet Polat "İzmir pamuğu 150 bin liraya düştü" dediği zaman, Sayın Dağlı da "eğer Çukurova pamuğu 150 bin lira olsa, bizim köylü şapkasını atar" demişti. Doğru; zaten,

Çukurova pamuğunu biz 160 bin lira olarak açıklamıştık; bugün 120 bin lira seviyesindedir. Niye; çünkü, Çukurova pamuğu ile Ege pamuğu arasında kalite farkı vardır. O nedenle, bugün, 195 bin lira olması gereken Ege pamuğu 150 bin liraya düşmüşse, tabii ki, 160 bin liralık Çukurova pamuğunun da aşağı düşmesi kaçınılmaz bir sonuçtur. Buna rağmen, Hükümetimiz, yine, zamanında bu olayı gördüğü için, hemen pamuk ihracatındaki fonu kaldırmıştır. Nitekim, bu, 10 Ekim tarihli Resmî Gazetede de yayımlanmıştır.

Burada, tabii, biz, fonu, hem ihracata hem ithalata 35 sent olarak koymuştuk. İhracatta tamamen kaldırdığımızda, ithalattaki fonu aşağı çekmemiz kaçınılmazdı; çünkü, sonuçta eğer bunu yapmasaydık ne olacaktı -iplikte fon yüzde 5,2'dir- eğer, biz, o seviyeye inmeseydik, bu sefer Türkiye'ye pamuk yerine iplik gelecekti. Daha ucuz iplik geldiği için iplik fabrikalarımız durma noktasına gelecekti. Yani, ekonominin kuralları var; bütün oyunu ekonominin kurallarına göre oynamak mecburiyetindediniz. Eğer bir yerde yanlışlık yaparsanız, arka arkaya gelebilir.

Şimdi, pamukta 10 senti niye getirdik de, 20 sent, 30 sent niye getirmediğimiz... Yani, keşke imkânımız olsa da 20 sent değil, 30 sent verebilsek; ama, Türkiye'nin içine düştüğü ekonomik kriz ve dünyadaki ekonomik krizden etkilenmesi de ortada. Önünüzde bütçe imkânlarıyla sınırlısınız.

Aslında, bizim 195 bin artı 10 sent, 160 bin artı 10 sent ve 170 bin artı 10 sent olarak verdiğimiz pamuk fiyatları, yüzde 60 enflasyon ve Hükümetin istikrar programına paralel olarak verilmiş fiyatlardır. Yani, pamuğa verilen fiyat, hiçbir zaman, diğer ürünlere verilen fiyatın altında kalmamıştır; yüzde 60 enflasyon hesaplanarak verilen fiyatlardır. Buna rağmen, birkaç gündür, bu prim artırılması imkânları üzerinde arkadaşlarımız çalışıyor. Tabii, o konu, Sanayi ve Ticaret Bakanı olarak benim konum değil; ancak, Maliye Bakanlığındaki ve diğer kuruluşlardaki arkadaşlar çalışıyor; ama, bütçe imkânlarının bugünden neyi yaratacağını söylemek mümkün değil. 20 değil, keşke, imkânımız olsa 30 sent versek; çünkü, sonuçta bunu kendi köylümüze veriyoruz, kendi çiftçimize veriyoruz; benim gönlüm de bunu istiyor; ama, kaynağı olmayan parayı verdiğiniz zaman, bu, âdeta, köylünün cebine kaşıkla koyduğunuz miktarı, bir müddet sonra tüm Türk Halkının cebinden kepçeyle almaya benziyor. Nitekim, bakın, 1993 yılında Türkiye'de prim uygulamasına geçilmiştir. 1993 yılında pamukta ödenen prim 4,6 trilyon liradır; fakat, kaynağı Hükümet tarafından belirlenmediği için "çiftçinin parasını öde" diye Ziraat Bankasına görev verilmiştir; fakat, bu 4,6 trilyon liralık borç, bugün, Ziraat Bankasında, 1 katrilyon 200 trilyona gelmiştir ve bu nedenle, Ziraat Bankası, her gün, bankalararası piyasadan, girip, borçlanmaktadır. Yani, karşılığını bulamadan vereceğiniz bir parayı, bir müddet sonra, yalnız o verdiğiniz kesimden değil, tüm Türk Halkından, halkın tüm kesimlerinden geri almak demektir. Buna rağmen, üzerinde çalıştığımızı, çiftçinin mağdur edilmemesi için her tedbiri aldığımızı; ihracatın serbest bırakılmasıyla piyasanın bir miktar hareketleneceğini ve yarın akşam yapılacak Yüksek Planlama Kurulunda da ortak dışı alıma geçerek -çünkü, tarım satış birlikleri kanalıyla üreticinin ancak yüzde 10-12'sinin pamuğunu alabiliyorsunuz; yani, Türkiye'deki toplam pamuğun, ancak yüzde 10-12'sini, bilemediniz yüzde 15'ini alıyorsunuz- bu miktarın biraz daha artırılması gayreti içerisindeyiz.

Tabii, burada, üreticilere seslenmek istiyorum. Dünya, bir ekonomik kriz içerisinde. Serbest piyasada fiyatları, arz ve talep dengesi belirlemektedir. Üreticimiz haklıdır; maliyetler yüksektir; kış hazırlıklarına başlayacaktır; bir an evvel pamuğunu satıp, aldığı parayla bu ihtiyaçlarını gidermeye çalışmaktadır; ama, pamuğu piyasaya fazla sürdüğü zaman, fiyatları daha da çok düşürmekteyiz. O nedenle, üreticiler de, ihtiyaçları olan kısım kadar pamuğu piyasaya sürerlerse, inanıyorum ki, bizim aldığımız bu tedbirlerin yanı sıra, diğer tedbirlerle de bu iş biraz daha yoluna girecektir.

Bu arada, mısır konusunda, Sayın Mustafa Taşar'ın verdiği bir not var; onu da, Sayın Dağlı'ya söyleyeyim: "Mısır alımlarına, 20 işyerinde bütün hızıyla devam edilmektedir ve tam gün, 24 saat

alım yapılmaktadır. Geçen sene bugün itibariyle 49 248 ton ürün alınmışken, bu yıl alınan ürün, 232 657 tondur. Alım devam etmektedir ve paraları da ödenmektedir."

Bu arada, bir bilgi daha vereyim; çünkü, bu konu, öntümüzdeki günlerde de devamlı gündemde olacak bir konudur. Aslında, tarım satış birliklerimizde -gerek Çukobirlikte gerek Antbirlikte- bu sene, geçen seneye nazaran -aynı tarih itibariyle, yani, 12.10 tarihi itibariyle- daha fazla pamuk aldık. Geçen sene Çukurova'dan aldığımız pamuk 40 bin ton civarında iken, bu, bu sene 59 bin tona çıkmıştır. Yine, Antbirlikte de, bu sene, geçen seneye nazaran -12.10 tarihi itibariyle- daha fazla pamuk alınmıştır.

Tariş'teki miktarın azlığı, biraz evvel arkadaşlarımın ifade ettiği gibi, pamuk ekiminden sonra uğranılan sel felaketinden dolayı olmuştur. Ancak, sel felaketine karşı da, Hükümetimiz, gerek vergi borçlarının ertelenmesi konusunda gerekse Tariş'e olan borçlarının ertelenmesi konusunda her türlü tedbiri almıştır.

Şimdi, sözlerime son verirken, şunu söylüyorum: Nüfusunun yüzde 40-45'i tarımla geçinen bir ülkede, tabii ki, çiftçiyi sahipsiz bırakamayız; tabii ki, çiftçiyi, serbest piyasa ekonomisinin "bırakın yapınlar, bırakın geçsinler" anlayışına teslim edemeyiz; ama, popülist politikalar da uygulayamayız; çünkü, uygulayacağımız popülist politikalar, sonuçta, 65 milyonun sırtından çıkmaktadır, bunu, 65 milyon ödemektedir.

Ekonomik kurallar içerisinde, elden gelen her şeyin yapıldığının, çiftçinin sahipsiz bırakılmadığının, bu konunun istismar edilmeyecek bir konu olduğunun ve üzerinde tartışmamız gerektiğinin, üzerinde çeşitli fikirler üretmemiz gereken bir konu olduğunun bilincindeyim; ama, bir siyasi istismar konusu yapılmamalıdır; çünkü, dediğim gibi, bunlar, dünyadaki global krizin bir sonucudur, Hükümetin aldığı yanlış bir kararın değil. Aksine, Hükümet olarak, olayı iki ay evvelden gördüğümüz için, prim sistemine geçtik.

Şimdi, müsaade ederseniz, Sayın Dağlı'nın sitemine de bir cevap vermek istiyorum. Sayın Dağlı, geçen perşembe günkü konuşmasında, Hükümetin, diğer yörelerdeki felaketlere zamanında yetiştiğini; ama, Adana'yı gözardı ettiğini ifade etti. Türkiye, bildiğimiz gibi, iki yerde felakete uğramıştı; biri Karadeniz Bölgesi biri de Adana yöresi. Zimnen, bana öyle geldi ki, yani, Sayın Başbakan Karadenizli olduğu için, Karadeniz'de bir şey olduğu zaman Hükümet oraya hemen gidiyor, diğer yöreleri bırakıyor... Ben de kalktım, bu kürsüde, aynen şunları söyledim: "Değil bu Hükümet, bundan evvelki hükümetler de bundan sonra gelecek hükümetler de Türkiye'nin millî bütünlüğü içerisinde görev yaparlar, hiçbir zaman bölgecilik yapmazlar; bunu söylemek, felaket tellallığıdır, felaket üzerine siyaset yapmaktır." Ben, bunları, Hükümetin, Adana felaketinde de, aynen Karadeniz'deki vatandaşlarımıza gösterdiği hassasiyeti gösterdiğini ifade etmek için söylemişim. Sayın Dağlı beni yanlış anladıysa, özür diliyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bakan, teşekkür ediyorum.

MUHAMMET POLAT (Aydın) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

MUHAMMET POLAT (Aydın) – Müsaade ederseniz, yerimden, Sayın Bakanın konuşmalarında birtakım düzeltmeler yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Polat, Sayın Bakanın beyanları zabıtlara geçti, siz de izlediniz; yani, Baka-na ait...

MUHAMMET POLAT (Aydın) – Efendim, yerimden bir iki cümle söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Polat...

MUHAMMET POLAT (Aydın) – Hem cevabına teşekkür etmek istiyorum hem de yerimden bir iki söz söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Polat, söz, Sayın Bakana ait; onu, siz, nasıl düzeltereksiniz?..

MUHAMMET POLAT (Aydın) – Düzeltmiyorum efendim; Sayın Bakana hem teşekkür edeceğim hem de...

BAŞKAN – Teşekkürünüzü bir cümle alalım efendim; yalnız, teşekkür için kâğıda lüzum yok. Buyurun efendim.

ÜLKÜ GÜNEY (Bayburt) – Böyle bir usul var mı?.. Cevap hakkı doğar.

MUHAMMET POLAT (Aydın) – Sayın Bakana, açıklamalarından dolayı teşekkürlerimi arz ediyorum; sağ olsun, var olsun; ancak "Hulusi Tanman diye, bir üretici birliğin başkanından bahsederek, onların vermiş olduğu fiyatları biz aynen kabul ettik ve uyguladık, uygulamaya koyduk" dediler; ama, burada, ben, konuşmamda da izah ettim, Tarih 283 bin lira maliyet fiyatı belirtmesine rağmen, işte, elimde, Söke Ziraat Odası Başkanının bugün göndermiş olduğu yazı; burada, 285 bin lira maliyet bedeli verilmesine rağmen "Birlik Başkanı Hulusi Tanman'ın ifadelerini baz aldık, kabul ettik" dediler; ama, maalesef, bunlar göz önünde bulundurulmamış.

BAŞKAN – Sayın Polat, teşekkürünüzü aldık efendim; teşekkür ediyorum.

SANAYİ VE TİCARET BAKANI E. YALIM EREZ (Muğla) – Sayın Başkan, sayın arkadaşşıma cevap arz edeyim...

BAŞKAN – Sayın Bakan, öyle bir usulümüz yok efendim... (ANAP ve DSP sıralarından gültülüler)

Efendim, müsaade buyurun; kürsüye alamam.

ÜLKÜ GÜNEY (Bayburt) – Yerinden söylesin.

BAŞKAN – Sayın Bakan, bir beyanınız varsa, yerinizden buyurun.

SANAYİ VE TİCARET BAKANI E. YALIM EREZ (Muğla) – Efendim, pamukta düşük bir maliyetten bahsettiler. Pamukta, herkes kendine göre bir maliyet tespit ediyor. Şimdi, sayın milletvekili diyor ki: "Tarih'in hesapladığı maliyet 283 bin lira..." Ege Bölgesi Ziraat Odasının Başkanı Reşit Kurşun'un imzasını taşıyan bu elimdeki belgede bir maliyet hesaplaması yapılmış; o da 192 bin liradır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

MUHAMMET POLAT (Aydın) – Ziraat Odasının tespitine...

BAŞKAN – Sayın Polat...

İRFETTİN AKAR (Muğla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun efendim.

İRFETTİN AKAR (Muğla) – Fiyatlar üzerine tartışma yapılıyor; ama, Tarih, bugüne kadar aldığı pamuk bedellerini ödemiyor...

BAŞKAN – Efendim, teşekkür ederim. Müstahsil, ödenip ödenmediğini biliyor; burada söylenenin fazla bir anlamı olmuyor.

Sayın milletvekilleri, gündem dışı görüşmeler tamamlanmıştır.

Cumhurbaşkanlığı tezkeresi vardır; Divan Üyesi arkadaşımız arz ve takdim edecekler:

B) TEZKERELER VE ÖNERGELER

1. – *Moldova Cumhuriyetine gidecek olan Devlet Bakanı Şükrü Sina Gürel'e, dönüşüne kadar, Millî Eğitim Bakanı Hikmet Uluğbay'ın vekâlet etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/1773)*

6 Ekim 1998

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye-Moldova Karma Ekonomik Komisyonu (KEK) 1. Dönem Toplantısına katılmak üzere, 7 Ekim 1998 tarihinde Moldova Cumhuriyetine gidecek olan Devlet Bakanı Prof. Dr. Şükrü S. Gürel'in dönüşüne kadar; Devlet Başkanlığına, Millî Eğitim Bakanı Hikmet Uluğbay'ın vekâlet etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu bilgilerinize sunarım.

Süleyman Demirel

Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Sayın milletvekilleri, gündemin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmına geçiyoruz.

**IV. – GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE
MECLİS ARAŞTIRMASI**

A) GÖRÜŞMELER

1. – *Kars Milletvekili Sabri Güner ve 26 arkadaşının, İzmit Körfez Geçiş Projesi ihalesinde mevzuata aykırı davranmak suretiyle usulsüzlük yaptığı ve devleti zarara uğrattığı iddiasıyla Bayındırlık ve İskân Bakanı Yaşar Topçu hakkında verdikleri ve Genel Kurulca 6.10.1998 Tarihli 2 nci Birleşimde gündeme alınması kabul edilen gensoru (11/18)*

BAŞKAN – Kars Milletvekilleri Sayın Sabri Güner ve 26 arkadaşının, İzmit Körfez Geçiş Projesi ihalesinde mevzuata aykırı davranmak suretiyle usulsüzlük yaptığı ve devleti zarara uğrattığı iddiasıyla Bayındırlık ve İskân Bakanı Sayın Yaşar Topçu hakkında, Anayasanın 99 uncu ve İçtüzüğün 106 nci maddeleri uyarınca verdikleri ve Genel Kurulun 6.10.1998 tarihli 2 nci Birleşiminde gündeme alınması kabul edilen (11/18) esas numaralı gensorunun görüşmelerine başlıyoruz.

Sayın Hükümet?.. Hazır.

Görüşmelerde, İçtüzüğün 72 nci maddesine göre, siyasî parti grupları adına birer sayın üyeye, Hükümet adına bir sayın üyeye ve şahısları adına iki sayın üyeye söz vereceğim.

Konuşma süreleri, siyasî parti grupları ve Hükümet için 20'şer dakika, şahıslar için 10'ar dakikadır.

Şimdi, şu ana kadar, grupları adına söz alan sayın üyelerin isimlerini arz ve takdim ediyorum: Demokratik Sol Parti Grubu adına Sayın Hayati Korkmaz, Fazilet Partisi Grubu adına Sayın Veyysel Candan.

Demokratik Sol Parti Grubu adına Sayın Korkmaz'ı kürsiye davet ediyorum. (DSP sıralarından alkışlar)

Sayın Korkmaz, buyurun.

DSP GRUBU ADINA HAYATİ KORKMAZ (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bayındırlık ve İskân Bakanı Sayın Yaşar Topçu hakkında verilen gensoru üzerinde Demokratik Sol Parti Grubunun görüşlerini açıklamak üzere söz almış bulunuyorum; sözlerime başlarken, hepimizi saygıyla selamlarım.

Meclisimizin en önemli görev ve yetkilerinden biri, Bakanlar Kurulu ve bakanlarımızı denetlemektir. Bilindiği üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yolları soru önergesi, genel görüşme, Meclis araştırması, Meclis soruşturması, gensoru ve güvenoyudur; bütçe görüşmeleriyle de malî denetim olanağı sağlanmaktadır.

Gensoru yoluyla yapılacak bir denetim, sistemimizin en ciddi araçlarından birisidir. Çünkü, verilen gensoru kabul gördüğünde, Bakanlar Kurulu veya bakanların görevlerine son verilmektedir. İşte, bu nedenle, gensoru verilmesi, ciddi bir çalışmanın ürünü olmalıdır. Bu bağlamda, önerge verme hakkının iyi niyet ve samimiyetle kullanılması zorunludur. Bir önerge, mutlaka, ciddi bilgi, belge ve araştırmaya dayalı olmalıdır. Konu, Meclisin saygınlığıyla yakından ilgilidir; çünkü, önerge verme ve denetim hakkı suiistimal edildiği oranda, Meclisin itibarı da zedelenecektir.

Kars Milletvekili Sayın Sabri Güner ve arkadaşlarının, İzmit Körfez Geçiş Projesi İhalesinde mevzuata aykırı davranmak suretiyle usulsüzlük yaptığı ve devleti zarara uğrattığı iddiasıyla Bayındırlık ve İskân Bakanı hakkında vermiş oldukları gensoru önergesinin gündeme alınıp alınmamasıyla ilgili görüşmeler 6 Ekim tarihinde yapılmıştı ve oylama sonucunda, gündeme alınmasına karar verilmişti.

Her şeyden önce, söz konusu proje, yap-işlet-devret modeliyle gerçekleştirilecek en büyük projedir. Projeye ilgili çalışmalar 1993 yılında başlamıştır. Bugüne kadar sürdürülen projede, birçok hükümet ve bakan görev almıştır. Dolayısıyla, projeye ilgili her bakanlık döneminde yürütülen çalışmalardan, bizzat o bakanlar da sorumludur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ihale sürecinde göze çarpan birkaç önemli konu olduğunu düşünmekteyiz. Projenin başlangıcından itibaren sürdürülen çalışmalar doğrultusunda, 31.5.1994 tarih ve 1347 sayılı Bakan oluruyla ihale edilen proje için 10 firma başvurmuştur. Altını çizerek söylüyorum; bu firmalardan sadece 3'ü, seçilen müşavir firma tarafından uygun bulunmuştur. Normal koşullarda 3 firmaya davet mektubu gönderilmesi gerekirken, Bakan olurunun 4 üncü maddesinde belirtilen "en fazla 5 firmaya davet mektubu gönderilmesi" kararı ihlal edilerek, 6 firma ihaleye davet ediliyor. Bu açıdan bakıldığında, gerçekten, yetki sınırlarının aşılmış olduğu görünüyor; ancak, bunun sorumlusu, Sayın Yaşar Topçu mu, yoksa, o dönemin Bayındırlık ve İskân Bakanı mı diye bir soru sorulabilir.

İhale için davet edilen firmalar, Karayolları Genel Müdürlüğünün belirlemiş olduğu teklif verme süresi içerisinde çalışmalarını tamamlayamıyor, süre uzatımı talebinde bulunuluyor. Süre uzatımı talepleri sözlü olarak kabul görüyorsa da, son anda, yazılı olarak, bu taleplerin kabul edilmediği bildiriliyor. Sonuç olarak, ihaleye tek firma katılıyor. Karayolları Genel Müdürlüğü bu teklifi geçerli sayıyor; ancak, tek firmayla ihale yapmanın yasalara aykırı olduğu ve yeterli rekabet ortamının sağlanmadığı gerekçesiyle ihale iptal ediliyor. Yine, burada, soruyorum: Neden, iptal gerekçesinin koşulları mevcut iken, süre uzatma talepleri kabul edilmeyerek, ihaleye tek firmanın girmesi sağlanıyor? Bu soru, ihaleye tek olarak giren firma, daha sonra yapılan ikinci ihaleye de aynı teklifi vermiş olsaydı çok önemli olmayabilirdi; ancak, ikinci ihale için teklif ettiği koşulların birinci ihaleye göre daha uygun olması, bir ciddiyetsizlik örneğidir. Diğer taraftan da, ister istemez bazı iddiaların gündeme gelmesine de önyak olmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 14.2.1996 tarihinde yapılan ilk ihale iptal edilince, 4.12.1996 tarihinde, ihale, bilindiği üzere, yenileniyor. Bu ihaleye 3 firma katılıyor. Burada vurgulanması gereken, yapılan yeni ihaleye teklif veren 3 firmanın tekliflerinin, ilk ihaledeki tekliften, kamu çıkarları açısından daha uygun olmasıdır. İkinci ihaleye teklif veren firmalar, 54 üncü Hükümetin Bayındırlık ve İskân Bakanı tarafından onaylanan komisyon tarafından değerlendirilmiştir.

Her ihalede bir teknik komisyon seçilir. Bu komisyonlar, çalışmalarını, teknik şartnamelere ve ihalelerde uygulanacak usul ve esasları belirleyen bakan olurlarına ve çalışmalar sırasında firmaların sorularına cevap olarak verilen zeyilnamelerin içeriğine göre yürütürler. Bu ihalede uygulanacak usul ve esaslar, 31.5.1994 tarih ve 1347 sayılı Bakan oluru ile 20.6.1995 tarih ve 1674 sayılı Bakan oluruyla belirlenmiştir.

Komisyon, yaptığı çalışmalar sonucunda, projenin yapılabilirliği açısından bir sıralama yapmıştır: Buna göre, AJTC-ENKA konsorsiyumu birinci sırada, IBKO-TEKFEN konsorsiyumu ikinci sırada ve BOUYGUES-VINSAN konsorsiyumu ise üçüncü sırada yer almıştır.

Komisyonun yapmış olduğu bu sıralamada, 1674 sayılı Bakan olurunun 8 inci maddesine uyulmadığı görülmektedir. Bu da, gensoru verilmesi için temel gerekçe olarak gösterilmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şoruna, sadece Bakan oluru açısından bakıldığında, doğru olduğu düşünülebilir; ancak, konunun bazı teknik önkoşulları olduğu da bilinmelidir. Bölgenin askerî açıdan önemli olması nedeniyle, Deniz Kuvvetlerimizin, bazı teknik kıstaslar ortaya koyması son derece doğaldır. Örneğin, tüpgeçit için konulan kıstas, 35 metre derinlikte 800 metrelik bir seyir hattına sahip olmasıdır, hatta, bunun 1 kilometrelik seyir hattı olması tercih nedeni olarak ifade edilmiştir. Köprü olması halinde ise, 800 metre boyunda, 65 metre yüksekliği sağlaması istenmiştir.

BOYGUES-VINSAN konsorsiyumu bazı teknik koşulları dikkate almamıştır. Daha sonraki süreçte bu yanlışını düzelterek, kamuoyu karşısında kendisini haklı çıkarmaya çalışmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; komisyon, firma sıralamasının hangi gerekçelere göre yapıldığını, 12.6.1997 tarihli Bakan imzalı ara kararında açıklamıştır. Bu kararın giriş kısmında, her tic firmanın vermiş olduğu teklifler rakamsal ve süre olarak mukayese edildiğinde, BOYGUES-VINSAN'ın tekliflerinin, en düşük yatırım bedeli ve en kısa görev süresini içermesi nedeniyle ilk sırayı almakta olduğu; ancak, teknik değerlendirme açısından yetersiz bulunduğu belirtilmiştir. Burada da görüleceği gibi, komisyon, Bakan olurunun 8 inci maddesini de dikkate alarak sıralamasını yapmıştır. Komisyonun, bu sıralamayı yaparken öncelikle teknik koşulların sağlanmasını hedeflemesi, mühendislik açısından doğru bir yaklaşımdır. Bu kararı, Sayın Cevat Ayhan'ın da, bu doğrultuda uygun bulunduğu için imzaladığını düşünmekteyiz. Aksini düşünenlerin soruyu kime sormaları gerektiğinin ise, son derece açık olduğunu düşünmekteyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; buraya kadar açıklamaya çalıştığım bütün çalışmalar, 55 inci Hükümetten önce yapılmıştır. 55 inci Hükümetin Bayındırlık ve İskân Bakanı, kendisinden önce yapılan çalışmalar doğrultusunda, Bakanlar Kurulu kararları ve Bakan olurlarına dayanarak, Hazinesin ve Devlet Planlama Teşkilatının görüşleri doğrultusunda, ihalenin birinci sıradaki firmaya verilmesi yönündeki kararı Danıştaya sunmuştur.

Bazı kişilerin, daha önce yapılan çalışmaların dikkate alınmamasını istemelerini ise, devlette süreklilik ilkesini gözardı etmek ve bu projenin gerçekleşmesini istememek olarak düşünmekteyiz.

Buraya kadar yapmış olduğum bütün açıklamaların ışığında, gensoru önergesinin gerekçelerinde yer alan iddiaların, Sayın Yaşar Topçu'dan çok, diğer bakanları ilgilendirdiği, son derece açıktır.

Bu nedenle, biz, bu gensoruyu, siyaseten verilmiş bir karar ve Meclis çalışmalarını engelleme-yeye yönelik bir girişim olarak değerlendirmiyoruz. Meclis gündeminde çok önemli kanun teklifi ve tasarılarının bulunduğu bir dönemde bu tür yaklaşımlar, kamuoyunda hayal kırıklığı yarattığı gibi, Parlamentomuzun itibarını da zedelemektedir. Konunun gelişimi ortadayken, aynı konuda Başbakanla ilgili Meclis soruşturması açılmak istenmesini, bu anlayışlarımızın devamı olarak algılamaktayiz.

Meclis soruşturması açılmak isteniyorsa, bu proje döneminde görev yapmış olan bütün bakanlar hakkında açılmasının daha tutarlı olacağı inancındayız.

Verilen gensoruyu yanlış buluyor ve Demokratik Sol Parti olarak reddedilmesi yönünde oy kullanacağımızı bildirmek istiyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son veriyor; Genel Kurula saygılar sunuyorum. (DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Korkmaz, teşekkür ediyorum efendim.

Fazilet Partisi Grubu adına, Sayın Veysel Candan; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

FP GRUBU ADINA VEYSEL CANDAN (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hatırlanacağı üzere, Kars Milletvekili Sabri Günér ve 26 arkadaşının, İzmit Körfez Geçiş Projesi ihalesinde Sayın Yaşar Topçu'nun kanuna aykırı olarak usulsüzlük yaptığı iddiasıyla vermiş oldukları gensoru önergesinin gündeme alınması geçen birleşimde kabul edilmişti ve bugün de, bu gensorunun görüşmelerini yapıyoruz.

Değerli arkadaşlarım, daha önce Genel Kurulda bulunmayan ve takip etme imkânı olmayan arkadaşlarıma konuyla ilgili bazı hatırlatmalarda bulunmak istiyorum: Evvela, yapılan iş, 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtırılması Hakkında Kanuna göre yapılmaktadır ve 1993 yılında başlamıştır, 1994 yılında davet usulü teklif alınmıştır ve dört hükümeti ilgilendirmektedir; ancak, biraz önce, DSP'li sözcü arkadaşımın "Sayın Topçu'dan daha çok diğer bakanları ilgilendirir" şeklindeki sözlerine katılmak mümkün değildir; çünkü, ihaleyi sonuçlandıran ve sorumlu olan kişi Sayın Yaşar Topçu'dur. O bakımdan "her konuda her bakan sorumludur" sözü doğru olmakla birlikte, ihaleyi sonuçlandıran bakan esas sorumludur ve kaldı ki, ciddi bilgi ve belge olmadığı iddiasındadır ki, biraz sonra, o bilgi ve belgeleri de ifade etmeye çalışacağım.

Değerli arkadaşlarım, bu ihalenin ihale usul ve esasları, 1995 yılında hazırlanmış ve onaylanmıştır.

Proje hakkında özet bilgi takdim etmek istiyorum: İhale, 1 ilâ 1,5 milyar dolarlık bir yatırımdır. Köprü dahil, otoyol uzunluğu 44 kilometredir. Köprü ve otoyol 2X3 şeklinde 6 şeritli olarak düşünülmektedir ve yapım süresi dört yıldır; iki köprülü kavşak, 3 kilometre uzunluğunda asma köprü. Geçiş ücretleri dövizle ödenecektir; dövizle geçiş fiyatları on yıl sabit olup, daha sonra değişme imkânına sahiptir. İhalenin seyrine baktığımız zaman, 10 konsorsiyum başvurmuş, 6 firma teklif için davet edilmiş, 4.2.1996'da ihale iptal edilmiş, ikinci ihale on ay sonra 14.12.1996'da yenilenmiştir. 6 firmadan 3'ü teklif vermiştir; ENKA, Doğuş Grubu ve VİNSAN Grubu olmak üzere, 3 konsorsiyum sıralamaya girmiştir.

Değerli arkadaşlarım, ihale usul ve esaslarını hazırlayan bakanlık, bu ihalede 8 inci madde çok önemlidir, bu maddede hizmet süresini esas almaktadır; yani, yapacağı bu tesisi kullanma süresini en az veren firma öncelikle davet edilecektir.

Önemli bir hususu da burada ifade etmek istiyorum: Buraya kadar 54 üncü Hükümet ve diğer bakanların kontrolindedir, sıralama da 54 üncü Hükümet tarafından, Bayındırlık Bakanlığı Komisyonu tarafından yapılmıştır; ancak, çok önemli olan ve üzerinde durulması gereken nokta, ihale burada sonuçlandırılmamıştır. Sayın Topçu'nun burada sık sık üzerinde durduğu ve "efendim, ben önümde hazır buldum ve yaptım" şeklindeki ifadeleri tamamen yanlıştır ve gerçek dışıdır; dolayısıyla, bu ihalede sorumluluk tamamen Sayın Topçu'ya aittir. Sayın Topçu burada ne yapacaktır; ciddi müzakereler yaptıracaktır, hukukî prosedür dışına çıkmayacaktır, ihale usul ve esaslarına da harfiyen uyacaktır.

Önemli diğer bir nokta: Burada üç tip proje gelişmiştir; asmaköprü, tüpgeçit, eğiş askılı köprü. Bakanlık, başlangıçta, her üçü de olabilir dediği halde, daha sonra, asmaköprü şartlarına göre hazırlanmıştır.

Şimdi, Sayın Topçu burada ne yapmıştır; ENKA ile müzakereleri başlatmıştır; çerçeve şartlar tespit edilmiş, Danıştaya sözleşme gönderilmiş, özetle, sadece, ENKA firmasıyla görüşme yapılmış ve ENKA'nın tüm şartları da eksiksiz kabul edilmiştir.

Şimdi, Sayın Topçu bununla kalmamıştır, Danıştay üyelerini bile, bizzat ENKA yetkilileriyle Danıştaya kadar giderek orada tehdit etmiştir; süre ve geçiş ücretlerinde bir değişme olursa -bakın, çok dikkatli takip edelim burayı- eğer, böyle bir değişikliğe gidilirse bu projeyi onaylamayacağını ifade etmiştir; yani, başka bir ifadeyle, ihaleyi alan ENKA firmasına açık olarak taraf olmuştur.

Sayın Bakanın geçmişteki uygulamalarına baktığımız zaman; Sarıyer ormanlarını Bahçeköy Belediyesine, beldesine vermek suretiyle, cumhuriyet tarihimizde ilk defa bir Bakan, kasıtlı olarak, büyük bir alanı, bir ilçeden alıp bir beldeye tahsis etmiştir.

Karadeniz sahil yolu ihalesi, maalesef, özel, 2886 dışında, davet usulüyle yapılmış ve alacak firmalar önceden tespit edilmiştir, indirimler de bellidir. Bu konu Genel Kurula gelmiş ve Sayın Topçu güvensizlik oyu almasına rağmen, maalesef, 276'yı bulmadığı iddiasıyla, görevinden ayrılmamıştır.

Ayrıca, Marmaris ormanlarını usulsüz olarak tahsis etmiştir. Şimdi de, körfez geçişinde, ENKA Grubuna özel muamele yapılmaktadır.

Sayın Bakanın dönemindeki ihalelere şöyle bir baktığımız zaman şunu görüyoruz: Döneminde 46 ihale yapmış; bunlardan 11'i ilanlı, 29'u davetli, 6'sı özel; 2886 dışı. İndirim oranı ise yüzde 23,77'dir. 54 üncü Hükümet döneminde yapılan ihalelere baktığımız zaman, ilanlı ihale sayısının arttığını, 35 ihalede 25 ihalenin ilanlı olduğunu, davetli ihale sayısının 10 olduğunu, indirim oranının da yüzde 41,20 olduğunu görüyoruz.

Sayın Bakan, bir yılda ne değişti de, indirimler birden bire yüzde 20'ye indi?! Burada, devlet zararı trilyonlarla ifade edilebilir. Tabii, neden davetli, neden ilanlı değil; istediğiniz bir firmaya ihaleyi vermenin tek yolu, davetli usulü ihaleye çıkmaktır.

Sayın Topçu, bütün uyarmalarımıza rağmen, Karadeniz sahil yoluyla ilgili olarak, hatırlarsanız o dönemde de ihaleyle ilgili olmayan birtakım klasör ve dosyalar getirmiş, bunların kati projeler olduğunu ifade etmişti ve konuyu tamamen saptırmıştı. Herkes bu yolun yapılmasını isterken, Sayın Topçu "ben bu yolu nasıl olsa yapacağım, kimse mani olamaz" gibi sözlerle, hiç kimsenin mani olmak gibi, bir derdi, tasası olmadığı halde, maalesef, siyasî şov yapmıştı; şimdi, aynı taktiği burada da görmekteyiz.

Bir soru akla gelebilir: Yap-işlet-devret modelinde devlet para vermiyor; zarar nerededir? 25 yıl kullanım hakkını veriyorsunuz, halkın oradan dövizle geçmesini 25 yıl bir firmaya bırakıyorsunuz; bu firmanın harcandığı para 1 milyardır, biraz sonra ifade edeceğim, toplamaya çalıştığını para da 11 milyardır değerli arkadaşlarım. Şimdi, burada iyi yapılmayan bir hesap, ufak bir hata, ülke imkânlarını, maalesef, yıllarca heba edecektir.

Değerli milletvekilleri, bizler için, hepimiz için -hangi partili olursa olsun- önemli olan, ihaleyi kimin alıp almadığı değil, devletin zararının olup olmadığıdır; bunu konuşmak mecburiyetindeyiz.

Şimdi, burada, CHP'nin tutumunu anlamak mümkün değil; sözcüleri "bu ihalede -geçen oturumda ifade ettiler- usul hatası var, taraf tutma var, Bakan görevini yapmamıştır" dediği halde, Hükümeti kurtarma pahasına, oylamada, aksine, ya salonu terk ediyorlar veya lehte oy kullanıyorlar;

ama, bu ihalelerdeki yolsuzluklara ne zaman "dür" denecektir, doğrusu bunu merak ediyorum. CHP'nin bu tutumunu uygun görmüyorum; ya konuşmamalıdır ya da konuşuyorsa konuştuğunun gereğini yapmalıdır değerli arkadaşlarım.

Şimdi, Bakanın, Bakanlıktaki yöntemine bakıyoruz: Danıştay kararlarını uygulamıyor, gerektiğinde ilgilileri tehdit ediyor; hukuk tanımayan bir hukukçu görünümündedir; kendisinden başka herkes bu konuda bilgisizdir veya yanlışlıklar ifade etmektedir!..

Bir anekdot anlatmak istiyorum, notlarımı karıştırırken gördüm; Sayın Bakan, o tarihlerde DYP'lidir ve kendisine kefil olan şimdiki Başbakanını soruyorlar; onunla ilgili olarak enteresan bir cümle sarf ediyor: "İşitme engelliler için Başbakan olur, Başbakanlık yapamaz; ama, özürüllere Başbakanlık yapar." Şimdi, bu enteresandır; herhalde, partilerde, illa birisinin bir yere gidip geri gelmesi lazım. Ben, burada, ANAP'lı arkadaşlarımı uyarmak istiyorum; herhalde, Başbakanın kefil olması için, birinin bir partiye gidip geri gelmesi lazım.

Değerli arkadaşlar, bu ihalede yönlendirme vardır, ihale usul ve esaslarını ihlal vardır, rekabet ortamı oluşturulmamıştır, ENKA firması kayırlmıştır, devlet zararı söz konusudur.

Şimdi, birkaç hatırlatma yapmak istiyorum: Sıralama ve görevlendirmenin iptali davası Ankara 10. İdare Mahkemesinde devam etmektedir. Değerli arkadaşlar, bu yapılan ihalenin bir özelliği vardır, diğer ihalelere benzemez. Burada, ihaleye giren firmalar, kendi teknolojilerini, kendi malzemelerini, kendi usul ve esaslarını getirmektedir. Eğer, temel atıldıktan sonra mahkeme kararı değişik çıkarsa, burada, yapılan imalatların hepsini devlet ödemek durumundadır. Sayın Topçu'nun, Sayın Başbakanın buna gücü yetmez; trilyonlarla yapılacak bir yatırımın, belki de, mahkeme kararıyla tümü yok sayılacaktır.

Şimdi, burada, ne yapılabilir sorusu akla geliyor. İhale usul ve esaslarını yeniden düzenlemek suretiyle yeniden ihale yapılabilir. Sayın Topçu, buna "çok zaman kaybı" diyor. Ben, teknik yetkililerle görüştüm; bu iş için iki üç aylık bir süre yeter denilmektedir.

Değerli arkadaşlarım; şimdi, Sayın Topçu'nun geçen oturumda söyledikleri iddialara gelmek istiyorum. Burada, takip edilen bir usul vardır; usul de, sıralama yapıldıktan sonra -komisyon sıralama yaptıktan sonra, birinci ve üçüncüden sonra- önce müzakereler başlıyor -sıralamadan sonra müzakereler- müzakerelerden sonra değerlendirme yapılıyor ve bu değerlendirme raporu da Danıştaya yazılıyor; Danıştay da, aynısını tasdik ederse kabul edilmiş oluyor; aksi halde, ikinci sıraya geliyor; aynı görüşmeler, aynı prosedür ikinci sıra için de devam ediyor; Sayın Bakan, bunu, burada, ya bilmediği için ya konuya vâkıf olmadığı için ya da çarpıtmak maksadıyla bu şekilde izah etmediler. Sanki, Danıştay reddederse bu iş bitmiştir, o zaman ikinciye verilecektir gibi, çok yanlış bir ifadede bulundular; bu zabitleri, çok inceledim, dikkatle takip ettim; böyle diyor.

Değerli arkadaşlar, burada, birinci ve ikinci ihale diye iki ihaleden bahsettim. İkinci ihale şartlarında çok ciddi bir değişiklik yapılmıştır; Sayın Bakan, bunu da gözden kaçırmaktadır. Birinci ihalede körfez geçişi ve otoyol birliktedir; halbuki, otoyol burada fizibl değildir. Şimdi, yapılan değişiklikle, önce körfez geçişi yapılacak, oradan kazanılan parayla otoyol yapılacaktır. Siz, şartnameyle, bunu bütün firmalara verseydiniz, buradaki teklif çok değişecekti değerli arkadaşlar ve maalesef, Sayın Bakan, bunu, burada gözden kaçırmaktadır.

Şimdi, gelelim diğer iddialara. "VİNSAN dava dilekçesi ile gensorunun benzerliği var; gensoru verenler VİNSAN'ın avukatlığını yapıyor." Tabii bir insanın kendisi ENKA'nın avukatlığını yapınca, herkesi öyle zannediyor. (FP sıralarından alkışlar)

Eğer bir gensoru veriliyorsa, olayda birtakım usulsüzlükler var ise gensoruda da aynı usulsüzlükler yazılacak; yani gensoruyu verenler, daha değişik, birtakım aslı olmayan gerekçeler yazma

durumunda değildirler, bu bakımdan burada çok büyük bir hata vardır, yanlışlık vardır. Kaldı ki, gensoruyu verenler denetim istiyor; Sayın Bakan bizzat Danıştaya kadar gidiyor ve oradaki üyeleri tehdit ediyor; yani bu da cumhuriyet tarihinde olmuş bir şey değil. O zaman, Danıştay üyelerine sormak lazım: Görevleri nedir, bir bakan hangi noktalarda Danıştaya etkili olabilir veya maddele-ri değiştirebilir; bunu da anlamak mümkün değildir.

Şimdi, müteahhit firmaların verdiği teklifler hakkında da yanıltıcı bilgiler veriyor "işte, bu VİNSAN firması 50 tane teklif verdi ve bunların hepsi de hayalimdi, usulsüzdü" diyor. Halbuki, ben dosyaları inceledim, 4 tane teklif vermiş ve bu tekliflerde 15 tane alternatif sunulmuş, doğru olan budur. Firma, birçok alternatif teklif edecektir, idare bu alternatiflerden seçme imkânına sahip olacaktır. Yani, müteahhit firmaların verdiği teklifleri, alternatifleri teklif kabul etmek de çok yanlış-tır, bu bakımdan da bu işin düzeltilmesi lazımdır. Kaldı ki, Bakanın görevi birini suçlamak değil, müteahhit firmayı suçlamak değil; usulsüz teklif verenler varsa, gerekçesiyle iade edersin, işi biter.

Değerli arkadaşlar, şimdi rakamlarla ihaleyi bir takdim etmek istiyorum. Bakın arkadaşlar, KDV hariç, ENKA'nın verdiği fiyat: Vasıtalar için ortalama geçiş ücreti 11 dolar; 27 yıl görev süresi, halktan toplayacağı para 11,071 milyar dolardır ve bu 27 yıl buradaki geliri... Bu rakamlar, ta-bii on yıl sonra artan fiyatları -değişecek döviz fiyatlarını, dövizdeki artışı değil- döviz bazında ya-pılacak değişiklikleri de içermemektedir. İtiraz eden firma; KDV dahil geçiş ücreti 9 dolar, 22 yıl görev süresi istemektedir, halktan toplayacağı para da 4,6 milyar dolardır; iki firma arasındaki fark da 6,439 milyar dolardır.

Değerli arkadaşlar, şimdi "devlet hiç para yatırmıyor, biz bunu bir an önce yapalım" mantığı yanlış; halkımızdan gidecek paraların miktarını söylemeye çalışıyorum.

Ben biliyorum, Sayın Bakan biraz sonra buraya çıkacak, diyecek ki: "Efendim, bu rakamlar hayalidir." İşte, zabıtlara da böyle geçecek. Maalesef, üzücü olan noktanın biri de budur.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, kamuoyu şunu merak ediyor: Güvensizlik oyu alan bir bakan, 276'yı bahane ederek, geçen dönem çekilmedi, şimdi, acaba, Genel Kurulda 276 bulunmaz da, gü-vensizlik çıkarsa, Sayın Bakan iki defa güvensizlik almış olmasına rağmen, bu koltuğu muhafaza etmeye devam edecek mi? Hani, hep demokratik ülkelerden örnek alıyorlar ya, efendim, bakan kendi özel misafirlerine devletin parasını ikram ettiği için görevden alındı veya istifa etti... Bunla-rı meydanlarda niye anlatıyorsun, işte uygulama meydanı, buyurun...

Değerli arkadaşlar, bakın, Bayındırlık Bakanlığı üst düzey yetkilileriyle görüşüm -ismi ben-de mahfuz, istendiği zaman açıklayabilirim- dedikleri şu: "Bu ihalede, daire başkanlığı seviyesin-de bazı kimselerin imzası da yok, bilgisi de yok, halen benim de bilgim yok, çok gizli yürütülmek-tedir denilmektedir". Nitekim, ben bilgi alma aşamasındayken de, Sayın Bakanı haberdar etmeden kimse tek bir cümle bilgi vermedi ve bana bilgi diye, maalesef, Resmî Gazetede ki 3996 sayılı Yap-İşlet-Devret Kanunu ile Devlet İhale Kanununu gönderdiler; bilgi dedikleri de bu.

Değerli arkadaşlarım, yine, odama ulaşan ve çok tehlikeli gördüğüm bir hususu ifade etmek istiyorum. Şu anda Bayındırlık Bakanlığında Müsteşar Muavini olarak görev yapan Ünal Mesçi... Odama gönderilen notu... Şimdi Sayın Bakan burada çıksın, bunun doğru olmadığını söylesin; ama, ben, Cumhurbaşkanlığında da dosyanın tetkik edilmesini istiyorum ve burada suç duyurusunda bu-lunuyorum. Bu vatandaşım, daha önce Samsun DSİ Bölge Müdürlüğü yaptığı ve orada birtakım iha-lelere karıştığı, usulsüzlüklere karıştığı, burada da müsteşar yardımcısı olurken, Cumhurbaşkanlığı Köşküne gönderilen tayin belgelerinde birtakım tadilatlar, uydurma belgeler ortaya konduğu iddi-ası vardır. Bu konuda, Cumhurbaşkanlığında bu işi yapan personel dairesinin, üçlü kararnameyi in-celeyen heyetin, mutlaka bir kere daha incelemesi lazım. Değerli arkadaşlarım, bunu niçin söylü-yorum; eğer, böyle şaibeli biriyse ve bu insan müsteşar muaviniyse ve bu insan bu ihaleyle sorum-luysa, burada bir tereddüt var demektir.

Ben, bir konu üzerinde daha özellikle durmak istiyorum. Burada ANAP Grubu adına söz alan Cengiz Altınkaya arkadaşımız, sanki, yanlış savunmak mecburiyetinde gibi, birtakım iddialarda bulundu. Ben, bunların içinden cevaba uygun gördüğüm birkaç hususu da açıklamak istiyorum.

İhalenin henüz sonuçlanmadığını söylemektedir. Değerli arkadaşlar, Sayın Başbakan, bundan bir ay önce, 29 Ekimde temelin atılacağını beyan ettiler gazetelere, Peki, Danıştayda olan ve tasdik edilip edilmeyeceği belli olmayan bir ihalenin temelini atılma tarihi nasıl tespit edilir?! Demek ki, Danıştaydan çıkacağı ve ön pazarlıkların yapıldığı, ENKA'ya verileceği bellidir. Aksi halde, Danıştayda en az yazım süresi, inceleme süresi, bekleme süresi yok mudur; vardır; ama, bunlar gözardı edilmiştir.

Yine, diyor ki: "VİNSAN Konsorsiyumunun dava açma yetkisi yoktur." Değerli arkadaşlar, bir konsorsiyum bir ihaleye girmiştir, ihalede birtakım iddialar vardır, dava açması gayet doğaldır. Bırakın, konsorsiyumun ayrısı, beraber; bir vatandaş bile cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunur "burada, ihalede yolsuzluk vardır" der, cumhuriyet savcılığı konuyu inceler, dava da açabilir. Yani, ayrıca, buraya çıkıp da "bunların dava açma yetkisi yoktur" demek ne demektir?! Bunun da çok yanlış olduğu kanaatindeyim.

Değerli arkadaşlar, yine, üçüncü bir iddiası: "Diğer firmaların teklifleri öğrenildikten sonra, VİNSAN Grubu teklifi iyileştirdi." Bu iddia çok mühim. Değerli arkadaşlar, bu ifadeden, Bakanlığın, müzakereleri iyi yapmadığı anlaşılıyor. Daha iyi teklif verme imkânı varken, siz müzakerelerde tek bir firmayla müzakere eder ve o firmayla Danıştaya giderseniz ve onun bütün şartlarını da aynen kabul ederseniz taraf olduğunuz demektir.

Halbuki, ENKA'yla müzakereler, detaylar yapılır. Bu müzakere bir hafta sürer, beklemeye alınır, arkasından diğer firma çağrılır. İkinci firma da dava açmıştır; ama, bakmıştır ki, tehditler artmıştır; aynı firmanın, Doğu Grubunun devletle bir sürü ihaleleri vardır, oradan çekilme durumundadır. Benimle görüşmelerinde, aynen bunu bana ifade ettiler; yani "biz, bakanlıkla karşı karşıya gelmek istemiyoruz, hakkımızdan feragat etmek mecburiyetinde kaldık" ifadesini kullanıyorlar.

Değerli arkadaşlar, VİNSAN Grubu geçiş ücretlerinde yüzde 25 indirim yapıyor... "Bu indirimi de ihaleden üç dört ay sonra yaptı" şeklinde bir diğer iddiası var. O zaman, anlaşılıyor ki, bakanlık, geçiş ücretlerini de doğru dürtüst incelememiş. Bir fiyat veriliyor; o fiyatın dörtte 1'i indirilebiliyorsa, bu, sağlıklı bir inceleme değildir değerli arkadaşlar.

Şimdi, Sayın Altınkaya'nın ifadeleri, benim şu ana kadar anlattığım ihale seyrini doğrulamaktadır; yani, sonucun önceden belli olduğunu Sayın Altınkaya ifade etmiştir; teklif veren firmaların tekliflerinin iyileştirilebileceğini kabul etmiştir, geçiş ücretlerinin yüzde 25 indirilebileceğini söyleyerek de, geçiş ücretlerinin sağlıklı olmadığını ifade etmişlerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Candan, süreniz bitti efendim.

VEYSEL CANDAN (Devamla) – Efendim, 1 dakika istiyorum.

BAŞKAN – 1 dakikadan fazla zaten imkânımız yok.

VEYSEL CANDAN (Devamla) – Yok, 1 dakika efendim.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, şu söylediklerime özellikle dikkatinizi arz ediyorum. Samimiyetle ifade ediyorum; bu işi yapan, bu şekilde şaibeli olan en yakınım olsaydı, kendi partim olsaydı, onu da, burada, bu şekilde tenkit etme durumunda olurum. Şunu söyleyeyim; parti farkı gözetmeden bütün milletvekili arkadaşlarımla, tatmin olmadıysa, en azından dosyayı tekrar okumaları ve bu ihaleyi mutlaka durdurup, iki aylık bir hazırlık süresi içerisinde -konuşmam içerisinde-

de ifade ettim, yetkililer bunu böyle söylüyor- yeniden ihaleye çıkılması. Bize, iki aylık bir kayıp süresidir; bu suretle yeniden bir ihale yapma imkânına sahibiz. Bunun yolu da, parti farkı gözetmeden yüksek vicdanlarınıza sorarak, gensoruya evet denildiği zaman, ancak bu ihale yenilenebilme imkanına sahiptir.

Çok değerli milletvekili arkadaşlarım, bu konuda hassas davranacağınız ümidiyle Yüce Heyetinize saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Candan, teşekkür ediyorum.

Doğru Yol Partisi Grubunun görüşlerini ifade etmek üzere, Sayın Nevfel Şahin; buyurun efendim.

DYP GRUBU ADINA NEVFEL ŞAHİN (Çanakkale) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; Yüce Meclisimizin, Bayındırlık ve İskân Bakanı Yaşar Topçu Hakkında -Körfez geçişinde, 500 trilyon liralık yolsuzluk yapıldığı iddiasıyla- gündeme alınmasına karar verdiği gensorunun görüşmelerinde, Doğru Yol Partisi Grubu adına görüşlerimizi arz etmek üzere huzurunuzdayım; bu vesileyle Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

Gerçekten, Bayındırlık ve İskân Bakanımız Yaşar Topçu'nun, bakanlığa geldiği günden bugüne kadar yapmış olduğu bütün icraatlarda ve açtığı bütün ihalelerde bir yolsuzluk iddiası vardır.

Yüce Meclisimiz karar verdi; Karadeniz sahil yolu konusunda soruşturma açıldı; şimdi, Karadeniz sahil yolu konusundaki bu soruşturma devam ediyor ve inanıyorum ki, gerçekten, burada, yaklaşık 200 trilyon liralık yolsuzluk yapıldı.

Daha evvel de söylemişim, en başında, Hazineden ihale açılabilir diye izin gelmeden önce, Karadeniz sahil yollarının ihalesi bitirildi; Hazine daha müsaade etmemiş... Yine, hepinizin bildiği gibi, Sarıyer ormanları, yine, daha evvel Gaziantep'te yapılan ihaleler ve yüzde 20'nin üzerinde tenzilat oldu diye bu ihalelerin birkaç kez iptal edilmesi ve bugün de Körfez geçişi ihalesi...

Nedir bu Körfez geçişi; 2 847 metre uzunluğunda, İstanbul-Bursa-İzmir otoyolunu 85 kilometre kısaltacak bir geçiş. Peki, bu Körfezde denizin derinliğine baktığımızda, yaklaşık 45-50 metre.

Şimdi, burada benden önce konuşan arkadaşlarımız birçok konuya değindiler; ama, 3 firmanın vermiş olduğu tekliflere baktığımızda, asmaköprü, eğik askılı köprü ve batık tünel tekliflerine baktığımızda, bu üç geçiş de, teknik bakımdan, coğrafi bakımdan, mühendislik bilimi bakımından uygulanabilir nitelikte proje. Daha evvel, Karayollarının şartlarında, biz sadece asmaköprü istiyoruz, biz sadece eğik askılı köprü istiyoruz, biz sadece batık tünel istiyoruz diye bir şart yok. Neticede, devletin yararına, en ekonomik kurallar ve koşullarda bu geçişi sağlayacağız.

Esasında, bu proje, 1993 yılında -Doğru Yol Partisinin başbakanlığı döneminde- yatırım programına alınmış, 1994 yılında ihaleye çıkarılmış ve bir teklif olduğu için de ertelenmiş, Sayın Yaşar Topçu'nun Bakan olduğu dönemde de bu ihale sonuçlanmış. Şimdi, Sayın Bakan, bu kürsiye geldi "Deniz Kuvvetlerinin bir isteği var; deniz derinliği 35 metre olacak, köprüünün sudan yüksekliği 64 metre olacak; onun için, batık tüneli uygulamak mümkün değil" diye bir iddiada bulundu.

Benim elimde de bir proje var; ben de bu projeyi göstermek istiyorum. İşte, batık tünel projesi... Ne istemiş Karayolları; daha önce demiş ki, geçişin genişliği 400 metre olacak; sonra 800 metreye çıkarmış ve derinlik de 35 metre olacak; niçin; Donanmanın körfezi geçmesi için. İşte, geçiş 800 metre, derinlik de 35 metre...

Değerli arkadaşlar, eğer, bir ihaleyi birisine vermek istiyorsanız, birtakım teknik şartlara uymadığına dair bir şeyler yazarsınız, sonra da "en ekonomik proje budur" dersiniz. Burada, idare, bu işi, asmaköprü yapan firmaya vermeye karar vermiş. Bundan önceki bakanları suçlamaya gerek

yok; bundan önce, bu ihalenin altyapı çalışmaları yapılmış; ihale sonuca doğru giderken Sayın Bakan göreve gelmiş ve bu ihaleyi sonuçlandırmış. Şimdi, biz, burada, ihaleyi sonuçlandıran Sayın Bakanı mı sorumlu tutacağız; yoksa, bunun altyapı çalışmalarını yapan Sayın Bakanları mı suçlayacağız?

Değerli arkadaşlar, İzmit körfez geçişinde düşünülen ve gerçekten de, bu otoyolu 85 kilometre kısaltacak bu proje güzel bir projedir, ülkemizin ihtiyacı olan bir projedir; ama, bir şeyi daha düşünmek mecburiyetindeyiz; İstanbul'dan Bursa'ya bir tren yolu yapmak mecburiyetindeyiz. Hergün körfez geçilmez; mutlaka, İstanbul, Bursa ve oradan da Akdenize uzanacak, İzmit'e uzanacak bir demiryolunun İstanbul bağlantısı yapılmalı. İleride, İstanbul'da, düşündüğümüz tüpgeçitin Avrupa'ya bağlantısının devamı olan bir demiryolu geçişini de düşünmemiz lazım. Şimdi, bunu, ancak tüpgeçitte yapmak mümkün, asmaköprüde ve eğik askılı köprüde yapmak fevkalade zor.

Şimdi, bu projelerin hangisinin ekonomik olduğuna hangisinin olmadığına bakmamız lazım. Daha önceki konuşmamızda da söyledik; bu projelerin en ekonomisi, batık tüp tüneldir. Niçin...

Siz, yap-işlet-devret modeline göre bir proje yaptırıyorsunuz; bunu yapan kişi bir süre bunu işletecek, ondan sonra da size devredecek. 1 batık tüp tünelin ömrü 2 asmaköprünün ömrüne eşit. Şimdi, hangi teknik kurala göre böyle bir tercihi yaptınız?!

Yine, geçiş ücretlerine baktığımızda, asmaköprüde 11 dolar, süresi 27 yıl; ama, batık tüp tünelle baktığımızda, geçiş ücreti 9 dolar, süresi 22 yıl. Şimdi, Karayolları Genel Müdürlüğü ve Sayın Bakan, bu konulara bakmadan, bu konuları değerlendirmeden, ihaleleri şeffaf, serbest rekabet kurallarına uygun olarak yapmadan, hangi kurala göre, hangi şarta göre asmaköprüye karar verdi?!

Bu körfezin geçişinin uzunluğu 2 847 metre. Siz, asmaköprü de yapsanız, bu körfeze ayak yapmak mecburiyetindediniz; hiç ayaksız geçmeniz mümkün değil, asmaköprülerde ancak 1 600 metreyi, 1 700 metreyi maksimum olarak geçebiliyorsunuz.

Şimdi, eğer, siz, bunları bir kenara iterek, tamamen bir firmaya angaje olup, devletin aleyhine birtakım şartları, şartnameleri yazıp, ondan sonra da "biz ihaleyi sonuçlandırdık" dersiniz, işte, o zaman, gerçekten de kamu yararına iş yapmamış olursunuz.

Burada, daha önce de söyledim, yine söylüyorum. Hiçbir teknik şart asmaköprüyü yapmaya neden değildir, hiçbir mühendislik bilimi de... Bu üç proje de uygulanabilir; hem körfezin genişliği bakımından hem körfezin derinliği bakımından hem de körfezin coğrafik durumu bakımından bu üç proje de uygulanır. Peki, en ekonomik proje hangisidir denildi mi, ona verilecek cevap şudur: Yap-işlet-devret modeline göre ömrü en uzun olan projedir; çünkü, ömrü en uzun olan proje, daha fazla hizmet edecek, daha fazla gelir getirecek. Yine, işletme masrafları en az olan projedir. Asmaköprüye göre batık tünelin işletme masrafı çok azdır. Yine, sigorta masrafı bakımından batık tünelin masrafı, asmaköprüye nazaran yüzde 40 oranında daha azdır.

Değerli arkadaşlar, şimdi, Sayın Bakan, buraya çıkıyor, elinde birtakım projeler... Bende, körfezin her noktasının deniz derinlikleri var; hepsini inceledim, burada, climde; isterseniz şimdi de gösterebilirim.

Batık tüp tüneli, buraya en uygun projedir, demiryoluna da geçiş veren bir projedir. Bu üç projeyi kıyasladığımızda, asmaköprüyü seçmek, bence, fevkalade yanlıştır; ülkenin çıkarları noktasında yanlıştır, projenin ekonomikliği ve teknik bakımdan yanlıştır. İleride demiryolunun İstanbul'dan Bursa'ya ve oradan da İzmit'e gitmesini düşünüyorsak, o zaman, bu projeyi yeniden bir gözden geçirip, yeniden idare teknik şartlarını ve isteklerini yazarak şeffaf bir ihaleye açmak durumundayız. Bunu yapmadığımız zaman, burada, Türkiye, en büyük projelerinden ve en gerekli olan projelerinden birinde, teknik şartları, idarî şartları sağlamadan bir yapım işine başlamış olacak.

Bayındırlık Bakanlığı Karayolları Genel Müdürlüğüne baktığımızda, daha birbuçuk ay önce Ankara-Pozantı otoyolunu ihale etmişler. Peki, ne olacak bu; dışarıdan kredi alınacak, Bayındırlık birim fiyatları her yıl dolara endekslenecek ve ondan sonra bu yol yapılacak.

İhale tenzilatlarına baktığımızda, yüzde 20, yüzde 20,01, yüzde 21. Şimdi, acaba, bu ihalede de şeffaflık var mı, bu ihalede de rekabet koşulları teknik şartlara uygun ve serbest piyasa koşullarına uygun mu yapıldı; bana göre, yapılmadı; çünkü, Karadeniz sahil yolunda iş alan firmalara baktığımızda, Ankara-Pozantı yolunda iş alan firmalara baktığımızda, bir firma 3 tane, 4 tane iş almış ve sayın milletvekilleri, bunları topladığımızda, dışarıdan kredi olarak yapılacak olan 3-4 milyar dolarlık ihaleleri de kattığımızda, Karayolları Genel Müdürlüğü'nün ihalelerinin parasal değerinin yüzde 90'ını 50-60 müteahhit almış; geriye 40-50 bin müteahhit kalıyor, onlara da yüzde 6'lık, yüzde 7'lik bir iş kalmış.

Sayın milletvekilleri, bir ihale dış krediyile yapılacaksa, bu dış krediyi getirme şartını ihale safhasında müteahhitin söylemesi ve ihalenin gereğinin bu olması lazım değil mi? Şimdi, ben bir işe giriyorum müteahhit olarak, 200 milyon dolarlık bir iş yapacağım, dışarıdan kredi getiriyorum; kredinin faizi belli değil. Sayın Bakan, eskiden, Karadeniz sahil yolu işinde "libor+1,5'ten fazla olmayacak" diye söylemişti. Peki, 800 milyon dolar kredi gelmesi lazım, bugüne kadar 150 milyon dolar geldi, onun faizi libor+2,25; aradaki farkı kim ödeyecek, Sayın Bakan kendi cebinden mi ödeyecek?! Bugün, dışkredi bulamıyor Türkiye; libor+8'ler, libor+9'lar... Devlet, yüzde 8, yüzde 9 daha fazla faiz verecek dolar bazında. Peki, bu parayı kim ödeyecek, bu parayı müteahhitler mi ödeyecek? Bu işlerin şartnamelerine baktığımızda, müteahhitlerin böyle bir şartı yok. Tamamen kredilere Hazine kefil, kredilerin faizlerini Hazine ödeyecek ve ondan sonra da, geliyorsunuz, emek/yoğun esasıyla hazırlanmış Bayındırlık birim fiyatlarını dolara bağlıyorsunuz. Bunu izah etmek mümkün değil.

Bakın, siz 300 liralık bir imalat yapacaksınız, senenin başında bir fiyat veriyorsunuz, diyorsunuz ki "bu, 1 dolar olacak" ve bütün sene -yani, o sene birinci aydan başlamak üzere onikinci aya kadar- bu fiyatı, 300 lirayı uygulayacaksınız; ama, dolar 300 lirada durmuyor ki, dolar yüzde 65 arttığında fiyatınız 480 lira oluyor ve sizin yılbaşında verdiğiniz fiyat, bütün yıl geçerli olması için verdiğiniz fiyat, yüzde 60 artıyor. Bayındırlığa iş yapan müteahhitler, birim fiyatlarına göre bu işi yaptığında, bu farkı alamıyor. Kim alıyor; işte, seçilmiş 40- 50 müteahhit, hem paralarını dolar olarak alıyor hem de Bayındırlık birim fiyatlarını dolara bağlı kurdan dolar olarak alıyor. Böyle bir soygun düzeni hiç görülmemiştir. Otoyolların bile birim fiyatlarının teklifleri dolar üzerinden verilmişti. Zaten, uluslararası ihaleye açmış olsaydı, bütün fiyatlar -birim fiyatlar, teklif fiyatlar- dolar üzerinden olacaktı.

Şimdi, bu Hükümetin yatırımları 1 katrilyon; Bayındırlık Bakanlığının yatırımları ise, 1998'de 150 trilyon. Bu sene, Bayındırlık Bakanlığının, dışarıdan kredi alacağını diye, 4 milyar dolara yakın yaptığı iş var ve Türkiye, eğer dışarıdan kredi alırsa -kredinin faiz şartı da belli değil- 4 milyar dolar borçlanarak iş yapacak. Bu kredilerin faizleri nedir; faizleri en az libor+2,25; libor+8, belki libor+10'lara çıkacak. Peki, bu zararı kim ödeyecek?

Değerli arkadaşlar, Bayındırlık Bakanlığı bir işi yaparken kredinin faizini bilmeyecekse, o zaman o işi niye yapıyor?! Karadeniz sahil yolları ihalesi bir yıl önce yapıldı; ama, bugüne kadar kredi bulunamadı ve Karadeniz sahil yollarından sonra yapılan diğer ihalelerde de kredi bulma imkânı yok. Müteahhitler ne yapacak; gidecek, dışarıdan para bulacak. Bulamazsa ne olacak; bulamazsa -şartnameyi söylüyorum sayın milletvekilleri- sözleşme geçersiz sayılacak. Böyle bir mantık, böyle bir zihniyet, böyle bir düşünceyle eğer siz Karayollarını ve Bayındırlık Bakanlığını idare etmeye kalkarsanız, ülke ekonomik krize girer ve bugün, gerçekten de, Türkiye, ekonomik krize gir-

miştir. Türkiye'nin bugünkü iborcu 10 katrilyon lirayı aşmıştır ve Türkiye'nin 1998 yılında topla-
yacağı tüm vergiler 10 katrilyon liradır. Dışborcu aşmış ve gerçekten de ifti perişan, esnaf peri-
şan, memur, işçi, emekli perişan ve Türkiye bir ekonomik sıkıntıya girmiş.

şimdi, dışarıdan kredi yoksa, dışarıdan para yoksa, faizi belli değilse, bu ihaleler niçin yapı-
yor sayın milletvekilleri?! İşte, Karadeniz sahil yolu yapıldı; daha evvel 347 kilometresi ihale edil-
mişti, devam ediyor. Onlar için para bulmuyoruz, bir kenara bırakıyoruz; 200 kilometreyi yapıyo-
ruz ve bir yıldır para yok. Para yok, pul yok, arkasından diğer ihaleler ve bunların toplamı 4 mil-
yar dolar. Niçin yapıyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN – Sayın şahin, süreniz doldu. Size, sırf Sayın Heyeti selamlayasınız diye 1 dakika
eksre veriyorum; başka imknım yok.

NEVFEL şAHİN (Devamla) – Sayın milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin hiçbir
döneminde, Bayındırlık Bakanlığı, bu kadar usulleri, esasları, teknik şartnameleri ve yönetmelikle-
ri çiğnenerek idare edilmedi ve gerçekten de -işte, benden önce konuşan arkadaşımızda söyledi-
Yüce Meclis ti defa bu Sayın Bakana güvensizlik oyu verdi. Mecliste gvenmeyenlerin sayısı çok,
güvenenlerin sayısı az. İşte, milletin iradesi bu. Biz, milletvekilleri olarak görevimizi yapıyoruz,
Sayın Bakana düşen görev de, bu milletin iradesine uyması ve görevini bırakmasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAşKAN – Sayın şahin, süreniz doldu.

NEVFEL şAHİN (Devamla) – Biz, Doğru Yol Partisi Grubu olarak, bu gensoruya kabul oyu
vereceğiz. Gerçekten de, bu ülkede dürüst siyasetin, haksızlıkların yolsuzlukların önlenmesi için
güvenoyu vereceğimizi söylüyorum; Yüce Meclise saygılar sunuyorum. (DYP sıralarından alkış-
lar)

BAşKAN – Sayın şahin, teşekkür ediyorum.

M. CİHAN YAZAR (Manisa) – İyi, güvenoyu verin.

NEVFEL şAHİN (Çanakkale) – Gensoruya güvenoyu vereceğiz.

BAYAR ÖKTEN (şırnak) – Sayın Başkan, 39 saniye verdiniz, 1 dakika vermediniz.

BAşKAN – Efendim, biz, bunu düzeltmeden önce süre başlıyor. İnşallah, bttn aksamıyla
devreye girdiği zaman, bu sıkıntılar olmayacak. şimdi part-time çalışıyor, kusura bakmayın.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun görüşlerini ifade etmek üzere, Sayın Ali Topuz; buyurun.
(CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ TOPUZ (İstanbul) – Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli yele-
ri; Bayındırlık ve İşkn Bakanı Sayın Yaşar Topçu hakkında verilen gensoru önergesinin ikinci g-
rşmesini yapmak üzere toplanmış bulunuyoruz ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun görüşlerini
size sunmak üzere karşınızdayım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Geçen müzakereler sırasında, Sayın Bakanın verdiği yanıtlar ve yaptığı yorumlarla ilgili ola-
rak içine düştüğü lişkiler ve aktardığı bilgilerdeki eksiklikler ve yanlışlıklar konusunda bu otu-
rumda konuşma yapacağımı ve bazı hususları daha ayrıntılı bir şekilde dikkatinize sunacağımı ifa-
de etmiştim. şimdi, o görevimi yapmak istiyorum.

Benden önce konuşan muhalefete mensup iki milletvekili arkadaşımın, genelde, bu konuyla il-
gili olarak teknik açıdan yapmış oldukları değerlendirmeleri, doğru ve haklı buluyorum. nemli
olarak altını çizmek istediğim konu şudur: Sayın Bakanın, bu konuya yaklaşırken, herhalde, teknik
konulardaki bilgi eksikliğinden ya da bu konularla ilgili değerlendirme yapma alışkanlığını kaza-

namamış olmasından kaynaklanan, çok önemli çelişkiler ortaya çıkmıştır ve Sayın Bakan, birtakım teknik kavramları birbirine karıştırarak, olayı da karmakarışık bir noktaya taşımaya çalışmıştır. Eğer, bunu bilgi eksikliğinden yapmışsa, yapacağımız açıklamalardan ikna olarak hatasını düzeltmesi gerekir. Yok, bunu bilgi eksikliğinden değil de, olayı saptırmak amacıyla yapmışsa, bunun çok ağır, bir sorumluluk olduğunu, konuşmamın başında belirtme ihtiyacını duyuyorum.

Sayın Topçu, Bakanlık olurlarındaki ifadeleri, teknik şartnamelerdeki birtakım tanımlamaları hep birbirine karıştırmış. Örneğin, otoyolla ilgili köprü ve tüneller için konulmuş birtakım tarifleri ve tanımları, körfez geçişindeki köprü ve tüneller için bile kullanıp değerlendirme yapma noktasına kadar gelerek, bu konuda bilgisiz olduğunu da kanıtlamıştır. Başka birçok örnek var; ama, meselemiz bunlar değil. Ben, Sayın Topçu'nun, gerçekleri gördükten sonra hâlâ doğrunun yanında yer alma ihtimalinin -onun açısından öyle bir ihtimalin, Hükümet açısından böyle bir ihtimalin- var olduğunu düşünerek, o iyi niyetle yorum yapmaya çalışıyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, bu ihaleyle ilgili en kritik iki konudan biri, Bakanlık olurlarında 8 inci maddenin uygulamasıyla ilgili olan konudur. Nedir o; tekliflerin hangi sırayla müzakereye çağrılacağı konusu. Bu yapılırken, nelere riayet edilmesi gerektiğiyle ilgili 8 inci maddede bir belirlenme var; ama, sıralamayı yapan komisyon, o 8 inci maddede öngörülen önceliklere göre sıralama yapılması gerektiğinde, üçüncü sıraya itilen teklifin birinci sırada olması gerektiğini kabul ederek "ama, teknik bakımdan şu şu eksiklikler var; o nedenle, biz, bunu üçüncü sıraya almak zorunda kaldık" diyor; o da, seyir gabarileriyle ve projenin teknik tarafıyla ilgili iki tane konu. Bu iki konu etrafında, Sayın Bakan ile bizim aramızda derin bir farklılık vardır; meselenin özü de buradadır.

Biraz evvel konuşan DSP Grubunun sayın sözcüsü, özellikle seyir gabarileriyle ilgili olarak, teknik olarak gösterilen eksiklikler nedeniyle sıralamanın böyle olduğu konusunda açık bir ifade de bulundu. Öyle ümit ediyorum ki, seyir gabarileriyle ilgili söyledilerinin yanlış olduğunu belgelerle burada kanıtladığım zaman, DSP Grubunun sayın sözcüsü ve DSP Grubundaki değerli arkadaşlarım, o iddialarının yanlış olduğunu anlatarak bizimle beraber hareket etme ihtiyacını duyacaklardır; aksi takdirde, kasıt olduğu kanaatini taşırsak, bize gücencmeyeceksiniz.

Değerli arkadaşlarım, Bakanlık olurunun 8 inci maddesi, en ucuz teklifi veren ve tesisi en kısa sürede devlete teslim edecek olan firmanın birinci sırada yazılarak müzakerelerin o sırayla başlatılmasını; bir yap-işlet-devret modeli olduğu için, sonuna kadar kamu yararını gözeten bütün ihtimalleri gerçekleştirmeyi amaçlamıştır.

Şimdi, 8 inci maddede, belirtilen fiyatın en ucuz teklif olduğunu ifade ettiğimiz zaman -üçüncü sıraya itilen firmanın teklifinin en ucuz fiyat olduğunu ifade ederken- kullanılan en önemli enstrüman, en önemli dayanak, geçiş ücretleridir. Sayın Bakan, geçiş ücretlerinin üçüncü sıraya itilen firma için 12 dolar olduğunda ısrar ediyor "onların teklifi 12 dolardı, birinci sıradakinin teklifi 11.25 dolardı" diyor ve burada, iki meseleyi gözardı ediyor. Birincisi -şimdi, belgesi, delili elimdedir; Sayın Bakana isterse vereceğim, Başkanlık isterse vereceğim- üçüncü sıraya itilen, teklifi veren firma, teklif mektubunu verdiği gün, teklif mektubunu yazarken, işte "davetiniz üzerine, size teklifi veriyorum" deyip teklifini açıklarken, ayrıntılı olarak bütün araçlar için verilmiş olan tabloda bulunan geçiş ücretlerinin yüzde 25 oranında tenzilata tabi tutulmasını taahhüt ettiğini ifade ettiği halde, Sayın Bakan "dosyada böyle bir şey yoktur" dedi. Ya Sayın Bakan dosyada bu maddenin olduğuna ilişkin kendisine verilen bilgilerle yanıtılmıştır ya da Sayın Bakan, kendini haklı çıkarabilmek için, bu yanılgıya bizzat katılmaktadır.

İddia ve ispat ediyorum ki, teklif verildiği anda, teklifteki fiyatlar yüzde 25 oranında tenzilata tabi tutulmuştur. Bunu dikkate almayan zihniyet, ancak ve ancak, ihaleyi bir başka firmaya vermeye kararlı bir zihniyet olabilir.

İkinci konu - yine yazılı belgeleri yanımdadır, isteyenlere vereceğim- her iki firmanın verdiği geçiş ücretleriyle ilgili tekliflerden üçüncü sıraya itilen teklifin KDV dahil bir teklif olduğu, birinci sıraya aldıkları teklifin ise KDV hariç bir teklif olduğu bu belgelerden açıkça görülmektedir. Bu ne demektir; yüzde 15 oranında... 11,25 dolar ki -o, sonradan 25 sentini indirmişti- o 25 sentini düşüğünü kabul edelim; 11 dolara yüzde 15 oranında KDV eklendiği zaman 12 doların üstünde bir rakama ulaşıyor. Öteki, KDV'si dahil olmak üzere, 9 dolar. Biraz evvel konuşan Veysel Candan arkadaşımız, netice itibarıyla, 4 milyar dolar ile 11 milyar dolar arasında... Birisi 4 milyar dolarken -toplayacağı paralar açısından- öbürü 11 milyar dolara varan bir büyük, fahiş farklılık söz konusudur.

Sayın Bakanı buradan uyarıyorum, Cumhuriyet Hükümetinin Bakanının iyiniyetine ve dürtülüğüne inanmak istiyorum; bu kadar açık seçik belgeler ortadayken, hâlâ bunların tersini savunmak, ne Sayın Bakana, ne onun Hükümetine, ne de o firmalara hiçbir şey kazandırmaz. (CHP ve FP sıralarından alkışlar)

Bugün, bu ihaleyi böyle yapmış olursunuz; ama, yarın, iktidardan gittiğiniz zaman, bugün so ramadığımız hesabı, sizden, çok acı olarak sorar bu millet!

İSMET ATTİLA (Afyon) – Şimdi soralım canım...

ALİ TOPUZ (Devamla) – Bakanız, yapılan ilk tahminlere göre, 500 trilyonun üzerinde farklılık var. Bütün kamu görevlilerinin 20 puanlık bir maaş artışı için 300 trilyonu bulamayan bu Meclis...

LÜTFÜ ESENGÜN (Erzurum) – Bu Hükümet...

ALİ TOPUZ (Devamla) – ...300 trilyonu bulamayan bu Hükümet, şimdi, en az 500 trilyon, başka türlü bir hesap yapılacak olursa, vatandaşa atılan kazıkla beraber hesap yapılacak olursa, 6 milyar dolara varan bir soygun söz konusudur. İddia ediyorum, altına imzamı atarak söylüyorum, bu işleri bilen bir insan olarak söylüyorum ve Yüce Meclisin, özellikle Hükümeti oluşturan partilerin ayılmasını istiyorum.

İ. ERTAN YÜLEK (Adana) – Oyunuz ne olacak?

CAFER GÜNEŞ (Kırşehir) – Oyunuzun rengi ne olacak?

ALİ TOPUZ (Devamla) – Bir dakika efendim... Bakanız, şu "oyunuz ne olacak" lafını keşke söylemeseydiniz; çünkü, siz, meseleyi, bu sorunu çözmek yerine, buradan siyasal bir sonuç almaya çalışıyorsunuz. İşte, yanlış olan budur. (CHP ve ANAP sıralarından alkışlar) Eğer, aynı mantıkla hareket edecek olsam ben, o zaman "bu sıralamayı yanlış yapan hükümet sizin hükümetinizdir, bu soygunu başlatan sizin hükümetinizdir" demem lazım; ama, demiyorum. (CHP ve ANAP sıralarından alkışlar) Çünkü, o Sayın Bakanın iyiniyetine inanıyorum, o sıralamayı böyle yapan bürokratların o Bakanı da kandırdığım "siz merak etmeyin, böyle yaptık; ama, biz hepsiyle görüşeceğiz" dediğini de biliyorum. Onun için, bırakın bu istismarı, gelin şu meselenin esasını çözelim. (FP sıralarından "o halde bizi niye suçluyorsunuz" sesleri) Gensoru mu, soruşturma mı; ona da geleceğim.

İ. ERTAN YÜLEK (Adana) – Sayın Topuz, bunun istismarla hiçbir alakası yoktur.

ALİ TOPUZ (Devamla) – Değerli arkadaşlarım...

M. SİDDİK ALTAY (Ağrı) – Demagoji yapma.

LÜTFÜ ESENGÜN (Erzurum) – Çarşamba günü Mecliste misiniz, değil misiniz?

ALİ TOPUZ (Devamla) – ...ben söylediğim her şeyin ne olduğunu biliyorum. Öyle oturduğunuz yerden bana laf atmayın, hepsinin cevabını veririm ben.

Şimdi, fiyatlarla ilgili mesele bu.

BAŞKAN – Efendim, sürenizi siz kendiniz kullanırsanız keşke diye düşünüyorum.

ALİ TOPUZ (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Lütfen.

ALİ TOPUZ (Devamla) – Gelelim önemli öteki bir meseleye, seyir gabarileri meselesine.

Değerli arkadaşlarım, Sayın Bakanın bu kürsüden verdiği bilgiler, özel olarak bütün arkadaşlarımıza teker teker imkân bulduğu zaman verdiği bilgilerin tamamı yanlıştır. Sayın Bakan aldatılmaktadır. DSP'nin sayın sözcüsü, kendisine verilen tek taraflı bilgileri kullanmıştır. İyiniyetinden kuşku duymuyorum; ama, öyle değildir. Daha ikinci ihalenin teklif mektupları verilirken, o mektupların içinde projelerle ilgili her türlü düzenleme yapılmıştır.

Bakınız, ikinci ihale yapılmadan önce şartnamede 400 metre olan seyir genişliği, zeyilnamede sonradan ifade edildiği biçimiyle 800 metreye çıkarılmıştır. Birinci ihaleye 400 metrelik bir teklifle giren üçüncü sıradaki firma, bu ikinci ihaleye girerken, zeyilnamede öngörülen değişikliği göz önüne alarak -belgeleri, bilgileri, projeleri yine dosyamdadır- seyir genişliği olarak gösterilen 800 metreyi, köprüye 900 metre olarak taşımaktadır; suüstü köprüde 64 metre aynen vardır, sualtı 35 metre aynen vardır; bu konularla ilgili hiçbir eksikliği yoktur; ama, bu gerçeği, herkesin gözünden saklıyorlar, Hükümet ortaklarının da gözünden saklamaya çalışıyorlar ve diyorlar ki: "Teknik şartnameye aykırı teklif verdi." Hayır, bu bir iftiradır.

Dosyayı açarsanız, bir tarafsız heyet önünde bu dosyayı incelemeye tabi tutarsanız Sayın Bakan, söylediklerinizin hepsinin yanlış olduğunu size gösteririm; o zaman, tahmin ediyorum, suratınız çok kızarır. Yapmayın bunu!.. Yapmayın!.. Bu kadar yalan söylemeyin, bu kadar gerçek dışı konuşmayın. Bir firmayı ekarte edecekseniz, başka sebepler bulun, edin, bizim umurumuzda değil (A) firması veya (B) firması; ama, ortaya koyduğunuz tercihleri, sanki, bir firmayı kayırıyormuş gibi koyduğunuz konusunda tereddütler hasıl olmaktadır bizde ve bir de, kamu yararı değil de, kamunun aleyhine bir durum söz konusudur.

Bakınız, üçüncü sıraya itilen teklifin köprü projesini çizen profesör, şu anda bitmek üzere olan Normandiya Köprüsünü yapan ve projesini çizen profesördür. O, 856 metre genişliğindedir ve -dosyada var hepsi- bu sefer -o-, bir rekordur; o genişlikte başka köprü yoktur dünyada bu standarttaki köprülerde, bu teknolojiyle ilgili köprülerde; ama- körfez için önerdiği 900 metredir.

Değerli arkadaşlarım, kaldı ki, müzakere aşamasında bu projenin teknik özellikleriyle ilgili konuşulması gereken birtakım eksiklikleri varsa, bunlar, firmalarla konuşularak giderilmesi gereken konulardır. Kesin proje verilmiyor; burada bir proje yarışması yok. Burada, bir fiyat ve erken teslim etme yarışması var; proje yarışması yok. O nedenle, projelerde ufak tefek yanlışlıklar olsa bile, bunları gidermek o müzakerenin konusudur. Ayrıca şunu da söyleyeyim: Teknoloji hızla ilerliyor; artık, asmaköprü teknolojisini aşan -burada, üçüncü firmanın önerdiği tipte- köprüler söz konusudur dünyada.

Tüpgeçit projesini sunan, üçüncü sıraya itilen firmanın yabancı ortağı, Manş Tünelini yapan tüpgeçit firmadan bir tanesidir ve dünyanın en büyük firmalarından biridir; Karayolları Genel Müdürlüğü'nün 1,5 milyar dolarlık bütçesi yanında, onun 16,5 milyarlık yıllık cirosu vardır. Neyi konuşuyorsunuz siz, hangi firmaya güvenmiyorsunuz?!

Değerli arkadaşlarım, Sayın Bakan burada konuşmasında yine çok büyük bir hata yaptı "müzakere dediğiniz şey, dosyalar verilirken yapılır; dosyalar verildikten sonra, teklifler verildikten sonra müzakere yapılmaz; kanunu okuyun" dedi. Ben de ona söylüyorum şimdi, başında bulunduğunuz Bakanlığın yayımladığı oluru okuyun; müzakerenin ne zaman yapılacağı, müzakerenin ne anlam ifade ettiği...

Yap-ışlet-devret modelinde iki aşamalı bir değerlendirme vardır. Firmalar seğildikten sonra, verilen teklifleri sıraya koymak, bir değerlendirmedir; çüñkü, sıraya koyma, idarenin en önemli tercihini ortaya koyuyor. Eğer idare diyorsa ki "erken teslim önemlidir" ona göre sıralıyor, eğer idare diyorsa ki "maliyeti önemlidir" ona göre sıraya koyuyor. İkinci aşama, o sıralamadan sonra, oturup müzakere edecekler, her firmayla müzakere edecekler ve her firmanın kamu yararına olan hükümlerini, mümkünse, tekliflerden birinin bünyesinde toparlamaya çalışacaklar; bu yapılmamıştır.

Vaktimin azaldığını görüyorum.

BAŞKAN – 4,5 dakikanız var.

ALİ TOPUZ (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, Sayın Bakanın bir başka önemli yanışı da, hep kendinden önceki bakanlara sorumluluğu atmaya çalışıyor; hatta, burada konuşmasında çok büyük bir demagojiye yer verdi; yani "ben, onun yaptığı yolsuzluğu bunun yaptığı yolsuzluğu burada savunmak durumundayım yahut da ona karşı ben savunma yapmak durumundayım" diyor; nereden çıkariyorsunuz Sayın Bakan? Bu ihale, 1994'te başlamış, Sayın Onur Kumbaracıbaşı, Sayın Erman Şahin zamanında olurları alınmış, şartları tespit edilmiş; daha sonra, Sayın Cevat Ayhan zamanında da, o söylediğim 8 inci maddeye göre yapılması gereken sıralama yanış bir şekilde yapılmış; bunlar, hazırlık çalışmaları. Bundan sonra, Refah Partisi Hükümeti gitmiş ve onun yerine, Sayın Topçu'nun da içerisinde bulunduğu bu yeni Hükümet gelmiş. Bu yeni Hükümet döneminde, müzakerelerin devam etmesi ve ihalenin bağlanması gerekiyordu; nitekim, o da yapılmış. İhaleyi yapan, Sayın Topçu; müzakereleri bağlayan, Sayın Topçu; idarenin verdiği kararın hihaf karar haline gelmesini sağlayan, Sayın Topçu; şimdi, siz, buradan, bu işi başlatan bakanlara nasıl suç izafe edebilirsiniz ve kendinizi süttün çıkmış ak kaşık gibi kenara koyarsınız?! Böyle saçma şey olmaz, bu kadar vefasızlık da olmaz, bu kadar asılsız iddialarda bulunmak da olmaz!

Değerli arkadaşlarım, Sayın Bakan pek çok şeyi kamuoyundan gizliyor, Meclisten gizliyor, Danıştaydan gizliyor. Danıştayın istediği işlem dosyasını eksik verdiklerini iddia ediyorum bu kürsüden; gelsin Sayın Bakan, bana bunun yanıtını versin! Benim burada verdiğim, burada bulduğum belgelerin pek çoğu, Danıştaya verilen işlem dosyası içerisinde yoktur. İşlem dosyası, o konuyla ilgili yapılmış bütün müzakerelerin tutanakları da dahil olmak üzere, bütün konuları içermesi gereken bir dosyadır; ama, suya sabuna dokunmayan, gazete ilanları, işte birtakım resmî yazışmalar dosyanın içerisine konulmuş, ama, can alıcı belgeler konulmamış.

Değerli arkadaşlarım, şimdi gelelim sonuç bölümüne:

Değerli arkadaşlarım, bir kere, bu gensorunun gündeme alınmasını sağlayan arkadaşlarımız 26 Temmuz 1998 tarihinde bu gensoruyu vermişler; fakat, aynı gruba mensup milletvekilleri, bu tarihten üç gün önce, Sayın Mesut Yılmaz hakkında da bu konuyla ilgili soruşturma açılmasını da istemişler; yani, bu gensoru önergesini veren arkadaşlarımız, önce bir soruşturma istemişler -ki, doğru olanı buydu- fakat, nedense, arkasından, gelmişler, bir de gensoru önergesi verelim demişler. Takdirlerine biz karışamayız; ama, şunu söylemek istiyorum: Eğer gensoru önergesi verilmesi gerekiyorsa, burada, Sayın Topçu ve Sayın Başbakan hakkında beraber verilmesi gerekir; sebebi de şu: Sayın Topçu kendiliğinden mi yapıyor bu işleri; biz, bütün ihalelerin bu Hükümet döneminde nasıl yapıldığını biliyoruz -hep beraber biliyoruz; önergenin sahipleri, sizler de biliyorsunuz- Sayın Başbakanı bundan ayırmanın imkânı yoktur; Başbakan ve Sayın Topçu, bu konuda beraber suçlanması gereken kişilerdir ve haklarında yapılacak işlem de, birlikte istenmesi gereken bir işlemdir; ama, bu, gensoruyla gelmiştir.

Şimdi ne olacak; diyelim ki gensoru kabul edildi, Sayın Yaşar Topçu Bakanlıktan düştü; peki, bu iş ne olacak; bu ihale ne olacak; bu ihaleyi kim yapacak; böyle mi yapılacak?!. Ne yapacağız; bir soruşturma önergesi daha vereceğiz, bu konuyu soruşturacağız; sonra, gerekiyorsa Yüce

Divana vereceğiz. Peki be kardeşim, bunun doğrusu, akıllıca olanı, önce soruşturmayı verip -hep beraber- o soruşturma ile ilgili bir kanaate vardıktan sonra, eğer Yüce Divan yolu işleyecek olursa, hem siyasî cezalandırma var hem hukukun, mahkemenin önünde hesap sorma imkânı var; bunun doğrusu buydu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Topuz, süreniz bitti efendim.

Sayın Topuz, 1 dakika yetiyor mu efendim?

ALİ TOPUZ (Devamla) – Evet efendim, teşekkür ederim.

İçinde benim de bulunduğum Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna mensup milletvekilleri olarak, Sayın Yaşar Topçu hakkında bu konuyla ilgili bir soruşturma açılmasını ve bu soruşturmanın, eğer mümkünse, Sayın Başbakanın soruşturmasıyla beraber bir şemsiye altında görüşülmesini talep etmekteyiz.

MEHMET GÖZLÜKAYA (Denizli) – Gensoruyu aykırılıyorsunuz; yani, bu kadar yanıtları söylüyorsunuz, gensoruyu aykırılıyorsunuz.

ALİ TOPUZ (Devamla) – Deminden beri söylediğimi eğer bir grubun başkanvekili hâlâ anlamamışsa, benim yapacak fazla bir işim yok. (CHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

MEHMET GÖZLÜKAYA (Denizli) – Gayet iyi anladım.

ALİ TOPUZ (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, bu Meclis, bundan kısa bir süre önce, 488 milletvekiliyle, bir seçim tarihi tespit etti ve Türkiye'yi seçime götürmeye karar verdi. Bu karar, sanıyorum, bu dönemde alınmış -demokrasimiz açısından alınmış- en önemli karardır.

Bir bunalım yaratmak isteyenler -hem Hükümete hem bazı muhalefet partilerine söylüyorum- Türkiye'de bir hükümetsizlik yaratmak, bir bunalım yaratmak, belki böylece bu seçim sürecinin işlenmesini engellemek gibi bir hareketin içerisinde olabilirler; ama, Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizi, kendilerine ortak bulamazlar. Biz, 18 Nisana kadar gidecek olan süreyi salimen geçiştirmek istiyoruz ve Türkiye'yi, bir kazaya uğramadan, Meclisin seçim kararını, bir kazaya uğramadan 18 Nisana taşımaya çalışıyoruz. Hükümet bir taraftan "buna gensoru verirsiniz ben çekilirim" diyecek, siz bir taraftan "siz, gensoruya niye evet demiyorsunuz" diyeceksiniz, böyle iki taraftan Cumhuriyet Halk Partisini bir cendereye alarak kendi siyasal amaçlarınıza bizi alet etmeye çalışacaksınız; bunda yokuz. Biz, örneği yeni görülen sorumlu bir muhalefet çalışması yapıyoruz ve bu doğrultuda hareket ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar; DYP sıralarından alkışlar (!)) En kısa zamanda seçime gideceğimize inanıyoruz ve asıl sorunun sandıkta çözüleceğine inanıyoruz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Topuz, teşekkür ediyorum.

Üçüncü 1 dakikanızı kullandınız efendim.

Demokrat Türkiye Partisinin görüşlerini Heyetinize arz ve ifade etmek üzere, heyetinize, Sayın Yılbaş'ı davet ediyorum.

Buyurun Sayın Yılbaş. (Alkışlar)

DTP GRUBU ADINA MAHMUT YILBAŞ (Van) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşülmekte olan gensoru önergesi hakkında Demokrat Türkiye Partisi Grubunun görüşlerini arz etmek üzere huzurunuzdayım; başta Sayın Başkanım olmak üzere, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, gensorunun içeriğine girmeden, başlangıçta, Anayasamızda öngörül­düğü şekilde, denetim şekilleri, önergelerinin verilmesi, görüşülmesi, oylanması ve sonuçlanması konusunda Grubumuzun görüşlerini sunmak istiyorum.

Biliyorsunuz, Anayasamız, Parlamentomuzun -Türkiye Büyük Millet Meclisinin- yürütme üzerinde denetim yetkisini hüküm altına almıştır. Bu hükümler içerisinde, yazılı, sözlü soru sorma, siyasî sonuç doğurucu gensoru müessesesi, bilgi edinme bakımından araştırma ve cezaî sonuçlar doğurabilecek bir soruşturma mekanizması vardır. Siyasî sonuç doğurması bakımından, gensoru, bunların içerisinde, en ciddi anayasa müessesesidir. Bunun için, bir gensoru verilirken, her şeyden önce, gensorunun alakalı olduğu, ilgili olduğu konular üzerinde, hem gensoruyu verenlerin hem de gensoru önermesini Yüce Mecliste görüşecek olan grupların milletvekillerinin, çok ciddi bilgilere sahip olması lazımdır. Onun için, Demokrat Türkiye Partisi olarak düşünüyoruz ki, gensoru önergesi Meclise verilmeden önce, eğer bu konuda, düşüncelerde, sonuç itibariyle bir cezaî müeyyide söz konusu değilse, bir araştırma yapılmasının gereği vardır. Araştırma yapılıns ki, bu kürsüye geldiğinde, herkes, özellikle teknik konularla ilgili olarak işkembeden konuşmasın; elinde bilgiler olsun, bulgular olsun.

Şimdi, milletvekili arkadaşlarımız burada grupları adına konuşurlarken, elimde Meclis albümü, bakıyorum, acaba diyorum...

BAŞKAN – Sayın Yılbaş, çok edip ve çok nazik bir değerli arkadaşımızsınız. O kelime, zannediyorum, iradeniz dışında kullanıldı. Affedersiniz, bu "işkembe" kelimesini bir düzeltirsek... Zannediyorum, size uygun olanı odur.

MAHMUT YILBAŞ (Devamla) – Sevgili Başkanım, hay hay; ama, bu, bir deyimdir; halkımızın çok kullandığı bir deyimdir; ama, siz onu o türlü aldysanız, değiştiriyorum, sözümlü geri alıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Yılbaş.

MAHMUT YILBAŞ (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, bunun için, özellikle bu konularda, Meclisin -sadece Meclisin değil- mutlaka sizlerin de, hem kamuoyu yayınlarından ve hem de vatandaşla olan yüz yüze, bire bir ilişkilerinizde, birey olarak siyasetçinin, sosyal olay olarak siyasetin, siyasî partilerin ve dolayısıyla da, hiçbir günahı olmayan, sadece demokrasinin bir mefhumu olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin, kamuoyunda son yıllarda fevkalade olumsuz görüntümü vardır. Bu, neden kaynaklanmaktadır; milletvekili ve siyasî partiler, Anayasadan kaynaklanan yetkilerini ve görevlerini, üzerinde hiç düşünmeden, akıllarına estiği şekilde kullanmaktadırlar; akıllarına estiği gibi kanun teklifinde bulunmaktadırlar, akıllarına estiği gibi bu Mecliste cevaplandırılmak üzere yazılı veya sözlü soru sormaktadırlar ve yine de gensoruya müracaat etmektedirler.

Buraya çıkmadan evvel saydım; acaba şu anda Genel Kurulda kaç Bakan var dedim. Saydığım sırada, ilgili Bakanla beraber 3 bakan vardı; şu anda Genel Kurula girdilerse, bilemiyorum. Kaç milletvekili var; 70 civarında. Bu görüşme sonucunda, gensoru çarşamba günü burada oylanacak. 500'ü geçen milletvekilimiz var; hangi bilgiye, hangi bulguya göre, gelip burada sayın milletvekilleri oy kullanacaklar?.. Burada meseleyi dinleyen 70 kişi. Geride kalanlar?! 400'ü aşkın milletvekili çarşamba günü buraya geldiğinde, neye göre, olumlu veya olumsuz, gensoru konusunda oylarını izhar edecekler?..

Değerli arkadaşlarım, demokrasi, son derece ciddi bir kurumdur. Bu, herkesin aklına estiği gibi davranabileceği bir yönetim tarzı değildir. Eğer ciddiye alınmazsa, mutlaka ve mutlaka yozlaşma kendisini takip eder. Şimdi, özellikle gensoruyu veren grup mensupları -ki, Kars Milletvekili Sabri Beyle beraber 26 arkadaşı- ciddi bir şey görmüşler, oturmuşlar bir gensoru vermişler. Ben, sözcü arkadaşları, kendilerini dinledim; baktım ki, acaba bekleyecek mi, benim sözlerimi de dinleyecek mi, benim düşüncelerimi de dinlemek için bir nezaket gösterecek mi... Kürsüye gelirken saydım; gensoruyu veren parti grubundan bir elin beş parmağı kadar milletvekili yok.

TAHSİN IRMAK (Sivas) – Sen kendi partini düşün.

MAHMUT YILBAŞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, şimdi buradan tüm kamuoyuna sesleniyorum: Eğer, verdiğiniz gensoruda, siz, gerçekten ciddiyseniz, verdiğiniz gensoruda belirttiğiniz hususlara gerçekten inanıyorsanız, lütfen, gensorunun görüşülmesi sürecinde burada bulununuz, oturunuz, izleyiniz ve gensoruya verdiğiniz önemi de, hiç olmazsa, en azından, karşınızda bulunan milletvekillerine ihsas ediniz. Ben milletvekili olarak, hep sürekli sizi izledim, acaba, gensoruda ileri sürdükleri konulara inançları var mı, inanıyorlar mı diye; ama, konuşma bitti, Genel Kurul terk edildi. Hani, nerede bunun ciddiyeti?!. Değerli arkadaşlarım, demek ki, bu konuda yeterince ciddiyet yok.

HACI FİLİZ (Kırıkkale) – Siz, kendi sıralarınıza bakın.

MAHMUT YILBAŞ (Devamla) – Ben, gensoru önergesinin içeriği bakımından konuşmuyorum; bir milletvekili ve bir grubun sözcüsü olarak, Anayasa müessesesi olan gensorunun görüşülmesi sürecine Grubunuzun verdiği önemi belirtmek için bu sözleri söylüyorum.

BAYAR ÖKTEN (Şırnak) – Senin partin, seni dinlemiyor; bak, kaç kişi var?..

MAHMUT YILBAŞ (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, bir de, Bayındırlık Bakanımız Sayın Yaşar Topçu'nun garip bir şansı var; benim bildiğim kadarıyla, Sayın Topçu, uzun yıllardır, siyasi bilincini, birikimini ve inancını, Doğru Yol Partisi gençlik kollarından yetişerek kazanmıştır ve son dört seneye kadar Doğru Yol Partisinin mensubu olarak, Türk siyasetinin, Türk kamuoyunun yakından bildiği bir insandır ve değerli, tecrübeli bir bakandır da. Bakanlık tecrübesinin büyük bir bölümünü de Doğru Yol Partisinin içerisinde edinmiştir.

TAHSİN IRMAK (Sivas) – Siz nereden seçildiniz Sayın Yılbaş?!

BAYAR ÖKTEN (Şırnak) – Van'da ihale var mı?!. O kadar yağ çekme!..

MAHMUT YILBAŞ (Devamla) – Sizin sunduğunuz tablo içerisinde eğer öyle bir husus varsa, demek ki -ben inanmıyorum tabii ona- o alışkanlıkları, sizlerle birlikte olduğu zaman kazanmıştır.

TAHSİN IRMAK (Sivas) – O da, senin gibi sonradan bozuldu herhalde!..

MAHMUT YILBAŞ (Devamla) – Sayın Yaşar Topçu biraz sonra buraya gelecektir; bu konudaki bilgileri, bulguları ortaya koyacaktır; daha önceki gensorular hakkında kendi tavır ve davranışını bir bakan olarak nasıl izah ettiyse, şimdi yine aynı şekilde -çok açık olarak, inandırıcı bir şekilde- burada müdafaa edecektir.

Değerli arkadaşlarım, yalnız, yine üzerinde durmak istediğim bir konu var; Demokrat Türkiye Partisi olarak bizim, hemen hemen bir yılı aşkın bir zamandır, Türkiye Büyük Millet Meclisinde sunduğumuz bir ihale kanunu teklifimiz var. Bu sıkıntılarının hepsi, bir ihale mekanizmasının işlemesinden kaynaklanıyor.

TAHSİN IRMAK (Sivas) – Hükümetin ortağı değil misiniz; sözüünüz dinlenmiyor mu; niye onlara bahsetmiyorsun?!

MAHMUT YILBAŞ (Devamla) – Şimdi, demin bana laf attınız "nerede demokratiğin?" diye; çok güzel bir örneğini verdiniz; siz de, burada bir sözcü konuşurken, oradan laf atıyorsunuz; böylece de... Zaten, sizin aranızda da bir süre bulundum; liderinizden size kadar, ne kadar demokrat olduğunuzu, ben çok yakından bilirim. (DTP sıralarından alkışlar)

TAHSİN IRMAK (Sivas) – Zaten, bu Parti olmasaydı, sen o kürsüden konuşamazdın. Sen, o kürsiye de layık değilsin!

İSMEF ATTİLA (Afyon) – Kendine ait, sana ait o sözler. Seçildin kaçtın; utan, utan!.. Nasıl girdin buraya sen?!

MAHMUT YILBAŞ (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, onun için, ihale mekanizmasında, sisteminde açıklığı, kamu çıkarımı ve rekabete açıklığı sağlayacak bir mekanizmayı, bugünkü sistemin

yerine ikame etmek mecburiyetindeyiz. Yoksa, bundan sonra, Sayın Topçu gider, yerine bir başkası gelir, belki yerine...

TAHSİN IRMAK (Sivas) – Seni bakan yaparlar; sen çok güzel yaparsın!..

MAHMUT YILBAŞ (Devamla) – Yok; benim, teknik konularda bir bilgim yok. Sensin mühendis; inşallah, gün gelir, seni de orada götürürüz, senin marifetlerini de orada izleriz...

İSMET ATTİLA (Afyon) – O da olacak; yakında; nisanda!..

TAHSİN IRMAK (Sivas) – Ben, senin gibi davayı satmıyorum, bırakıp kaçmıyorum!..

MAHMUT YILBAŞ (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, bu Meclisimizin bellibaşlı görevleri arasında olan ve kısa zamanda yapılması gerekli konulardan bir tanesi, yeni ihale kanununu çıkarmak...

TAHSİN IRMAK (Sivas) – Sayın Başkan, gensoru üzerinde mi konuşuyor, siyaset mi yapıyor?! Lütfen, ikaz eder misiniz!

MAHMUT YILBAŞ (Devamla) – Ayrıca, yine Demokrat Türkiye Partisi tarafından Meclise sunulmuş olan, seçim kampanyalarında yapılacak harcamaların belgelenmesine ilişkin teklif ve ahlak yasası teklifinin, mutlaka, dokunulmazlığın kaldırılmasıyla birlikte ele alınması gereklidir. Bunlar yapıldığı takdirde, hiçbir şekilde, artık, bu yaklaşımlar içerisinde, ne bu Yüce Meclis ne Yüce Milletimiz ne de sizler bu kadar meşgul oluruz. Bunların mutlaka yapılması lazımdır; aksi takdirde bu, sürgit olacaktır.

BAYAR ÖKTEN (Şırnak) – Siz gittikten sonra olur; hiç merak etme.

MAHMUT YILBAŞ (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, bir de anlayamadığım bir konu var - beni affetsinler, mazur görünsünler- gerçekten, yapılan konuşmalar içerisinde en fazla içerikli ve heyecanlı gördüğüm -hem içerikliydi hem de çok heyecanlıydı- Sayın Ali Topuz'un konuşmasıydı; dört kulakla, candan dinledim ve dedim ki, bu konuşma sonunda mutlaka bir sonuç çıkacaktır...

BAYAR ÖKTEN (Şırnak) – Öbür iki kulağı göremiyoruz!..

MAHMUT YILBAŞ (Devamla) – Bu kadar heyecanlı konuşmadan, bu kadar inançlı konuşmadan sonra, yine top taca atıldığına göre, biz bunu nasıl izah edeceğiz?! Hayır, grup olarak da değil; biz, Türkiye Meclisinin üyeleri olarak, bir Parlamento olarak, bunu Türk kamuoyuna nasıl izah edeceğiz?! Çünkü, kamuoyuna gittiğinizde, vatandaşla bire bir ilişki kurduğunuzda, sadece sizinle ilgili sorular sormuyorlar; tüm Parlamentoyla ilgili, tüm siyasî partilerin tavır ve tutumlarıyla ilgili sualler soruyorlar.

OYA ARASLI (İçel) – Biz hesabımızı veririz; siz kendi hesabınızı verin!

MAHMUT YILBAŞ (Devamla) – Acaba, yine ben böyle bir ilişkiye girdiğimde, o grubun bu tutumunu nasıl izah edeceğiz; beni aydınlatırlarsa teşekkür ederim.

Hepinize saygılar sunuyorum efendim. (DTP sıralarından alkışlar)

OYA ARASLI (İçel) – Biz hesabımızı veririz; siz kendi hesabınızı verin!

BAŞKAN – Sayın Yılbaş, teşekkür ediyorum efendim.

TAHSİN IRMAK (Sivas) – Sayın Başkan, bize laf attı, bizim Partimiz için; söz verin...

BAŞKAN – Size laf attı... Sayın Irmak, siz de Sayın Yılbaş'a gül atmadınız!..

TAHSİN IRMAK (Sivas) – Ama, Sayın Başkanım, bize ihanet etti; Van'dan seçildi, DYP'ye ihanet etti; şimdi, kendisini seçen insanlara da bu kürsüden ihanet ediyor.

BAŞKAN – Bak, çok sıkıntıya düşerseniz kullanın diye bunu getirdim!..

Değerli milletvekilleri, şimdi, Anavatan Partisi Grubu adına, Sayın Altunkaya...

Buyurun efendim. (ANAP sıralarından alkışlar)

ANAP GRUBU ADINA CENGİZ ALTINKAYA (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan gensoru önergesi üzerinde Anavatan Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, hepinizi en içten saygılarımla selamlıyorum.

İkinci görüşmenin sonuna geldik. Zannediyorum, bu ihale işlemiyle ilgili konuşulmayan, anlaşılmayan konu pek kalmadı; ama, tabii ki, doğruları anlamak isteyenler açısından.

Değerli arkadaşlarımızdan bazıları burada doğruları söyledi, bazıları doğruları söylemedi, bazıları doğruları gizledi, bazıları konuları saptırdı ve bazıları da, önergeyi verme sebeplerine uygun olarak, konumuzun dışında ne kadar iş varsa, yine onlardan bahsettiler.

Ben, sözlerime başlamadan önce, önerge sahiplerine bir kere daha hatırlatıyorum; istiyorsanız, bu görüşmelerden sonra, konu ortaya döküldüğüne göre, şu üçüncü gelen firma adına verilmiş olan önergenizi geri çekin; hâlâ önergeyi geri çekme şansınız var ve bunu kullanın. Doğru Yol Partisi mensubu arkadaşlarımız, söz konusu firmanın idare mahkemesine dava açarken yazmış olduğu dilekçenin aynısını -satır satırına, noktasına, virgülüne varıncaya kadar- Türkiye Büyük Millet Meclisine gensoru olarak vermişlerdir; konuyu kesinlikle incelememişlerdir; konunun karşı tarafı olan, Türkiye Cumhuriyetinin bir idaresi olan Karayolları idaresinden tetkik etmemişlerdir; Bakanlıktan bu iddiaların gerçek olup olmadığı konusunda bilgi almamışlardır. Alsalar, bugün konuyu iki yönlü tetkik etmiş olsalar, belki, ikna olmazlardı; ama, hiç olmazsa, önergeleri, firmanın dava dilekçesinin aynısı olmazdı. Bu bakımdan, önerge, bir kere çok kalitesiz bir şekilde, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, ne yazık ki, arşivlerine geçmiştir ve bir firmanın dava dilekçesi olarak da, ilk defa bir önerge kayıtlarda yer almaktadır.

Burada tabii, aklımıza gelen konu şu ki; üretmeyen, iş yapamayan, tembellik ve kısırlıkla malul olan siyasî anlayış sahipleri tarafından, iş yapanlar kısılanıp, onlar çekilemeyip ve sonunda da "onların da iş yapmasını, iş üretmesini önlemek için acaba ne yapabiliriz" den hareket edilerek yapılmış bir işlemdir. O kadar ki, bugün iyice su yüzüne çıkmıştır: bu konuyla ilgili, Sayın Başbakan hakkında da bir soruşturma önergesi verilmiştir.

Değerli arkadaşlar, konunun yürütmesini sağlayan hukuk devletindeki düzenlemelere baktığımız zaman -Türkiye Cumhuriyeti, bir hukuk devleti olduğuna göre- Anayasa var, kanunlarımız var, kuruluş kanunlarımız var ve ihalenin 2886 sayılı Kanunun dışında yapılmasını emreden 3996 sayılı söz konusu yasa var, bunun yürütülmesiyle ilgili Bakanlar Kurulu kararı var ve Sayın Başbakanın bu süreçte imza koyduğu tek evrak, bu kanunun yürütülmesini sağlayan Bakanlar Kurulu kararı; bunun dışında, Sayın Başbakanın, hukuki işlemlerle ilgili herhangi bir imzası yoktur. Burada, belki, Sayın Başbakanın da bulunduğu bir törende, bir şeref konuğu olarak onun jestiyle, onun vereceği moralle takviye edilmiş olan bir merasim imzası var; o kadar. Onun, hukuki manada hiçbir yaptırım gücü yoktur.

Dolayısıyla, gelecek hafta bu kürsüde Sayın Başbakanla ilgili bir soruşturma önergesi konuşulurken, nelerin konuşulacağını tabii, tahmin etmemek mümkün değildir.

Ayrıca, ben, önceki görüşmemde "bitmiş işlem yok" diye kastederken -Sayın Veysel Candan arkadaşımız burada dile getirdi- hukukî manada bitmiş işlem yok demiştim; çünkü, bu bir süreç devam ediyor; ara işlemler var ve şu anda ihale işlemi Danıştayın inceleme safhasındadır. Danıştay uygun gördüğü takdirde, bu taslak sözleşmenin kamu yararına uygun olduğunu karara bağladığı takdirde, o zaman noter huzurunda sözleşme yapılacaktır ve hukukî işlem o zaman tamamlanmış olacaktır.

Dolayısıyla, ortada henüz hukuken bitmiş bir işlem yoktur ve gensoru bu bakımdan boşluktur.

Esasen, resmî tekliflerin alınmasından sonra, Değerlendirme Komitesinin çalışmaları esnasında, teknik ve malî durumlar incelendiğinde, büyük bir ihtimalle bugün için üçüncü sıraya yerleştirilmiş olan firmanın belki de elimine edilmesi uygun olur; çünkü, sözünü ettiğimiz 94/5907 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında 6 ncı maddenin ikinci paragrafı "yap-ışlet-devret formülüyle görevlendirilecek olan firmaların, şirketlerin, gerçekleştirecekleri yatırım ve hizmetler için getireceği öz-kaynak oranı, önerdikleri toplam sabit yatırım tutarının yüzde 20'sinden az olamaz" şeklinde bir hüküm taşımaktadır.

Söz konusu firma (BOUYGUES-VINSAN Firması) verdikleri teklifte (B cildi, bölüm 1/2, 3/1 ve 1/2, 3/2'de ve bunların eklerinde) yüzde 5 sermaye ve yüzde 15 hisse senedine dönüştürülebilir tahviller kullanacağını ifade etmektedir. Ayrıca, bununla da yetinmemekte, bu tahvillerin Hazine tarafından garanti edilmelerini de şart koşmaktadır. Bunlar yapılmadığı takdirde de, kredi paketi oluşturamayacağını da, kendilerine yöneltilen bir yazılı soru neticesinde açıkça ifade etmişlerdir. Yani, değerlendirme komitesinin huzurunda yapılan incelemelerde, bu firmanın malî açıdan yeterli olmadığı çok açık olarak gözlenmektedir. Teknik açıdan yetersiz olduklarını, geçen oturumda, hep birlikte gözledik. Konsorsiyum halinde verdikleri projelerde yeterli seyir gabarisi yoktur; ancak, sadece yerli ortağın, mühürünü, imzasını taşıyan, daha sonradan idareye teslim edildiği anlaşılan projelerde ise, o şart sağlanmış gözükmektedir.

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Size verilen şeyi okuyorsunuz orada, incelememişsiniz...

CENGİZ ALTINKAYA (Devamla) – Efendim, Sayın Ali Topuz Bey, bu işi gayet iyi incelemiş, kendince yorumlar yapmış, hesaplar yapmış. Yap-ışlet-devret göreviyle yükümlü olan bir şirketin, devletten herhangi bir ödenek, istihkak almayacağını gayet iyi bilmesi lazım, devletin onlara hakediş ödememesi lazım; ama, o üçüncü gelen firma, devletten para talep etmiş. Onun için olsa gerek, KDV hariç demiş. Halbuki, diğer firmalara hakediş ödenmeyeceği için, onlar KDV sözü etmemişler; çünkü, onlar, devletten para istemeyecekler, bu işi kendi getirecekleri imkânlarla yapıp bitirecekler ve ışletip devredecekler.

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Onlar da karayollarından...

CENGİZ ALTINKAYA (Devamla) – Şimdi, efendim, ülkenin hizmetini, her dönem başka bir siyasî parti, başka bir hükümet görmektedir. Mühim olan, bu dönemin sonunda vicdan muhasebesi yaparak, görevimizin başında yürüttüğümüz işlemlerde, kamuyu, devleti, milleti düşündüğümüzün kanaatine varılmasıdır.

Cumhuriyet Halk Partisi ve Doğru Yol Partisinin 92'den 96'ya kadar süren dört yıllık kesintisiz iktidarları döneminde, bu konularda, bu önemli projelerde hiçbir adım atılmamıştır ve orada, bir dönem uzun müddet Bayındırlık ve İskân Bakanlığı yapan Sayın Onur Kumbaracıbaşı'nın ifadesi vardır; en çok otoyolu biz yaptık yerine -orada doğruyu söylemişlerdir, kendilerine teşekkür ediyoruz- "en çok otoyolu biz açtık" demişlerdir. Evet, doğru; o dönem kurdele kesmekten parmaklarımız nasır tuttu. O dönem, Anavatan Partisinin yüzde 85, yüzde 90'lara getirerek, seçimlerde işbaşından ayrılmasından sonra üç dört ay içinde bitirilen işleri siz siyasî katkı yaptınız. Tam dört yıl bizim bıraktığımız yolları, köprüleri, barajları ve hastaneleri açma sürecini bitirdiniz. Şimdi de yine, Anavatan Partisi işbaşında, tabii ki, gelecek döneme epeyce kurdele hazırlıyor; ama, o dönemin kurdele kesicileri, bu nifak tohumlarını eken bugünkü önerge sahipleri olamayacaktır, o işler bir kere olur. (ANAP sıralarından alkışlar)

Bu işin arkasında çok önemli siyasî hesaplar var. O söz konusu firmanın sahibinin kim olduğu, o firmanın sahibinin Türkiye'de bir siyasî parti kurup kurmadığı, daha üç günlük o siyasî parti-

nin, Hazine'den yardım almadan bütün il teşkilatlarına otobüs, bütün ilçe teşkilatlarına minibüs veren bir siyasî partinin, o kadar teşkilatlanmış olan bir siyasî partinin, tam seçim döneminde seçimlere iştirak etmekten vazgeçerek, kimlerle ne konuştuğunu, konuşanlar ve Allah'tan başka bilen var mı?

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Tahminlerinizi söyleyin bakalım!

CENGİZ ALTINKAYA (Devamla) – Dolayısıyla, bu işin arkasında çok önemli siyasî pazarlıklar vardır ve lütfen, bu işlerden vazgeçiniz. Gelin, bu kürsü, mademki, ülkenin projelerine, ülkenin meselelerine açık, başka şeyler konuşun. Türkiye'de, karayolları idaresinin daha yüksek standartta yol yapmak için ne gibi yönetmelik hazırlıkları yapmakta olduğunu soralım. Ülkemizde fevkalade yüksek standartta ürettiğimiz devletin karayollarının, otoyollarının yüksek tonajda vasıtaların zararından korunması için alınması gereken tedbirler nelerdir; onları konuşalım, onları soralım.

Bir zamanlar gündemde olan otomatik tartı istasyonları yapımının hangi aşamada olduğunu, Sayın Bakan, buradan, kamuoyuna, bizlere açıklasın.

VEYSEL CANDAN (Konya) – Onu da sor.

CENGİZ ALTINKAYA (Devamla) – Daha yüksek standartta, daha geniş standartta yolu nasıl yaparız; onları konuşalım.

Gelin, hem inşaat hem işletme halinde olan veya kazaların olduğu karayollarında trafik işaretlemelemlerini daha iyi yapabilmek için neler yapılması lazım; idaremiz, bürokratlarımız neler hazırlamış; onların hangi aşamada olduğunu soralım.

Bu memlekette, karayollarında meydana gelen trafik kazalarında her sene ulaştığımız rakam hepimizi utandırmaktadır. Orada yeni bir kültür aşılansın...

Gelin, köprülerden, otoyollardan dinî bayramlarımızda geçiş zorlanmasından ötürü ücretsiz uygulamaya son vermek için alınması gereken tedbirleri konuşalım. Telepası konuşalım, kredi kartlı geçişi konuşalım veya hangi aşamada; onları soralım. Bu işler, saydığım bütün bu iyileştirmeler niye bu seneye kadar kalmış; bu geçtiğimiz dönemlerde kim eksik iş yapmış, kim hiç yapmamış, kim kusurlu davranmış; onları konuşalım. Bırakın, ülkenin önünü açacak olan bu güzel projeler, bu prestij projeler, bu tür ayak oyunlarıyla engellenmesin.

Sayın CHP sözcüsünü ve diğer partilerin sözcülerini çok dikkatli dinledim ve geldiğim kanaat odur ki, bu gensoruyla bugünkü Bayındırlık ve İskân Bakanı Sayın Yaşar Topçu'nun en ufak bir ilintisi yoktur. Varsa bir kusurlu sıralama işlemi; varsa, o da, Sayın Cevat Ayhan döneminde ve Sayın Ali Topuz, burada, gayet nazik bir şekilde Sayın Cevat Ayhan'ı kurtarmaya çalıştılar "eğer, varsa bir kusuru" diye. Bürokratlar, güya Sayın Bakana demişler ki: "Efendim, bu sıralama hiç mühim değil, nasıl olsa, bunların her üçüyle de aynı anda görüşülür."

ALİ TOPUZ (İstanbul) –Bakan kendisi söyledi.

CENGİZ ALTINKAYA (Devamla) – Hayır, burada kurallar var.

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Cevat Beyin kendisi söyledi.

CENGİZ ALTINKAYA (Devamla) – Teknik, malî, her türlü şartlar eşitse, Hazineye en az külfet getiren tekliften başlamak üzere sıralanır, ilk teklif sahibiyle daha fazla iyileştirme imkânları görüşülür, uzlaşırsa sözleşme yapılır; uzlaşılmazsa, o zaman, ikinci gelen firma çağrılır. Aynı anda, her firmayla görüşme yapılmaz. Bunu bürokrat söylerse doğrudur da, şartnameler yazarsa yanlış mıdır?!. Şartnamelerde böyle yazar; dolayısıyla, burada, yanlış anlaşılmasın, Sayın Cevat Ayhan'ın yaptığı işlem yanlıştır falan demiyoruz; ama, belki, doğrusu, üçüncü gelen firmanın, üçüncü ilan edilen firmanın –tekrar ediyorum, kusura bakmayın– hiçbir değerlendirmeye alınmaksızın elimine edilmesiydi; çünkü, teknik ve malî yetersizliği açık ortadadır. Bunu örtbas etmek için de, zamanla, süreyle, geçiş ücretleriyle oynayarak bugünkü ortam doğurulmuştur.

Dileriz ki, öntümüzdeki çarşamba güntü oylamaya kadar, bugün, buraya katılmayarak görüşmeleri izleyemeyen değerli arkadaşlarımız, en azından, tutanakları incelerler, bu konuyla, gensoruyla ilgili doğruların, gerçeklerin muhasebesini vicdanlarında yaparak, o gün, oylamada, ülkemiz için, idaremiz için, Hükümetimiz için, hepimiz için hayırlı bir karara varırlar. Bizim, Anavatan Partisi Grubu olarak kanaatimiz, bu projenin öntünü açacak, bu projeyi destekleyecek olan ve bu işlemlerde herhangi bir kusur görmediğimiz manasını taşıyacak olan, gensoruya ret oyu vermektir.

Hepinizi en içten duygularıyla tekrar selamlıyor, saygılar sunuyorum. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Altunkaya teşekkür ediyorum.

Grupların görüşlerini cevaplandırmak üzere, Bayındırlık ve İskân Bakanı Sayın Yaşar Topçu; buyurun efendim.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Birçok şey var, biraz müsamahanızı rica edeceğim.

BAŞKAN – Süremiz buraya bağlı Sayın Topçu.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Merak etmeyin, uzatmayacağım.

BAŞKAN – Buyurun.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün Körfez geçişi dediğimiz İstanbul-İzmir Otoyolunun en önemli bölümüyle ilgili yap-işlet-devret modeliyle yapılan ihalede yolsuzluk yapıldığı, kanuna, nizama aykırı hareket edildiği gerekçesiyle verilen gensorunun ikinci görüşmesini yapıyoruz. Tabii, birinci görüşmesinde benden sonra söz alan eski Bakan burada bazı şeyleri söyledi, bir de 20 dakikalık süreye yetiştirebilmek için ben bazı cevapları atlayarak gitmek zorunda kaldım. Bu bakımdan, geçen oturumda söylediklerimden bazılarını burada kanıtlayarak işin kaldığımız noktasından yoluma devam etmek istiyorum.

Burada ilk yapmak istediğim şey, lütfen, arkadaşlarımızın gensoru önergesini -yoksa, kavaslar dağıtacaktır- önlerine alarak, beni dinlemelerini, takip etmelerini rica ediyorum. Arkadaşlarımız gensoru önergesini önlerine aldığı zaman, birinci paragrafta var; ama, birinci paragrafı atlıyorum, önden sonra devam ediyorum, buradan bir okuyacağım, sonra size bunun kapağını göstereceğim.

"İzmit Körfez Geçişi Projesi, ülkemizin en önemli ve yatırım tutarı en yüksek projelerinden biridir. Bu nedenle, dünyanın ve ülkemizin önde gelen büyük firmalarının oluşturduğu 10 konsorsiyum bu ihalenin önseçimi için başvuruda bulunmuş, Karayolları Genel Müdürlüğü yetkilileri tarafından yapılan inceleme ve değerlendirmeler sonucu, BOUYGUES-VİNSAN Grubunun da dahil olduğu 6 firma grubu, teknik yeterlikleri ve kapasiteleri itibarıyla uygun bulunarak, bu ihaleye teklif vermek için davet edilmişlerdir.

İhale tarihinde, önseçimi kazanan ve teklif vermeye davet edilen 6 firma grubundan BOUYGUES-VİNSAN Grubu dışında başka hiçbir grup, Karayollarınca verilen süre uzatımına rağmen teklif vermemiştir. Ancak, AJTC Grubu -kısıtlanmışını okuyorum- ihaleye hazırlık için verilen süreleri yeterli bulmadığını beyan ederek, ihaleye katılmadığını yazılı olarak idareye bildirmiştir. BOUYGUES-VİNSAN Grubunun 14.2.1996 tarihli ilk ihaleye verdiği teklif, Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından incelenmiş, geçerli teklif kabul edilerek resmî kayıtlara geçirilmiştir.

Ancak, her nasılsa, Karayolları Genel Müdürlüğü bu ihaleyi iptal ederek, daha sonra 4.12.1996 tarihinde ihaleyi yenilemiştir. 4.12.1996 tarihinde tekrarlanan ihaleye bu defa önseçimi kazanan 6 firma grubundan BOUYGUES-VİNSAN, AJTC ve IBKO Konsorsiyum Grupları teklif vermiştir.

Bilindiği gibi, İzmit Körfez geçiş ihalesi 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun hükümlerine göre gerçekleştirilirken, uygulanacak usul ve esaslar, dönemin Bayındırlık ve İskân Bakanı tarafından 20.6.1995 tarihli olur ile belirlenmiştir. Bu olurun en hayati noktalarından birisi olan, görevlendirme sıralamasına ilişkin 8 inci maddesinde, teklifin görev sürelerine göre sıralanması ve en kısa görev süresini teklif eden istekliyle çerçeve sözleşmenin şartlarının görüşülmesi ve görüşmeler sonucunda anlaşmaya varılması halinde, uygulama sözleşmesinin imzalanması, ilk teklif sahibiyle anlaşmaya varılmaması halinde görüşmelere son verilmesi ve ikinci sıradaki teklif sahibiyle görüşmelere başlanması..." deniliyor ve devam ediyor.

Değerli milletvekilleri, beni merakla izleyen değerli vatandaşlarım, bu okuduğum, gensoru önergesi değildir, gensoru önergesinin nereden alındığını gösteren belgedir. "Nöbetçi İdare Mahkemesi Sayın Başkanlığına Ankara. Yürütmenin durdurulması isteminin duruşma isteğidir." VİNSAN Anonim Şirketinin idare mahkemesine verdiği dava dilekçesini okudum. Arkadaşlarımız, burada, bunu, gensoru önergesi diye okudular.

Bunun üzerinde niye durdum; bunun üzerinde şunun için durdum: Bir müteahhit firma, kanunlar çerçevesinde, bir yarışmaya katılıyor, bir ihaleye katılıyor; ihalede, üçüncü sıra veriliyor; hakına razı olmuyor, dava açıyor; ama, aynı firma, bu ihale sıralamasını... Ki, şimdi, onun delillerini de ortaya koyacağım. Ben, sıralamayı doğru buluyorum, bundan dolayı her türlü sorumluluğu kabul ediyorum; Cevat Ayhan inkâr edebilir; ben doğru buluyorum, ben ondan kaçmıyorum; ama, ben yapmadım, bunu yapan ben değilim; şimdi göstereceğim. "Sözleşmeyi yapıyor, haklarını kaybediyorum; idare mahkemesini dinlemiyor" diye, benimle ilgili Türkiye'nin billboardlarına ilanlar veriyor, malî gücüne güvenerek gazetelere milyarlarca liralık ilanlar veriyor. Mahkemeye vermiş, ilanlar vermiş, billboardlara vermiş; bu yetmiyor, burada, bir grubu elde ediyor ve davasını Meclise getiriyor. Bunu ayıplıyorum!.. (ANAP sıralarından " Bravo" sesleri, alkışlar)

VEYSEL CANDAN (Konya) – Niye ayıplıyorsun; ne var bunda?!

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Ayıplıyorum.

Benim hakkımda gensoru verebilirsiniz; ben, Hükümet üyesiyim; beni denetlemek bu Parlamento'nun görevidir, hele muhalefetin başta gelen görevidir; ama, bir firmanın dava dilekçesinin, Anayasanın 138 inci maddesine göre buraya getirilmesi, o firmanın gücünün Parlamentoda nereye kadar uzandığını gösteriyor; bu bakımından sizi ayıplıyorum.

Başka bir şey daha: Bu gensorunun sonunda ben Bakan olarak düşsem, bu firmanın avukatları, burada yapılan görüşmeleri ve konuşmaları alıp yargıya, bu davayı gören mahkemeye gidip "gördünüz işte, Bakan gitti, görüşmeler de bunlar; buradan bu çıktı; hadi bakalım, davaya karar verin" dedikleri zaman, oradaki yargıçlar ne düşünecek acaba?! Eli kolu bu kadar uzamış, Parlamentoda, arkasına bir grubu, bu işin doğrudan sorumluluğunu taşıması gereken ikinci grubu, Sayın Ali Topuz gibi bir sözcüyü de alıp... Sayın Ali Topuz'a, burada -zamanım kalmayabilir- esef ediyorum. VİNSAN adına beni yalancılıkla suçladı; iade ediyorum.

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Niye VİNSAN adına, kendi adıma söyledim.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Hayır, VİNSAN... O sözlerin hepsini VİNSAN söyledi zamanında; bana değil, size verilen bilgiler yanlış.

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Hepsi burada...

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Karayolları Genel Müdürlüğü'nün bütün kayıtları herkese açık. Biz, bazen, arkadaşlarımızın söylediğine cevap vermek istemiyoruz usul gereği; yani, İçtüzükte öyle deniliyor; "Meclis Başkanlığı aracılığıyla" deniliyor.

Şimdi, getirdim, burada. Şimdi, bir tanesine, özellikle sizinkilere cevap vereyim -Cevat Ayhan'ın geçen dönem söylediklerini söyleyeceğim- dediniz ki: "VİNSAN'ın ücret teklifleri KDV dahildir." Teklifleri burada, isterseniz önünüze koyayım, isterseniz bu Parlamentodan bir komisyon seçin, isterseniz siz bakın ve bana, tekliflerinde "KDV dahildir" sözünü bulun; ben, size, istediğini yapıyorum. Yalnız, ben, size aksini göstereyim.

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Ben, şimdi, onu size göstereceğim.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Siz, onları arayadurun. Burada, benim elimde -bu, görüyorsunuz- BOUYGUES-VİNSAN konsorsiyumu olarak verilen tekliflere ilişkin sorular ve cevaplar, cevaplara ilişkin ek sorular ve cevaplar var. Burada, diyor ki: "Ben, bu teklifleri, yapım dönemi dahil, her türlü resim, harçtan muaf olarak verdim. Bana, rütum ve harçlardan muafiyet tanımazsanız, ben işin finansmanını sağlayamam." Kendisinin burada beyanı var ve diyor ki orada: "Bütün bu harç ve muafiyetlerin görevlendirme yapılacak her şirkete de tanınması gerektiğini düşünerek verdik." Yani, zaten VİNSAN Firmasının teklifinin ret sebeplerinden birisi bu.

VEYSEL CANDAN (Konya) – Sayın Bakan, reddedersiniz.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Yasalara aykırı olarak muafiyet istiyor "benden hiçbir vergi almayın" diyor.

VEYSEL CANDAN (Konya) – Kabul etmeyin.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Efendim, kabul etmedik.

Sayın Topuz da diyor ki: "Aksine efendim, bunlar KDV dahil vermişler." Bir şey daha söylüyor... Bütün VİNSAN dokümanları içerisinde 9 dolar teklifini gösterebilen birisi varsa, ben ondan özür dilemeye razıyım.

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Göstereyim.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Bir dakika efendim...

Yalnız, burada Sayın Sav'ı gözüm görmüyor; zatiâliniz, Sayın Sav ile beraber, üçümüz beraber iken, bana şu kapıda dediniz ki "9 dolar teklifi var" ben de size dedim ki "9 dolar teklifi yok, sadece sorulan bir soruya verdiği dolaylı bir cevap var, 9 dolar teklifi değil, dolaylı bir cevap var. Bunu da teklifler açıldıktan sonra, rakiplerinin teklifini öğrendikten sonra, soruya verdiği cevap değil -okuyacağım şimdi- başka bir soruya cevap diye vermiş." Siz, o zaman bana dediniz ki: "Bana, bunun, teklifler açıldıktan sonra olduğunu kanıtlarsanız, sizden özür dilerim." Evet, teklifler açıldıktan bir ay sonra Sayın Ali Topuz... Burada, Şubat 1997, teklifler 4 Aralıkta açıldı. Burada, Sayın Sav böyle demediğinizi gelir de söylese, ben sizden özür dilerim.

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Burada teklif mektubu; yüzde 25 tenzilat...

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Hayır, teklif mektubunda yok, teklif mektubunda yok. Teklif mektubu burada, yanımda benim; 12 dolar...

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Getir teklif mektubunu göreyim.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Efendim, burada... Sayın Topuz, şimdi, ben size veririm. Teklif mektubu burada; 12 dolar... Teklif mektubu...

Buyurunuz, malî fizibilite raporu, buyurun gelin, buyurun... Hatta, malî fizibilite raporunda 16 dolar... Sayın Topuz, beni dinleyiniz, malî fizibilite raporunda 16 dolar...

Evet, şimdi, sizin söylediğiniz şu: Yap-işlet-Devret kanununun 26 ncı maddesinde bir hüküm vardır, denilir ki: "Fiyatları sabit tutanlar tercih edilir, eğer tavan fiyatlar sabit tutulmuyorsa, bunun formülü budur, bu formüllerden hangisine göre fiyat artırmayı istiyor, bu sorudur."

Şimdi, Karayolları sormuş, bu zat, başlangıç teklifi olarak 12 dolar vermiş. Bu 12 dolar teklifini, 2010 yılına kadar, 16 dolara, her yıl yüzde 27 artırarak gidiyor. Hem Türk Lirasının dolar karşısındaki crimesini istiyor hem dolardaki enflasyonu istiyor, 2010 yılında 16 dolara çıkarıyor.

Kurum soruyor, diyor ki: "Kanuna göre, bu formüllerden hangisini uyguladınız?" Yani, artırımda hangisini uyguladınız?.. Firma cevap veriyor, okuyorum: "Konsorsiyum, başlangıçta körfez geçişi üzerindeki trafiği özendirmek maksadıyla düşük geçiş ücreti tarifesini kabul etmiştir." Yani, 12 doları düşük geçiş ücreti tarifesi kabul ediyor; çünkü, teklifi 12 dolar, mal fizibilitesinde 16 dolar. 16 dolar ile 12 dolar arasındaki farkı izah ediyor; niye orada 16 dolar demiş de, burada 12 dolar demiş; ne diyor: "Trafiği özendirmek maksadıyla..." "Lütfen, sözleşme sürecinde kararnamede belirtilen geçiş ücreti ayarlama yöntemlerinden hangisini kullanmayı önerdiğinizi açıklayınız?" Soru da bu. "Tenzilat yapar mısınız" diye bir soru yok, yapılamaz zaten; çünkü, fiyatlar belli olmuş, herkesin zarfı açılmış; yapılamaz.

Özendirmek maksadıyla düşük geçiş ücreti tarifesini kabul etmiştir. Bu, trafik analizinin bir neticesidir. Başlangıçtaki fiyatlar, teklif dokümanlarında gözükenden yüzde 25 daha düşüktür. Birinci yıl geçiş ücretleri üzerine ilave edilecek artırma miktarı aşağıdaki gibi formüle edilecektir: Geçiş ücreti= Geçiş ücreti 0+1,25 Geçiş ücreti x US Dolarının kıymetten düşme...

Şimdi, Türkçe bilen, Türkçe anlayan herkes... "Başlangıçtaki fiyatlar, dokümanlarda gözükenden yüzde 25 düşüktür" sözü "bir iradeyle düşürdüm, tenzilat yaptım" anlamına mı geliyor, yoksa, verdikleri teklifin tespiti anlamına mı geliyor? Nerede irade? Hani 9 dolardı? İradesini ortaya koyan -yapamaz; ama, diyelim ki yapmak istedi- "düşürdüm" demiyor; diyor ki "başlangıçtaki ücretler daha düşüktür." "Düşürdüm" demiyor.

Sayın Topuz, kim yalan söylüyor, anladınız mı şimdi? Hani bunun 9 doları?!. Hani bunun 9 doları?!

ALİ TOPUZ (İstanbul) – İçinde... Siz yanlış anlıyorsunuz.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Ben yanlış anlamıyorum.

Bu firma, hep böyle yapıyor. Bu iradesini düşüremez; neden; çünkü, 4 Aralıkta teklifler açılmış, bitmiş. Bu görüşme şubatta yapılıyor. Siz rakibinizin fiyatını öğrenmişsiniz.

Sayın Topuz, bu ihalenin şartnamesini ben hazırlamadım.

BAŞKAN – Sayın Topçu, hem süreniz bitiyor hem Sayın Topuz'u itiraza davet ediyorsunuz.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Efendim, izin verir misiniz.

Şimdi, bir şey söyleyeceğim. Burada, kapalı teklif alma usulü uygulanmış. Ben uygulamadım. Sayın Onur Kumbarcıbaşı ve ondan sonra gelen CHP'li bakan arkadaşlarımız koymuş. Kapalı teklif usullerinde pazarlık var mı? Sizin dediğiniz şey, ancak pazarlıkta yapılabilirdi. Pazarlık usulüyle ihaleye çıkılsaydı, o zaman bunlar yapılabilirdi. Kapalı teklif usulünde, teklifler açıldıktan sonra şartlar değiştirilebilir mi beyler; değiştirilemez.

Sayın Topuz bir şeyi daha yanlış biliyor. Diyor ki: "Siz zeylnameyi, yani, 35 metre derinlik 800 metreyi ikinci ihalede koydunuz." Hayır Sayın Topuz, birinci ihaleden de önce... Buyurunuz tarihi burada, 23.1... Birinci ihale 14.2'dir.

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Biz ikinci ihaleyi konuşuyoruz.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Hayır efendim.

Zeylname, bakın... Sordunuz geçende. VİNSAN... Buyurunuz...

Bütün bu şeyleriniz karşılık bir şeyi daha okuyayım size buradan; bulabilirsem, şurada. Burada, elimde öbür firmanın yazısı var, VİNSAN'a yazılmış. Herhalde, bunu sizden esirgiyorlar.

Bouygues firması diyor ki "ben, sizin bu itirazlarınıza, davanıza Türkiye Cumhuriyeti nezdindeki teşebbüslerinize katılmıyorum." Burada, isteyene vereyim; Bouygues diyor... Bouygues, bu konsorsiyumun yüzde 60'ı. Yüzde 60 "ben yokum" diyor. Şimdi, burada, ben, onlara girmiyorum. Çok da vaktim daraldı; Başkan da, belli ki bizi sıkıştıracak.

Değerli arkadaşlar, size, geçen defa, Deniz Kuvvetleri Komutanlığının ihtiyacına yetmediğini söyledim; Sayın Ali Topuz "hayır, siz, yalan söylüyorsunuz, bu firmanın projelerini yanlış değerlendiriyorsunuz, aksine var" dedi. Fazilet Partisi sözcüsü "sen, bunlara niye bakmadın kardeşim" dedi.

Beyefendi, VİNSAN firmasının ikinci defa noterden gönderdiği teklifin tarihi 2.4.1997'dir. Zatı devletlerinin mensup bulunduğu partinin bakanı, o zamanki bakan, bu ihaleyi 30.4'te onaylamış. Dön, onu bakanımıza sor, sen bunları niye incelemedin diye; bu bir.

İkincisi, Sayın Ali Topuz, bu, bir önışlem değildir; Danıştayın kararı var, kesin işlemdir; o sebeple, idare mahkemesine, buna bakacaksın demiş. Kesin işlem diye kararı var.

Üçüncüsü, yasada hüküm var. Yasa diyor ki "bu şekilde yapılan ihale, bakan onayıyla neticelenir." İki ihtimal koyuyor: "bakan, ya kabul eder, onaylar" diyor. "ben, tekrar görüşün dedim" diyor; doğru söylemiyor ya da "reddeder" diyor, reddeder... Bundan dolayı da, geçen defa benimle yaptığı görüşmeyi inkâr etti; ama, bürokratlar bana dedi ki, üzüldük. Hadi, sizinkini inkâr etti; ama, bize de geldi, burada, dosyayı bir hafta inceledi. Döndü, dedi ki "çocuklar yaptığınız tercih doğrudur, direnin."

Neden direnin dedi; VİNSAN, Fazilet Partisinin -o zamanki Refah Partisinin- bir üst düzey yetkilisinin yakınına aldı, bakanlıkta kamp kurdu, bunalttılar bakanı; "direnin" deyişinin sebebi oydu.

Şimdi, size bir proje göstereceğim. Bu proje, VİNSAN firmasının bu sebeple verdiği projedir, üzerinde orijinal damgası var, agrandisörde büyütülmüştür, uzaktan görünsün, vatandaşlarımız da görsün diye boyanmıştır; buyurun. Bu, Bouygues firmasının verdiği köprü projesidir.

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Hangi ihalede; 1'de mi, 2'de mi?

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – İkinci ihalede efendim.

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Hayır, gerçek söylemiyorsunuz.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Evet, orijinal -hiç el sürülmemiştir- buyurunuz "Bouygues" damgası -göremeyenler görsün- buyurun "VİNSAN" damgası; imza burada... Bu işte, devletin 50 bürokratu çalışıyor; onlara inanmıyorsunuz, VİNSAN'a inanıyorsunuz!..

İşte Körfez'in en dar yeri; bu yer, 3 kilometredir. Göresiniz diye, burada, yeşille işaretlenmiştir. Bu tablonun tümü VİNSAN'ın, Bouygues'in orijinal çizimidir; tablonun üzerinde de "Eğik Kanatlı Köprü Projesi" diye yazıyor. Şu gördüğünüz kahverengileri, turuncuları bu Körfezi dolduruyor -çünkü, bu firmanın 3 bin metrelik bir alanda köprü yapma yeteneği yoktur- buradan da dolduruyor, kırkayakları koyuyor, 2 800 metrelik deniz, 800 metreye düşüyor. Burada, doldurulan yerlerin kesiti de vardır. Buyurun, bu da doldurmanın kesitini gösteren tablo. Bu, sadece köprü kısmı; bunu koyuyorum bir kenara.

Şimdi, gelelim tüpeçite...

VEYSEL CANDAN (Konya) – Neyi anlatıyorsun Sayın Bakan?

BAYINDIRLIK VE İŞKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Dinle, dinle... İtham et-
tin; dinle... Senin bakanının yaptığı işi doğru olduğunu sana anlatmaya çalışıyorum.

Bu da, tüpgeçit projesi -boyanmıştır arkadaşlar- bakınız, işaretledik; 35 metre -bunların hepsi,
VİNSAN'ın orijinal çizimleri- derinlik "400 metre" diye kendisi göstermiş; biz, elimizi sürmüş de-
ğiliz; biz, sadece uzaktan görüştün diye yapıyoruz. Bakınız, şu tüpdür...

BAŞKAN – Sayın Topçu, süreniz doldu efendim.

BAYINDIRLIK VE İŞKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Lütfen izin verin Sayın
Başkan... Bir saniye Sayın Başkan...

AHMET NEİDİM (Sakarya) – Sayın Başkan, şemalarla izah ediyor; çok önemli...

BAŞKAN – Sayın Neidim, çok rica ediyorum...

Buyurun efendim.

BAYINDIRLIK VE İŞKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Şu gördüğünüz turun-
cu renkli yerler de, denizin dibini dolduracağı yerlerdir; koca Körfezin yarısını dolduracak tüpge-
çit yapıyorum diye, geriye burası kalacak.

Şu da kazanan firmanın projesi. Burada, 2 800 metrelik deniz olduğu gibi duruyor.

Size soruyorum: 2 800 metrelik Körfezin, tüpgeçit yapıp dibinin yarısını, üstünden köprü ya-
pıp 2 000 metresini dolduran bir firmaya -Doğru Yol Partisi sözcüsü hariç- bu Parlamentoda el kal-
dırıp da bedava yapacağını söylese, bedava yapacağını söylese, bu işi verebilecek bir tane babayi-
ğit var mı, vicdan sahibi var mı?!

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Bunlar var, bunlar...

BAYINDIRLIK VE İŞKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Onlar, o gösterdikleri-
nizin üzerinde, bana, Bouygues firmasının damgasını gösterin.

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Gel... Gel...

BAYINDIRLIK VE İŞKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – O, Bouygues değil;
oku! O, projeyi yapan firma, Bouygues değil; doğru oku, gözlüğünü tak.

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Bouygues... Bouygues...

BAŞKAN – Sayın Bakan...

BAYINDIRLIK VE İŞKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – O, Bouygues değil.

BAŞKAN – Sayın Bakan, 1 dakika daha ekstre veriyorum; lütfen, bitirin; keseceğim.

BAYINDIRLIK VE İŞKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Bitiriyorum efendim.

O, Bouygues değil; Bouygues damgası burada, gösterdim ben. O, Bouygues değil. O, Bellinger
firması, proje firması o. Siz, onunla onu karıştırıyorsunuz; o değil... Birbirine karıştırıyorsunuz.

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Sen karıştırıyorsun, ben karıştırmam.

BAYINDIRLIK VE İŞKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Şimdi, bakın beyler,
gensoruda bakan hesaba çekilir; ama, hesabı soranlar da millet huzurunda hesap vermek durumun-
dadır. Siz, burada, milletin çok önemli bir yerindeki çok önemli bir projeyi, bir müteahhit ağzıyla
ve tavrıyla durdurmaya, Bakanı engellemeye veya başka şeyler yapmaya kalkıyorsunuz. Ben, bu-
nu da yanlış buluyorum; millet de dinliyor.

VEYSEL CANDAN (Konya) – Konuyu saptırıyorsun.

BAYINDIRLIK VE İŞKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Saptırmıyorum; yaptı-
ğınız iş, o işte. "Durdur bunu, yeniden çıkar" deyişinizin sebebi o.

VEYSEL CANDAN (Konya) – Saptırıyorsun, saptırıyorsun... Sen, sorduğumuza cevap ver.

BAŞKAN – Sayın Bakan, efendim, saygı sunar mısınız lütfen.

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Kandırıyorlar sizi.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Hayır, hayır... Sizi kandırıyorlar Ali Topuz; sizi kandıran da VİNSAN. Sizi kandırıyorlar, kandırılan sizsiniz.

ALİ TOPUZ (İstanbul) – O ikinci ihalenin projesi değil; o, birinci ihalede verilen projeler.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Siz, devletin 50 bürokratyyla değil, VİNSAN'la konuşup geliyorsunuz. Gelin, Karayollarında 50 bürokrat bu iş için çalışıyor, hepsi vicdan sahibi insanlar; yani, bunlar sizin kadar bilmiyor mu?! Bunlar ömürlerini bu işe vermişler, içlerinde Avrupa çapında insanlar var.

Bir müşavir firma, siz tutmuşsunuz, sizin Hükümet tutmuş, o müşavir firma da sizin bu söylediğiniz şirketi üçüncü yapmış. Müşavir firma kabul etmiyor, Karayollarındaki adamlar kabul etmiyor, siz bana gelip...

BAŞKAN – Sayın Bakan, efendim, ilave 3 dakika kullandınız.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Efendim, özür dilerim Sayın Başkanım, bitiriyorum, affınıza sığınarak...

BAŞKAN – Efendim, lütfen, 1 dakikada toparlayın.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Onun için, burada siz bana ne oy vererseniz verin; ben, burada, bunları millete anlattım.

VEYSEL CANDAN (Konya) – Hiçbir soruya cevap vermedin.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Millet gördü; sizin burada neyin sözcülüğünü yaptığınızı, koca bir Körfezi bile gözden çıkaracak kadar, bana olan kin ve nefretinizin gözünüzü kararttığını gördü. Siz bana diyorsunuz ki... Kurt öyle dermiş: "Ey kuzu, suyu bulandırdın." Kuzu da kurda dermiş ki "nasıl olur; su, bu tarafa akıyor; siz yukarıdasınız, ben aşağıdayım." Kendi Bakanımız, burada imzasına sahip çıkamadı. Kanun diyor ki "bu imzayla ihale sonuçlanır." Siz o kadar meraklıydınız da, bu firmanın itirazlarına 28 gün niye cevap vermemiş Bakanımız? İmzaladığı tarih 30 Nisandır, koltuğundan kalktığı tarih 30 Hazirandır; 30 Hazirana kadar 2 ay o firmaya niye cevap vermemiş? Sizin Bakanınızdan bahsediyorum. Dönüp bana soruyorsunuz "sen niye cevap vermedin" diye. Sizin Bakanınız niye cevap vermemiş, bu kadar yanılttı da? Kendisi bu kadar tereddüt içerisindeydi, mademki, yaptığı işten emin değildi niye cevap vermemiş? "Ben bürokratlara 'bakın' dedim..." Olmaz öyle şey!

BAŞKAN – Sayın Bakan...

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Tamamlıyorum efendim.

BAŞKAN – Efendim, neyi tamamlıyorsunuz?!

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Konuşmamı tamamlıyorum.

BAŞKAN – İlave 4 dakika kullandınız. Rica ediyorum efendim...

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Müsaade buyurun efendim... Ben, itham altındayım.

BAŞKAN – Efendim, ben, sözünüzü kesmeyeyim lütfen.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – İzin verir misiniz... Bakanız, burada, sözcüler konuşurken onların sözünü kesmediniz.

Karadeniz otoyolunun parası gelmedi mi; geldi.

BAŞKAN – Sayın Bakan...

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – İtham altında kaldım.

BAŞKAN – Sayın Bakan... İlave 5 dakika kullandınız.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Efendim, izin verir misiniz... Pozantı yolu için dediler ki... Pozantı yolu bu gündemin konusu mu; değil. Karadeniz bu gündemin konusu mu; değil. Siz itiraz etmediniz.

BAŞKAN – Siz girmeyin oralara efendim. Siz, lütfen, saygınızı sunun. İlave 5 dakika kullandınız.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – Ama, bu sözler söylenmişse, arkadaşlarımız bunları bilmiyorsa, o zaman...

BAŞKAN – Sayın Bakan, siz sözünüzü toparlayın efendim. Lütfen...

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Devamla) – İzin verir misiniz... Tartışmak yerine toparlıyorum; yeni konu açmıyorum.

Karadeniz yolu... Beni, Doğru Yol Partisi, 200 trilyon yolsuzluk yapmakla suçladı. Karadeniz yolunun dolar bazındaki tüm maliyeti 178 milyon dolardır; yani, adamlar bu yolu hiç yapmayacaklar, bir de, üstüne benden para alacaklar; o zaman 200 trilyon zarar olur; bu bir.

İkincisi, 156 milyon dolar gelişinin sebebi, 718'in tümünün faizini ödememek içindir, parça parça gelsin diye. Liborun artışının sebebi, Hazine, eskiden, 3 yıl vadeli faizle dış krediyi kabul ederdi; şimdi 5 yıla çıktı. Bunları biraz öğrenin gelin de, millete, buradan yalan yanlış şeyler söylemeyin. Anlatabildim mi?!

Hepinizi saygıyla selamlarım.

Sayın Başkana da teşekkür ederim. (ANAP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

V. – SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1. – *Sakarya Milletvekili Cevat Ayhan'ın, Bayındırlık ve İskân Bakanı Yaşar Topçu'nun, şahsına sataşması nedeniyle konuşması*

BAŞKAN – Sayın Ayhan, yazılı bir talebiniz var burada.

Sayın Bakanın konuşmalarını ben de takip ettim.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Doğru efendim, söyledim, onun hakkında söyledim.

BAŞKAN – Efendim, onu ben takdir ederim Sayın Bakan.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Siz, yani, oldu mu olmadı mı diye tereddüte düşmeyin.

BAŞKAN – Hayır, ben tereddüte düşmem efendim.

Sayın Ayhan, lütfen, 3 dakika içerisinde tartzihinizi yapar mısınız.

Buyurun efendim.

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Muhterem Başkan, muhterem üyeler; gensorunun müzakeresinden önceki ilk müzakerelerde de, bugünkü müzakerelerde de 54 üncü Hükümette Bayındırlık Ba-

kanı olarak bulunduğum ve körfez köprüsü ihalesiyle ilgili çalışmaların da bir kısmı benim dönemimde devam ettiği için, hatiplerin birtakım beyanlarına zaman zaman muhatap oldum; bunlarla ilgili burada açıklama yapmak durumundayım.

Geçen oturumda da ifade etmiştim; benim yaptığım, karayolları komisyonunun hazırladığı rapordaki sıralamaya göre, görüşmeleri yürütün onayıdır; ihaleyi falan firmaya verin, falan firmaya vermeyin onayı değildir; açılır bakılırsa buradadır, bir sıralama onayıdır. Bu sıralamaya göre, aynı komisyon, firmalarla görüşür, birinciyle görüşür, ikinciyle görüşür, üçüncüyle görüşür... (ANAP sıralarından "öyle yağma yok" sesleri) Evet, öyle yağma vardır. Şartları kamu yararına en uygun hale getirir; bunu, Ali Topuz Bey de ifade ettiler, doğrusu budur. Şeklin esiri olunmaz, kapalı zarf da olsa, şartlarda kamu yararına olan değişiklikler yapmak için firmalar çarpıştırılır -bu müzakere-leri yürütenlerin üslubuyla söylüyorum- birinin lehteki hükmü öbürüne taşılır, öbürüne müzakere edilir, tekrar tekrar müzakere edilir, olgunlaştırılır. Bu işin mahiyeti budur.

DEVLET BAKANI METİN GÜRDERE (Tokat) – Teklifte yazılmayan konularda...

CEVAT AYHAN (Devamla) – Bir dakika... Buraya gelin konuşun...

Nitekim, değerli Bakan birinci firmaya işi bağlarken fiyatta indirim yaptı; yanlış hatırlamıyorsa, sürede de değişiklik yaptı. Bu değişikliği yapıyorsan, o zaman, en az süreyi, en kısa teslim süresi verenin süresine indir; en düşük fiyat verenin seviyesine indir. Bu noktada karar veren, şeklin esiri olmaz. Komisyon, kendi teknik görüşüne göre, öyle veya böyle hazırlar; ama, ihale imzalayan Bakanın, oradaki makamın esası, vazifesi, sorumluluğu, kamu yararını dikkate almaktır; yani, burada, benim yaptığım sadece bir sıralamadır, görüşmelerin kapısını açmaktır. Görüşmelerin neticesini takdir ve onay, ihale imzası da Sayın Bakandır; telaş edecek bir şey yok; ben geçen toplantıda da söyledim.

Bazı şeylerin şüyyu vukuundan beterdir diye bir ifade var. Bu kadar üzerinde tartışılmışsa, yargıdaysa, mesele askıya alınır; notere de gidilmez, bekletilir, yargı neticesi bekletilir. Yargı neticesinden de öte, kamu yararı tekrar dikkate alınır; gerekirse, tekrar ihaleye çıkılır. Yani, burada yapılması gereken budur. Nitekim, daha önce de, ilk ihalede de, o zamanki Değerli Bakan, Yüksek Planlama Kurulu, tek firmaya verilmesi istikametinde talebe rağmen veyahut soruya karşılık "tek firmaya verebilir miyiz, geçerli tek teklif var" deyince, "hayır, veremezsiniz, tekrar ihaleye çıkın" denilmiş. Bu kadar şüyyu bulduktan sonra, tartışıldıktan sonra, şimdi yapılması gereken şey, bu işi dondurup tekrar ihaleye çıkmak, şartnameleri tekrar gözden geçirmek.

Ben, Karayollarının değerli teknik elemanları hakkında bir şey söylemiyorum, kendileriyle görüştüğüm zaman şunu da söylemişimdir. Bakın, bu büyük bir projedir, 1,5 milyar dolara yakın bir projedir, gerekirse şu üniversitede, şu üniversitede, benim bildiğim yol profesörleri var, köprü profesörleri var, hocaları var, bunları çağıralım, isterseniz dışarıdan getirelim, tekrar tekrar değerlendirin, yanlış karar vermeyin...

BAŞKAN – Sayın Ayhan...

CEVAT AYHAN (Devamla) – Teşekkür ederim, toparlıyorum.

Ben bir köprü mühendisi değilim, ben makine mühendisiyim ve Bakan olarak genel idareciyim; alttaki teknik heyeti takviye etmek için bu beyanda da bulunmuşumdur.

Sayın Bakan dedikoduya meraklı mıdır veya dedikoduları buraya mı taşır bilmiyorum; ama, tüzüldüm. Refah Partisinin üst kademesinden biri gelmiş bana tazyik etmiş, bunalmışım ve...

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Söylediğim doğrudur...

CEVAT AYHAN (Devamla) – Karayollarına demişim ki...

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Söylediğim doğrudur; kanıtlarım...

CEVAT AYHAN (Devamla) – Bir dakika... Lütfen, dinleyin...

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Kanıtlarım; ona göre konuş...

CEVAT AYHAN (Devamla) – Kanıtlarsan kanıtlarla... Buyur... Memnun olurum...

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Kanıtlarım... Sözleriniz doğru değil, bürokratlara söylediğiniz böyle değil...

CEVAT AYHAN (Devamla) – Benim alnım açık... Gensoru verin, soruşturma önergesi verin; elhamdülillah...

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – "Yaptığımız iş doğrudur; direnin" dedin... İnkâr edin bakalım!..

CEVAT AYHAN (Devamla) – Benim bir yıllık bakanlığımda ihalelerde ortalama tenzilat yüzde 41,5...

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – İnkâr etmeye lüzum yok!..

CEVAT AYHAN (Devamla) – Sen, devamlı partili müteahhitlere iş dağıtıyorsun; bunu herkes de söylüyor ve biliyor burada. Onun için...

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Siz dağıtmışsınız, siz...

BAŞKAN – Sayın Bakan...

CEVAT AYHAN (Devamla) – Gel bir tane göster, milletvekilliğinden istifa ederim...

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Dağıtmışsınız...

BAŞKAN – Sayın Bakan...

CEVAT AYHAN (Devamla) – Getir bir tane göster...

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Biraz doğru konuşun!..

BAŞKAN – Sayın Bakan...

CEVAT AYHAN (Devamla) – Getir bir tane göster... (FP sıralarından alkışlar)

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Dağıtmışsınız...

CEVAT AYHAN (Devamla) – Şimdi, bir Fazilet Partisi...

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Dağıtmışsınız dağıtmış... Bari sözüntüze sahip çıkın...

BAŞKAN – Sayın Bakan...

CEVAT AYHAN (Devamla) – Refah Partisi üst kademesinden gelmişler, tazyik etmişler...

BAŞKAN – Sayın Ayhan, siz toparlar mısınız efendim...

CEVAT AYHAN (Devamla) – Ben de demişim ki Karayollarına "aman, direnin..."

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Öyle demişsiniz...

CEVAT AYHAN (Devamla) – Yahu, bana kimse tazyik etmedi...

BAŞKAN – Sayın Ayhan...

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – 50 bürokrat yalan mı söylüyor?!.. 50 bürokrat...

BAŞKAN – Sayın Bakan...

CEVAT AYHAN (Devamla) – Ben, üç...

BAŞKAN – Sayın Ayhan...

CEVAT AYHAN (Devamla) – Bak, ben söylüyorum...

BAŞKAN – Sayın Ayhan...

CEVAT AYHAN (Devamla) – Bana üç firmanın temsilcileri de geldi, hepsini kabul ettim, merak etmeyin dedim, ben, bütün firmalara eşit mesafedeyim...

BAŞKAN – Sayın Ayhan...

CEVAT AYHAN (Devamla) – ...bir haksızlık yapmam, benden yanlış iş geçmez dedim ve müzakere kapısını bu şekilde açtım.

BAŞKAN – Sayın Ayhan...

CEVAT AYHAN (Devamla) – Bunun esası, usulü budur; yani, milleti de yanıltmayın...

BAŞKAN – Sayın Ayhan...

CEVAT AYHAN (Devamla) – Yanlış bir iş varsa, size de fazilettir, bize de fazilettir, gelin, hepimiz beraber geri dönelim.

BAŞKAN – Sayın Ayhan...

CEVAT AYHAN (Devamla) – Söylediğim budur...

Teşekkür ederim. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ayhan, teşekkür ediyorum.

2. – *İstanbul Milletvekili Ali Topuz'un, Bayındırlık ve İskân Bakanı Yaşar Topçu'nun, şahsına satışması nedeniyle konuşması*

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Topuz, buyurun efendim.

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Sayın Topçu konuşması sırasında, benim yanlış ve gerçeğe uymayan projeler ve dokümanlar sunduğumu ve ifade ettiğimi söyledi.

Şimdi, o projeleri ve dokümanları zabıtlara geçirmek için, söylediğim tersine bir yorum yaptığı için, onu düzeltmek açısından bana söz vermenizi rica ediyorum.

BAŞKAN – Efendim, 2 dakikada toparlayabilirsiniz buyurun.

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Tamam efendim.

BAŞKAN – Sayın Topuz, ben, arkadaşlarımız bu sürele uymazlarsa, zannediyorum, bundan sonraki uygulamalarımın tamamında, makine hangi dakikada kesiyorsa, ilave süre vermeyeceğim.

Buyurun.

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bir kere, burada tartışılan bir şey, yanlış bir noktada tartışılıyor. Bu ihale, bir proje müsabakası değildir. Bu ihale, bir fiyat ve erken teslim etme müsabakasıdır; yani, yarışma o konudur. Projeler üzerinde varsa eksiklikler, işte, o müzakerelerin anlamı, o eksiklikleri gidermeye dönük iştir. Bu, projeli bir teklif değildir, projesi hazırlanmış bir teklif değildir. İdare "projeni de hazırla, sistemini, teknolojisini getir, fiyatını, hesaplarını getir, inceleyeyim" demiş. Bir kere, bunu söyleyelim. Bu, bir firmayı geriye itmek için bir gerekçe değildir. Firmaların sıralamasının erken teslimine göre yapılacağı bakanlık olurunda açık seçik yazılmıştır, hiçbir şey bu özel hükmü değiştiremez.

İki, üçüncü sıraya itilen firma, ikinci ihaleye yaptığı teklif mektubunun içinde, birinci ihaledeki projelerde değişiklik yapılarak açıklığın 900 metreye çıkarıldığını ve bütün standartların bu projelerde, ekli projelerde sağlandığını ifade etmiş ve bunları eklemiştir.

Şimdi, Sayın Topçu, tabii, bu kesitlerin, enine kesitin 1/1 000, yükseklik kesitinin de 1/100 ölçeğinde olduğunu belki bilmeyebilir. Buraya bakıldığı zaman, böyle çok derin bir şey görülüyor. Düşünün, şu genişliği, bunun on katı daha artırın, bu yükseklik ona tekabül eder. Onun için, bakıyor bunlardan "doldurmuş burayı" diyor. Bir kere, teknik üniversitelerin raporları, bilirkişi tarafından tanzim edilmiş raporlar -bütün bunların hepsi- Sayın Bakanın bu konudaki iddialarını çürütüyor. Bütün başlangıç fiyatlarının yüzde 25 oranında düşürüldüğü teklif mektubunun içinde yazılı. Yani, şimdi, "bütün bunlar sonradan verilmiştir" diyerek buradan kaçınmak mümkün değildir. Bir an için düşünelim, bütün bunların sonradan verildiğini kabul edelim. O takdirde dahi, Hazine yararını düşünen Bakanlık, 500 trilyondan az olmayan bir fiyat farkını hiç dikkate almadan, 500 trilyon daha pahalıya bu işi yaptırılmakta hangi siyasî hangi teknik gerekçeyi kendisinde bulabiliyor; bu mümkün değildir.

BAŞKAN – Sayın Topuz...

ALİ TOPUZ (Devamla) – Hele bu kürsüden çıkıp, efendim, bu firmanın sahibi bilmem nedir, falan partidir filan partidir, böyle birtakım şeyler söyleyenlere de, buradan, söylediklerini aynen ifade ediyorum. Cumhuriyet Halk Partisi, sizin bildiğiniz gibi bir parti değildir; hiç kimseyle hiçbir şeyin pazarlığını yapmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Topuz...

ALİ TOPUZ (Devamla) – Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Topuz, teşekkür ediyorum.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Sayın Başkan, bu söylediği, bizim verdiğimiz resmi belgelerin aksini söylüyor; izin verirsiniz göstereceğim; son söz benim çünkü, onun değil.

BAŞKAN – Nasıl son söz sizin efendim?

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Efendim, gensoruya muhatap olan benim.

BAŞKAN – Efendim, rica ediyorum...

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – İzin verir misiniz Sayın Başkan?..

BAŞKAN – Hayır efendim.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Buradan ifade edeceğim o zaman.

BAŞKAN – Buyurun, oradan söyleyin. Hemen 1 dakikada efendim... Lütfen...

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Değerli arkadaşlar, Sayın Topuz'un gösterdiği proje, noterden gönderilmiş sonraki projedir.

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Hayır efendim!

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Odur!

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Hayır efendim!

BAŞKAN – Sayın Topuz...

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Sayın Topuz, burada...

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Ondan farklı o değil.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – İmza yoktur, bakan orijinaleri imzalıdır. Burada orijinaleri imzalıdır.

Sayın Topuz doğru söylemiyor. Bir insan, 12 dolar teklif verip, içine ayrıca mektup koyup yüzde 25 tenzilat...

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Cümle âlem bilir, sen mi doğru söylersin ben mi doğru söylerim; bütün âlem bilir bunu.

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Doğru söylemiyorsunuz... Doğru söylemiyorsunuz...

ALİ TOPUZ (İstanbul) – Bizim mazimiz ortada, seninki de ortada...

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Söyledikleriniz de yanlış.

BAŞKAN – Sayın Topçu, teşekkür ediyorum.

Sayın Topuz, biriniz sabık bakan, biriniz halihazır bakan, ikiniz de doğru söylüyorsunuzdur efendim. Rica ediyorum...

BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANI YAŞAR TOPÇU (Sinop) – Doğru söylemiyorsunuz, teklifi, teklif sırasında yüzde 25 düşürüyorsanız, 9 dolar demektir.

İV. – GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE

MECLİS ARAŞTIRMASI (Devam)

A) GÖRÜŞMELER (Devam)

1. – *Kars Milletvekili Sabri Güner ve 26 arkadaşının, İzmit Körfez Geçiş Projesi ihalesinde mevzuata aykırı davranmak suretiyle usulsüzlük yaptığı ve devleti zarara uğrattığı iddiasıyla Bayındırlık ve İskân Bakanı Yaşar Topçu hakkında verdikleri ve Genel Kurulca 6.10.1998 Tarihli 2 nci Birleşimde gündeme alınması kabul edilen gensoru (111/18) (Devam)*

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, gensoru üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Görüşmeler sırasında, Başkanlığımıza, bir güvensizlik önergesi verilmiştir; okutup, bilgilerinize arz edeceğim.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

55 inci Hükümetin Bayındırlık ve İskân Bakanı Yaşar Topçu'ya, İzmit Körfez Geçiş Projesi ihalesinde mevzuata aykırı davranmak suretiyle usulsüzlük yaptığı ve devleti zarara uğrattığı için ve gensoru önergemizde ileri sürdüğümüz gerekçelerle güvensizlik duyuyoruz.

Bayındırlık ve İskân Bakanı Yaşar Topçu hakkında güvenoylaması yapılmasını arz ve teklif ederiz. 12.10.1998

Saygılarımızla.

Turhan Güven

Yusuf Bacanlı

Saffet Arıkan Bedük

İçel

Yozgat

Ankara

Mehmet Gözlükaya

Mehmet Sağlam

Denizli

Kahramanmaraş

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, okunmuş bulunan bu güvensizlik önergesinin oylanması, Anayasanın 99 uncu maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca, bir tam gün geçtikten sonra, yani, 14 Ekim 1998 Çarşamba günü yapılacaktır.

Alınan karar gereğince, Devlet Bakanı Sayın Burhan Kara, Çalışma ve Sosyal Güvenlik eski Bakanı Sayın Necati Çelik, Başbakan Sayın Mesut Yılmaz ve Devlet Bakanı Sayın Işın Çelebi haklarındaki Meclis soruşturması önermeleri ile diğer denetim konularını sırasıyla görüşmek için, 13 Ekim 1998 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati:18.25

VI. – SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. – *Konya Milletvekili Mustafa Ünalı'nın, Konya-Hadim ilçesi çok maksatlı lise tamirati için ayrılan ödeneye ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Hikmet Uluğbay'ın yazılı cevabı (7/5726)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Millî Eğitim Bakanı Sayın Hikmet Uluğbay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını delaletlerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Prof. Dr. Mustafa Ünalı
Konya

Sorular :

1. 1997 yılı Bütçesi görüşmelerinde tarafımdan Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi olarak verilen önerge ile 1997 yılı içerisinde Konya İli Hadim İlçesi Çok Maksatlı Lise'nin tamirat işlerinde kullanılması için Bakanlığınız bütçesine aktarılmış olan 2 Milyar TL.'lik ödenek ilgili okulun tamirat işleri için kullanılmış mıdır?

2. Kullanılmışsa ne kadarı kullanılmıştır? Kullanılmamışsa gerekçesi ve söz konusu ödeneğin akibeti nedir?

3. Şu anda söz konusu okulun ihtiyaçları karşılanmakta mıdır? Hiçbir şey yapılmamışsa bu yıl ödenek ayrılması düşünülmekte midir?

T.C.

Millî Eğitim Bakanlığı

8.10.1998

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon

Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.08.0.APK.0.03.01.00-022/3178

Konu : Soru Önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 9.7.1998 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-14360-7/5726-14155/33114 sayılı yazısı.

Konya Milletvekili Sayın Prof. Dr. Mustafa Ünalı'nın "Konya-Hadim Çok Amaçlı Lise tamirati için ayrılan ödeneye ilişkin" yazılı soru önergesinde yer alan soruların cevapları aşağıda belirtilmiştir.

1997 yılında TBMM Plan-Bütçe Komisyonunda Konya-Hadim Çok Programlı Lisesi için öngörülen 2 000 000 000. TL.'dan bütçe kesintisi % 5 düşüldükten sonra kalan 1 900 000 000. TL. okul müdürlüğü adına bina onarımı amacıyla gönderilmiştir.

1998 yılında söz konusu okulun onarım için herhangi bir talebi olmamıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Hikmet Uluğbay
Millî Eğitim Bakanı

2. – Konya Milletvekili Mustafa Ünalı'nın, Konya-Selçuklu İlçesi Fatih Endüstri Meslek Lisesi tamirâtı için ayrılan ödeneye ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Hikmet Uluğbay'ın yazılı cevabı (7/5727)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Millî Eğitim Bakanı Sayın Hikmet Uluğbay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını delaletlerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Prof. Dr. Mustafa Ünalı
Konya

Sorular :

1. 1997 yılı Bütçesi görüşmelerinde tarafımdan Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi olarak verilen önerge ile 1997 yılı içerisinde Konya İli Selçuklu İlçesi Fatih Endüstri Meslek Lise'nin tamirat işlerinde kullanılması için Bakanlığınız bütçesine aktarılmış olan 750 Milyon TL.'lik ödenek ilgili okulun tamirat işleri için kullanılmış mıdır?

2. Kullanılmışsa ne kadarı kullanılmıştır? Kullanılmamışsa gerekçesi ve söz konusu ödeneğin akıbeti nedir?

3. Şu anda söz konusu okulun ihtiyaçları karşılanmakta mıdır? Hiçbir şey yapılmamışsa bu yıl ödenek ayrılması düşünülmekte midir?

T.C.

Millî Eğitim Bakanlığı

8.10.1998

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.08.0.APK.0.03.01.00-022/3179

Konu : Soru Önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 9.7.1998 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-14360-7/5727-14156/33115 sayılı yazısı.

Konya Milletvekili Sayın Prof. Dr. Mustafa Ünalı'nın "Konya-Selçuklu Fatih Endüstri Meslek Lisesi tamirâtı için ayrılan ödeneye ilişkin" yazılı soru önergesinde yer alan soruların cevapları aşağıda belirtilmiştir.

Konya-Selçuklu Fatih Endüstri Meslek Lisesi binalarının onarımı maksadıyla 1997 yılında TBMM Plan Bütçe Komisyonunda 750 milyon lira ödenek kullanılması öngörülmüştür.

Bakanlığımızca yapılan değerlendirme sonucu okulun ihtiyacı dikkate alınarak aynı yıl okul müdürlüğüne 4 milyar lira onarım ödeneği tahsis edilmiştir.

1998 yılında Bakanlığımıza bu maksatla ayrıca bir talepte bulunulmamıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Hikmet Uluğbay
Millî Eğitim Bakanı

3. – *Diyarbakır Milletvekili Ömer Vehbi Hatipoğlu'nun, OHAL kapsamında yer alan illerdeki öğretmen açığına ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Hikmet Uluğbay'ın yazılı cevabı (7/5773)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Millî Eğitim Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasının teminini arz ederim.

2.7.1998

Ömer Vehbi Hatipoğlu
Diyarbakır

1. 1997-1998 Eğitim-Öğretim yılında OHAL kapsamındaki illerde kaç okulda eğitim yapılamamıştır?
2. Bu illerde öğretmen açığı var mı? Varsa miktarı nedir?
3. 1997-1998 öğretim yılı içinde bu illere kaç öğretmen atanmış, bunlardan kaç görevi, başlamıştır?

T.C.

Millî Eğitim Bakanlığı

8.10.1998

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon

Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.08.0.APK.0.03.05.00-022/3181

Konu : Soru Önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 10.7.1998 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-14404-7/5773-14217/33206 sayılı yazısı.

Diyarbakır Milletvekili Sayın Ömer Vehbi Hatipoğlu'nun "OHAL kapsamında yer alan illerdeki öğretmen açığına ilişkin" yazılı soru önergesinde yer alan soruların cevapları aşağıda belirtilmiştir.

1. 1997-1998 öğretim yılında Olağanüstü Hal Bölgesi kapsamındaki illerde güvenlik nedeniyle 665 okulda öğretim yapılamamıştır. Bu okullardaki öğrencilerin büyük bir bölümü yatılı ilköğretim bölge okulları ve pansiyonlu ilköğretim okullarına yerleştirilerek öğrenim olanağına kavuşturulmuşlardır.

2. Söz konusu bölgeye dahil illere 11.9.1998 tarihinde 723 öğretmen atanmıştır. Bu illerde 657 öğretmene daha ihtiyaç vardır.

3. 1997-1998 öğretim yılında OHAL bölgesine dahil illere çeşitli branşlardan 6 829 öğretmenin ataması yapılmış, bunlardan 186'sı göreve başlamamıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Hikmet Uluğbay
Millî Eğitim Bakanı

4. – *Mardin Milletvekili Hüseyin Yıldız'ın, görevden alınan bürokratlara ve bazı icraatlarına ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Hikmet Uluğbay'ın yazılı cevabı (7/5817)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Millî Eğitim Bakanı Sayın Hikmet Uluğbay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delalet etmenizi saygılarımla arz ederim.

Hüseyin Yıldız
Mardin

Sorular :

1. Bakanlığınız döneminde Bakanlık merkez ve taşra teşkilâtlarında kaç müsteşar, müsteşar yardımcısı, genel müdür, genel müdür yardımcısı, daire başkanı, şube müdürü, şef, okul müdürü talepleri dışında görevlerinden alındı? Bu uygulamaya niye gerek duyuldu?

Binlerce yöneticinin görevden alınması doğru işe böylesi bir uygulama kamuoyundaki yaygın kanaate göre ve hükümet ortaklarınızdan bazılarının beyanatlarına göre ideolojik kadrolaşma ve saplantının dışında neyle izah edilebilir? Belli bir meslekî eğitim ve deneyimden geçmiş binlerce yöneticinin görevden alınmasıyla meydana gelen boşluğu bir anda doldurmak nasıl mümkün olabilir? Bu bir kıyım sayılmaz mı?

2. Vadettiğiniz 30'ar öğrencilik ideal sınıf sistemi yüzde kaç gerçekleşti?

3. Bakanlığa gelirken söylediğiniz, ilköğretim okullarında 4 ve 5 inci sınıflarda yabancı dil uygulamasına ne zaman geçilebilecek?

4. Taşımali eğitimde yüzde kaç oranında başarılı olundu? 1997 - 1998 öğretim yılında ne kadar öğrenci bu uygulamadan yararlandı? Toplam masraf ne oldu?

5. ABD, İngiltere, Fransa, İsveç, Danimarka, İtalya, Almanya, Yunanistan, Suriye, Irak, Fas, Tunus gibi ülkelerde bir öğrenciye devlet tarafından yapılan yıllık harcama miktarı nedir? Bu miktar Türkiye'de ne kadardır? Bu konuda ne zaman uygar dünyanın standartlarına ulaşılması hedefleniyor?

6. Bu yıl 5174 öğrencimiz ÖSS sınavında 0 (sıfır) puan aldı. Bu açıdan da 1997 - 1998 öğretim yılına eğitimde kayıp yılı diyebilir miyiz? Geçmiş yıllarda bunun örneği yaşandı mı? Eğer yaşandıysa rakamlarla izah edebilir misiniz? Böylesi bir başarısızlığın bir daha yaşanmaması için ne gibi önlemler aldınız veya almayı düşünüyorsunuz?

T.C.

Millî Eğitim Bakanlığı

8.10.1998

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon

Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.08.0.APK.0.03.01.00-022/3176

Konu : Soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığının 15.7.1998 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-14480-7/5817 sayılı yazısı.

Mardin Milletvekili Sayın Hüseyin Yıldız'ın "Görevden alınan bürokratlara ve bazı icraatlarına ilişkin" yazılı soru önergesinde yer alan soruların cevapları aşağıda belirtilmiştir.

1. 3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanununun 60 ıncı maddesinde; Bakan, müsteşar ve her kademedeki yöneticilerin sınırlarını yazılı olarak belirlemek şartıyla yetkilerinden bir kısmını astlarına devredebilecekleri; 61 inci maddesinde de Bakanın gerekli gördüğü hallerde atama yetkisini illerde valilere devredebileceği hükümleri yer almaktadır.

Diğer taraftan, Bakanlığımıza bağlı her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarına görevin gerektirdiği niteliklere sahip yöneticilerin atanması ve görev yerlerinin değiştirilmesi ile ilgili esas ve usulleri düzenlemek amacıyla hazırlanan Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Kurum Yöneticileri Atama Yönetmeliğinde; anaokulları, ilköğretim okulları, eğitim araçları ve donatım merkezleri, rehberlik ve araştırma merkezleri, pratik kız sanat okulları, (c) tipi öğretmenevi ve akşam sanat okulları, halk eğitim merkezleri ve çıraklık eğitim merkezleri müdürlerinin atamalarının vali-

likçe, bunların dışında kalan kurum müdürlerinin atamalarının Bakanlıkça yapılacağı belirlenmiştir.

2451 sayılı Kanun Hükümleri dışında kalan Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilâtındaki Genel İdare Hizmetleri Sınıfı yönetici kadrolarına atamalar ise Bakan ve devredilen yetki çerçevesinde müsteşar veya personel genel müdürü tarafından yapılmaktadır.

Bu yetkiler çerçevesinde 30.6.1997 tarihinden 1.10.1998 tarihine kadar atama yetkisi Bakanlıkta bulunan;

- a) 108 okul müdürünün soruşturma sonucuna veya isteğe,
- b) 1 müsteşar yardımcısı, 5 genel müdür, 10 genel müdür yardımcısı, 26 daire başkanı, 20 şube müdürünün takdire,
- c) 3 şube müdürünün genel müdürlük teklifine,
- d) 3 genel müdür yardımcısı, 1 daire başkanı, 3 şube müdürünün soruşturmaya dayalı olarak toplam 180 personelin görevleri değiştirilmiştir.

2. Eğitimde Çağrı Yakalama 2000 Projesi kapsamında sınıf mevcutlarının 30'a indirilmesine yönelik 2000-2001 öğretim yılına kadar gerçekleştirilmesi öngörülen fizikî kapasite için çalışmalar titizlikle yürütülmektedir.

3. 1997 - 1998 öğretim yılından itibaren ilköğretim okullarının 4 ve 5 inci sınıflarında haftada 2 saat yabancı dil dersi uygulamaya konulmuştur.

4. 1997 - 1998 öğretim yılında 281 832 öğrenci taşınmalı eğitim uygulamasından yararlanmıştı. Taşınan öğrenci sayısında 1996 - 1997 öğretim yılına göre % 133'lük artış olmuştur. 1997 - 1998 öğretim yılında taşınmalı ilköğretim giderleri için 10 231 796 986 000 lira harcanmıştır.

5. OECD ülkelerinin bir çoğunda toplam eğitim harcaması, Gayri Safi Millî Hasılanın % 5'i ile % 8'i arasında değişmektedir. Hiç şüphesiz ki eğitim yatırımı, zamanında yapılması gereken en temel hizmetlerdendir. Ülkelerin gelişmişlik düzeylerine ve sektörel bazdaki önceliklerine göre eğitime ayırdıkları paylar farklı boyutlardadır.

Öğrenci başına eğitim harcaması, ülkenin ve ülke insanların zenginlikleri ile doğru orantılıdır. Millî geliri yüksek ülkelerde öğrenci başına eğitim harcaması yüksek olmaktadır.

Ülkelerin genelde eğitim harcamasını etkileyen diğer önemli bir faktör de toplam öğrenci sayısıdır. OECD ülkelerinde 5 - 29 yaş arasındaki yaş grubunun genel nüfusu içindeki oranı ülkeden ülkeye değişiklik göstermektedir. Bu oran; Almanya, İsveç ve İsviçre'de % 32 iken, Türkiye ve Meksika gibi ülkelerde % 50'nin üzerinde seyretmektedir.

6. Üniversitelerimize öğrenci seçme ve yerleştirme amacı ile yapılan sınavlarda her yıl hiç puan almayan adaylara rastlanmaktadır. 1998 ÖSYS'nin birinci basamağında sayısal ve sözel ham puanlarının her ikisi de 0,5'in altında olduğundan ÖSS puanı hesaplanmayan aday sayısı 5 279 olmuştur. Bu sayı 1997 ÖSS'de 8 026 ve 1996 ÖSS'de 6 141'dir.

ÖSS'de uygulanmakta olan testin sözel ve sayısal bölümlerinden adayların hiç puan alamamalarının nedenleri şunlar olabilir.

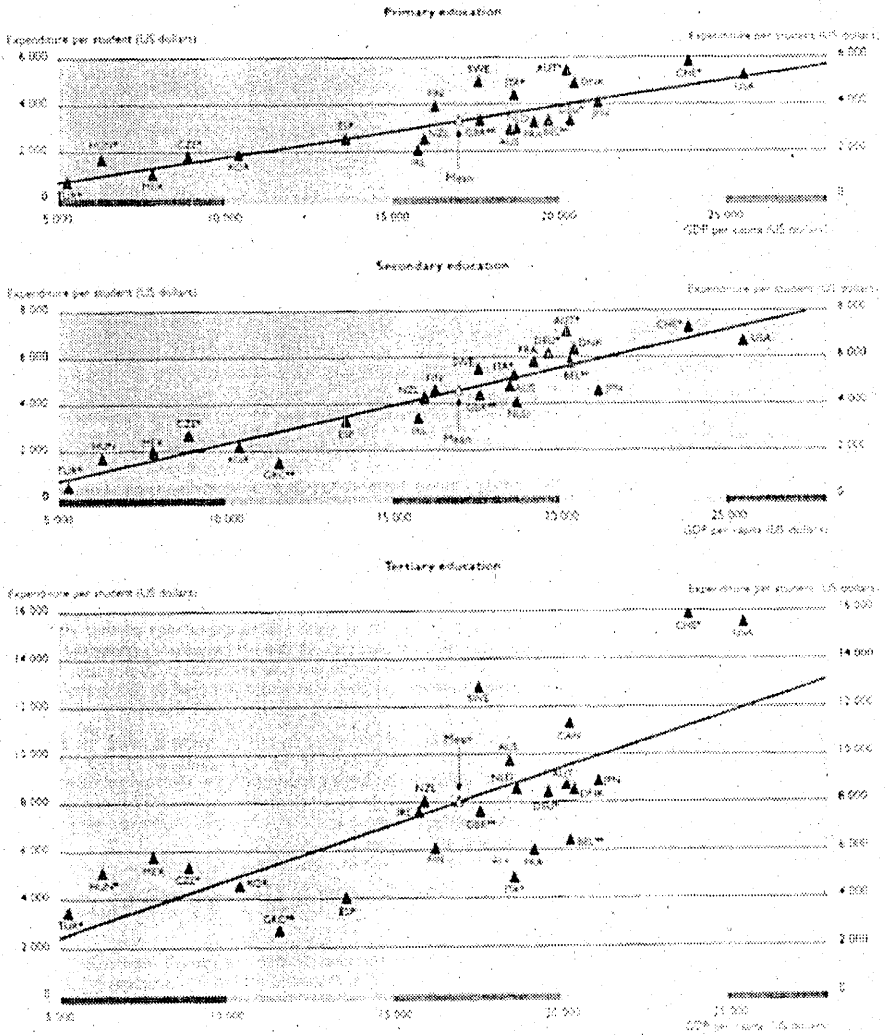
- a) Aday gerçekten testin hiçbir sorusuna cevap vermemiş veya verdiği doğru cevapların sayısını yanlış olarak cevaplandığı soru sayısının çok altında olabilir.
- b) Aday sınav heyecanı ile soruları cevap kağıdına kaydırarak işaretlemiş olabilir.
- c) Aday sınavın başında rahatsızlanmış ve soruları cevaplandıramamış olabilir.
- d) Aday soruların cevabını soru kitapçığına işaretleyip, bu cevapları cevap kağıdına aktarmamış olabilir.

Adayların bu tür hataları yapmamaları için sınav kılavuzunda gerekli açıklamalar yer almakta, ayrıca sınav salonunda da uygulayıcılar sınav başlamadan önce adayları aydınlatmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Hikmet Uluğbay
Millî Eğitim Bakanı

◆ Tablo 5A : Annual educational expenditure per student in relation to GDP per capita, by level of education (1994)



* Public institutions

** Public and governmentally dependent private institutions

Source: OECD

5. – Konya Milletvekili Mustafa Ünal'dı'nın, Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi mezuniyet törenine başörtülü ve sakallı öğrencilerin alınmadığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Hikmet Uluğbay'ın yazılı cevabı (7/5940).

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Mesut Yılmaz tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını delaletlerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Prof. Dr. Mustafa Ünal'dı
Konya

Sorular :

İddiaya göre Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi mezuniyet töreninde fakülte dekanı tören salonuna başörtülü ve sakallı öğrencileri aldırılmamıştır; hem de dereceye giren öğrenciler olmasına rağmen.

Diğer öğrencilerin hak sahiplerini desteklemesi üzerine mezuniyet kütüğüne çivi çakılmadığı ve tören tamamlanmadan iptal edildiği de haberler arasındadır.

1. İddia edilen haber doğru mudur?
2. Doğru ise bu dekan hakkında hangi işlem yapılmıştır?
3. Birşey yapılmamış ise TCK'nun 188 inci maddesi mcr'iyette iken bu yasaklamayı nasıl izah ediyorsunuz?

T.C.

Millî Eğitim Bakanlığı

8.10.1998

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon

Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.08.0.APK.0.03.05.00-022/3177

Konu : Soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : a) TBMM Başkanlığının 30.7.1998 tarih ve A.01.0.GS.10.00.02-7/5940-14590/33876 sayılı yazısı.

b) Başbakanlığın 10.8.1998 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-847-7/4514 sayılı yazısı.

Konya Milletvekili Sayın Prof. Dr. Mustafa Ünal'dı'nın Sayın Başbakanımıza yönelttiği ve kendileri adına tarafımdan cevaplandırılması ilgi (b) yazı ile istenen "Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi mezuniyet töreninde fakülte dekanının başörtülü ve sakallı öğrencileri tören salonuna almadığı, diğer öğrencilerin bunları desteklemesi üzerine mezuniyet kütüğüne çivi çakılmadığı ve törenin tamamlanmadan iptal edildiği iddiasına ilişkin" yazılı soru önergesi incelenmiştir.

İddia doğru değildir. Konu bazı kişi ve yerel basın tarafından çarpıtılmıştır. Şöyle ki; diploma töreninin yapıldığı tarihten bir gün önce fakülte dekanı, ilk mezunlarını verecek olan fakültenin tüm mezunlarının törene katılmasını ve öğrenciler arasında herhangi bir ayırım yapılmamasını sağlamak amacıyla öğrencilerle toplantı düzenlemiş ve toplantıda tüm öğrencilerin bu törene katılmalarını özellikle istemiştir.

Öğrencilerle yapılan toplantıda; herkesin yasalara saygılı olması gerektiği ve yasaları uygulama konumunda olan kişilerin, yürürlükte olduğu sürece, onları uygulamaktan kaçınmayacağı, res-

mî bir törene başörtüsü ile katılmanın yasalar uyarınca mümkün olamayacağı üzerinde durulmuştur. Ayrıca öğrenciler, mevcut başörtülerinin tören giysisi olan kep ve cüppe ile uyum sağlayamacağı hususunda ikna edilmeye çalışılmış, bu konudaki hassasiyetleri de gözönünde bulundurularak onlardan sorunun çözümüne yardımcı olmaları istenmiştir.

Başörtülü kız öğrencilerin aldığı ortak karar üzerinde törene kep altında saç görüntüsü veren, kulakları dışarıda bırakan siyah küçük bir örtü ile çıkmalarına, öğrencilerin törene katılma istek ve coşkusu karşısında dekanlıkça razı olunmuştur.

Tören günü başörtülü öğrenciler birgün önce kararlaştırıldığı gibi bone türü siyah örtülerini yanlarında getirip törene katılmak üzere iken, o anda çevrede bulunan bazı provakatör kişiler ve yerel bazı gazetecilerin tahrikiyle kararlaştırılan kıyafetle törene çıkmaktan vazgeçmiş ve sessizce tören salonu dışında beklemişlerdir. Sakallı erkek öğrencilerle ilgili hiçbir sorun çıkmamıştır.

Dereceye giren öğrencilerin bir kısmının da içinde bulunduğu başörtülü öğrencilerin, yukarıda anlatıldığı üzere törene kendi istekleriyle katılmaktan vazgeçmeleri üzerine gerek diğer öğrenciler ve gerekse törene katılan veliler tarafından herhangi değişik bir anlamaya sebebiyet verilmesi için "Mezuniyet kütüğüne çivi çakma" bölümü programdan çıkarılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Hikmet Uluğbay
Millî Eğitim Bakanı

6. – *Diyarbakır Milletvekili Ömer Vehbi Hatipoğlu'nun, yeni yapılan derslik sayısına ve okul yapımı için açılan ihalelere ilişkin sorusu ve Millî Eğitim Bakanı Hikmet Uluğbay'ın yazılı cevabı (7/5962)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Millî Eğitim Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ömer Vehbi Hatipoğlu
Diyarbakır

Millî Eğitim Bakanlığı görevine geldiğinizden bu yana ne kadar derslik yapılmıştır? 8 yıllık eğitim için gerekli olan okulların yapımı için ihaleler açılmış mıdır? Göreve geldiğinizden bu yana açılan ihaleler nelerdir?

T.C.
Millî Eğitim Bakanlığı
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon
Kurulu Başkanlığı

8.10.1998

Sayı : B.08.0.APK.0.03.05.00-022/3180

Konu : Soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : TBMM Başkanlığının 31.7.1998 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5962-14638/33986 sayılı yazısı.

Diyarbakır Milletvekili Sayın Ömer Vehbi Hatipoğlu'nun "yeni yapılan derslik sayısına ve okul yapımı için açılan ihalelere ilişkin" yazılı soru önergesinde yer alan sorunun cevabı aşağıda belirtilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde 16.8.1997 günü kabul edilen 4306 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesiyle, Ülkemizin kaynaklarını harekete geçirmek suretiyle sekiz yıllık eğitime ilişkin bir

yatırım hamlesi başlatılmıştır. 1997 yılı bütçesi ile ilköğretim yatırımları için ayrılan kaynağın kullanılmasının yanı sıra yatırımları hızlandırma fonundan ve 4306 sayılı Kanunla sağlanan eğitime katkı payından 11 trilyon lira ek ödenek tahsis etmek suretiyle öngörülen fiziki kapasite % 80 artırılarak yıl sonunda 12 103 derslik hizmete alınmıştır.

4306 sayılı Kanunla sağlanan eğitime katkı payı gelirinin; Bakanlığımız bütçesine ödenek akışı dikkate alınarak inşaatları devam etmekte olan işlerin tamamlanmasına, mevcut okullara ek derslik ve kat ilavesi yapılması işlerine öncelik verilmiş, ödeme planı ve illerin yapım programlarına uygun olarak valiliklere ödenek aktarması yapılmıştır. Bunun sonucunda 1998 yılında ilköğretim okullarında 19 871 dersliğin yanında 5 673 öğrenci kapasiteli 26 Pansiyonlu İlköğretim Okulu ile 34 658 yatak kapasiteli 61 Yatılı İlköğretim Bölge Okulunun hizmete alınması sağlanmış olacaktır.

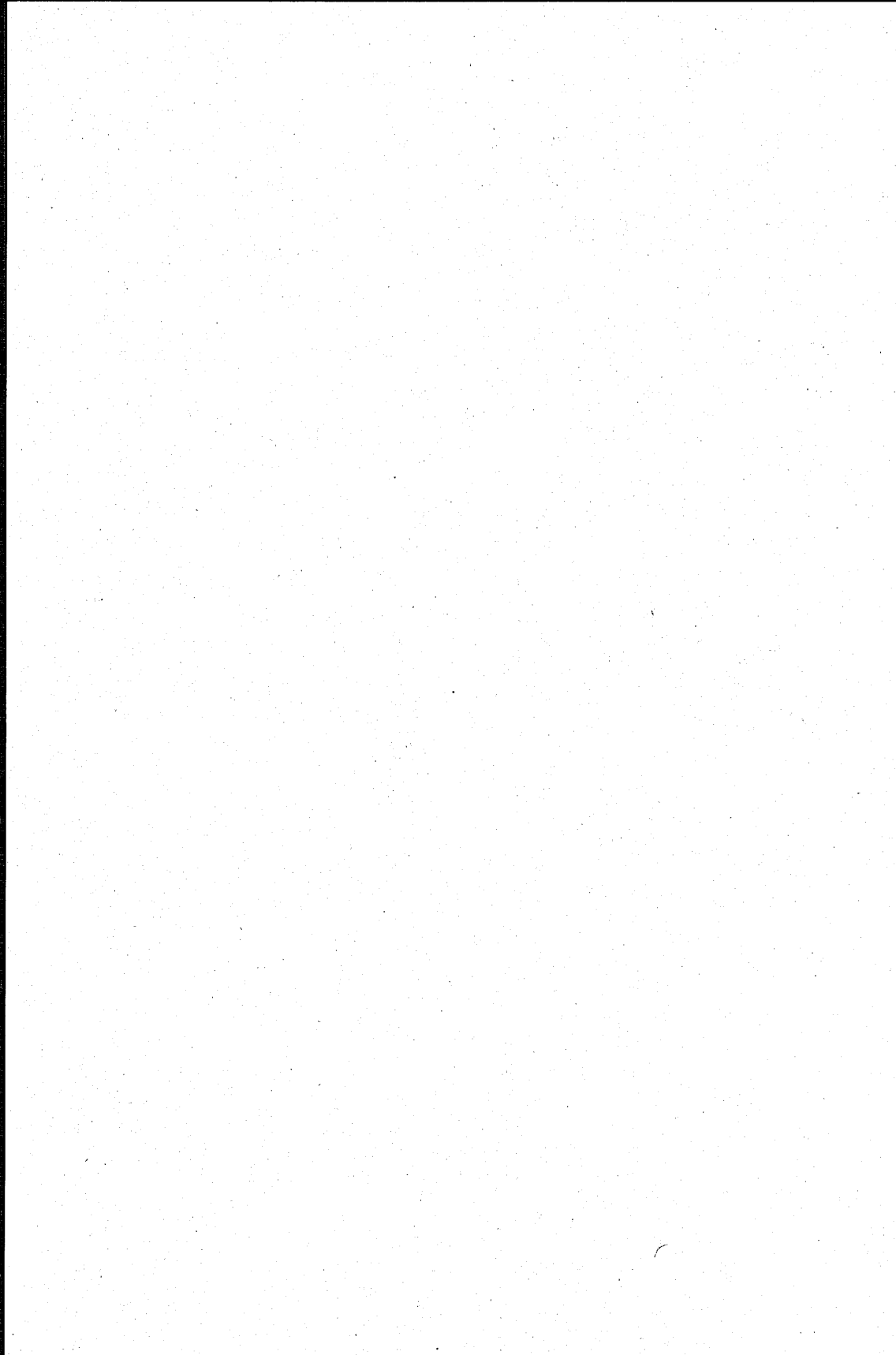
Merkezden ihale edilmesi kararlaştırılan çeşitli büyüklükte 359 ilköğretim okulunun yapımını gerçekleştirmek amacıyla çalışmalar yapılmış, üniversitelerle işbirliği yapılarak yeni projeler gerçekleştirilmiş, bu projelere göre hazırlıklar tamamlanmıştır.

İlk etapta arsa bilgi ve belgeleri sağlanan, zemin etütleri yapılarak vaziyet planları düzenlenen 134 okul 52 paket halinde 4306 sayılı Kanun Kapsamında Yapılacak Harcamalarda Uygulanacak İhale Esas ve Usullerine göre kapalı teklif usulü ile anahtar teslimi götürü bedel sözleşme türü uygulanmak üzere ihaleye çıkarılmıştır. Yapılan ihale sonucunda 43 paket için verilen teklifler uygun görülmemiş, ihale sonuçları onaylanmıştır. 8 paket iş için verilen teklifler uygun görülmemiş, 1 paket için yapılan teklifler geçersiz sayılmıştır. İhaleleri gerçekleşmeyen bu okullarla, planlanan diğer okulların ihalelerinin de ikinci etap olarak Ekim 1998 ayında ihaleye çıkarılmaları kararlaştırılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Hikmet Uluğbay
Millî Eğitim Bakanı





TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

5 İNCİ BİRLEŞİM

12 . 10 . 1998 PAZARTESİ

Saat : 15.00

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI



2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

1. — Kars Milletvekili Sabri Güner ve 26 Arkadaşının, İzmit Körfez Geçiş Projesi İhalesinde Mevzuata Aykırı Davranmak Suretiyle Usulsüzlük Yaptığı ve Devleti Zarara Uğrattığı İddiasıyla Bayındırlık ve İskân Bakanı Yaşar Topçu Hakkında Anayasanın 99 uncu ve İçtüzüğü'nün 106 ncı Maddeleri Uyarınca Verdikleri Genel Kurulun 6.10.1998 Tarihli 2 nci Birleşiminde Gündeme Alınması Kabul Edilen Gensorunun Görüşülmesi (11/18)

2. — Yozgat Milletvekili Yusuf Bacanlı ve 55 Arkadaşının, Denizcilik Müsteşarlığına Ait Bazı İşlerin İhalelerinde ve Personel Alımıyla İlgili Konularda Görevini Kötüye Kullanma, İhaleye Fesat Karıştırma ve Evrakta Sahtecilik Suçlarını İşlediği ve Bu Eylemlerinin Türk Ceza Kanununun 240, 339 ve 366 ncı Maddelerine Uyduğu İddiasıyla Devlet Bakanı Burhan Kara Hakkında Anayasanın 100 üncü ve İçtüzüğü'nün 107 nci Maddeleri Uyarınca Bir Meclis Soruşturması Açılmasına İlişkin Önergesi (9/29) (Dağıtma tarihi : 15.7.1998) (Görüşme günü : 13.10.1998 Salı)

3. — Malatya Milletvekili Ayhan Fırat ve 54 Arkadaşının, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğünce 1996 Aralık Ayında Gerçekleştirilen Personel Sınavında Usulsüzlük Yapılmasına Yol Açarak Görevini Kötüye Kullandığı ve Bu Eyleminin Türk Ceza Kanununun 240 ncı Maddesine Uyduğu İddiasıyla Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eski Bakanı Necati Çelik Hakkında Anayasanın 100 üncü ve İçtüzüğü'nün 107 nci Maddeleri Uyarınca Bir Meclis Soruşturması Açılmasına İlişkin Önergesi (9/31) (Dağıtma tarihi : 23.7.1998) (Görüşme günü : 13.10.1998 Salı)

4. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 57 Arkadaşının, Petrol Ofisi A.Ş. (POAŞ)'ın Özelleştirilmesinde İhaleye Fesat Karıştırdıkları ve Usulsüzlük Yapmak Suretiyle Görevlerini Kötüye Kullandıkları ve Bu Eylemlerinin Türk Ceza Kanununun 339 ve 240 ncı Maddelerine Uyduğu İddiasıyla Başbakan A. Mesut Yılmaz ve Devlet Bakanı Işın Çelebi Hakkında Anayasanın 100 üncü ve İçtüzüğü'nün 107 nci Maddeleri Uyarınca Bir Meclis Soruşturması Açılmasına İlişkin Önergesi (9/32) (Dağıtma tarihi : 23.7.1998) (Görüşme günü : 13.10.1998 Salı)

3

S E Ç İ M



4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER



5

MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI



6

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER



7

SÖZLÜ SORULAR



8

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

